

《托拉奧爾》· 帕拉沙 MIKEITZ · 瑪瑪爾 4

ת"ר מצות נר חנוכה כו'

拉比們教導：「點燃哈努卡節燈的誠命（מצוה，mitzvah）……沙邁學派（Beis Shammai， בית שמאי）說……」

誠命（מצוות， mitzvos）是靈魂的衣著，而靈魂是燈芯，使 **ה'** 的光得以燃著其上。哈努卡（חנוכה， Chanukah）的燈光，如同八位「人中君王」，引下來自智慧之上的環繞之光；這種光必須由下而上、一步一步建立起來。因此，希列學派（בית הלל， Beis Hillel）由一盞增至八盞的規則占了上風。

為尊崇 ... 而奉獻

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Rebbe 的父親 Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com

哈西迪的帕拉沙

likuteitorah.com/zh-Hant/torah-ohr/mikeitz/4/

核心要旨

誠命（מצוות，mitzvos）是靈魂的衣著，而靈魂是燈芯，使 **ה'** 的光得以燃著其上。哈努卡（חנוכה，Chanukah）的燈光，如同八位「人中君王」，引下來自智慧之上的環繞之光；這種光必須由下而上、一步一步建立起來。因此，希列學派（בית הלל，Beis Hillel）由一盞增至八盞的規則占了上風。

每節依序列出希伯來文、譯文，以及金色分隔線下的簡短解說。希伯來文中的小號數字是文末註記的標號。

瑪瑪爾概要

這篇 maamar 探問，為何沙邁學派以住棚節（סוכות，Sukkos）逐漸減少的公牛祭牲，作為哈努卡燈數的模式。首先，它解釋誠命如何在伊甸園（גן עדן，Gan Eden）成為靈魂的衣著：受造的靈魂唯有透過屏障，才能領受聖者的臨在（שכינה，Shechinah）的光輝——那就是 **ה'** 本身；誠命根源於冠冕（כתר，Keser），卻以實物履行，因此正是這道屏障。接著提出兩種意象。兩種鏡子——透明玻璃與鍍銀鏡——分別對應摩西（משה）和其他先知的預言，也對應誠命與經轉化的動物性靈魂；後者的「反射之光」甚至能引來更高的光。在燈中，誠命是油，靈魂是燈芯；「盡你一切力量」的愛所發出的黑光先出現，接著才是誠命喜悅的白光。燈臺（מנורה，Menorah）的七盞燈對應七位牧者，他們教導人並給予內在之光；哈努卡的八盞燈則對應八位人中君王——完全正直的人，他們從更高的源頭給予環繞之光。面對希臘智慧，修復必須來自智慧之上。住棚節是妥拉的節期，其光從上而降，一開始便完全顯現，之後逐漸減少；哈努卡的光是由拉比設立、從下方引來的，因此必須從一盞開始逐漸增長。

綱要

- 1 問題，以及作為衣著的誠命** ¶11-5
為何把哈努卡燈與住棚節的公牛祭牲相比？誠命在伊甸園中成為靈魂的衣著；靈魂在其中領受無限者（אין סוף，Ein Sof），並不斷向上提升。
- 2 靈魂為何需要衣著** ¶6-13
有限的靈魂唯有透過屏障，才能領受無限的光輝；誠命根源於 **כתר**，並以實物履行，正是這道屏障，也是靈魂降世的目的。
- 3 兩種鏡子** ¶14-20
透明玻璃與鍍銀鏡，分別對應摩西的預言與其他先知的預言；經轉化的動物性靈魂產生反射之光，引來高於誠命根源的 Atik。
- 4 衣著、冠冕與燈** ¶21-29
ה'性超越精神，也同樣超越物質；光輝與冠冕；在燈中，誠命是油，靈魂是燈芯，發出黑光與白光。

5 七位牧者與八位人中君王

¶30-42

燈臺的七盞燈是教導人、給予內在之光的牧者；哈努卡的八盞燈是君王，他們從智慧之上的源頭給予環繞之光，克勝希臘智慧，即使在流亡中也照耀不息。

6 沙邁學派與希列學派

¶43-48

住棚節是妥拉的節期，其光從上方一次顯現，然後逐漸減少；哈努卡的光由下方引來，因此必須逐漸增長。首先要承擔服從 **ה'** 之軛，並淨化動物性靈魂。

7 牧者與君王的根源

¶49-55

君王是更高層次的外在面向，根源於長面相（**אריך אנפין**，Arich Anpin）的前八項修正（**תיקונים**，tikkunim），也根源於破碎之上的理解（**בינה**，Binah）；因此他們具有克勝邪惡的力量。

關鍵概念

靈魂的衣著 **לבושי הנשמה**

一個人所履行的誡命會成為衣著，使靈魂在伊甸園中得以領受聖者的臨在的光輝；若沒有這些衣著，靈魂便無法領受這光輝。

發光的鏡面與不發光的鏡面 **אספקלריא המאירה ושאינה**

מאירה

透明玻璃顯示事物本身；鍍銀鏡只顯示影像，卻也讓人看見自己和身後的事物。這兩種鏡面用來比喻預言、誡命，以及經轉化的動物性靈魂。

燈芯與油 **פתילה ושמן**

在這個世界，靈魂是燈芯，**ה'** 的光在其上燃起；誡命則是燃燒的油。在伊甸園中，兩者的角色正好相反。

七位牧者與八位人中君王 **שבעה רועים ושמונה נסיכי אדם**

牧者教導人並給予內在之光，如同燈臺的七盞燈；君王完全正直，從更高的源頭給予環繞之光，如同哈努卡的八盞燈。

環繞之光與內在之光 **מקיפים ופנימיים**

內在之光能被吸收並理解；環繞之光太強，無法進入，只能從外部影響人，且來自更高的層次。

盡你一切力量 **בכל מאדך**

這是超越自身自然限度的愛，源於轉化動物性靈魂；它引來的光，不循世界層層下延的有序鏈條。

問題，以及作為衣著的誠命

1 ת"ר [תנו רבנן] מצות נר חנוכה^{1,2} כו'. בש"א [בית שמאי אומרים] יום ראשון מדליק ח' מכאן ואילך פוחת והולך (כמו בפרי החג). ובה"א [ובית הלל אומרים] יום ראשון מדליק א' מכאן ואילך מוסיף והולך (מעלין בקודש כו').

拉比們教導說：「哈努卡燈的誠命（מצות，mitzvah），等等。」沙買學派（בית שמאי，Beis Shammai）說：第一天點燃八盞燈；從此以後逐日減少（如節期的公牛祭）。希列學派（בית הלל，Beis Hillel）說：第一天點燃一盞燈；從此以後逐日增加（「在聖潔上逐步提升」，等等）。

這篇 maamar 以塔木德中關於如何點燃哈努卡燈的爭論開篇。沙買學派從八開始逐日減少，正如住棚節（סוכות，Sukkos）所獻的公牛祭——「節期的公牛祭」（《民數記》29章）——每天從十三頭減至七頭；希列學派則從一開始逐日增加，因為在聖潔之事上，人只會不斷向上提升。Kehot 的註記記載，一份早期抄本將這篇 maamar 定年於5571年（1810年）哈努卡安息日。

להבין מה ענין נר חנוכה לפרי החג³ נקדים מ"ש נר מצוה ותורה אור⁴ שהמצות נק' נר⁵ וגם כתיב נר ה' נשמת אדם⁶ שהנשמה נק' נר.

為了理解哈努卡燈與節期公牛祭有何關聯，我們先引述經文所說：「因為誠命是燈，妥拉（תורה，Torah）是光」：誠命（מצות，mitzvos）被稱為燈。又有經文說：「הוי' (Havayah) 的燈是人的靈魂」：靈魂被稱為燈。

沙買學派作出的比較引出一個問題：哈努卡燈與住棚節的祭獻有何關聯？為了回答，老阿德莫爾（אדמו"ר，the Alter Rebbe，הוקן）首先考察兩段稱某物為「燈」的經文：誠命（《箴言》6章）和人的靈魂（《箴言》20章）。

ובזוהר מבואר⁷ שהמצות נק' לבושין אשר הנשמה מתלבשת בהן בג"ע [בגן עדן] וצריכה הנשמה לקיים תרי"ג מצות⁸ בכדי שיהיה המלבוש בשלימות

《Zohar》（זהר）中解釋，誠命被稱為衣裳，靈魂在伊甸園（גן עדן，Gan Eden）中穿上這些衣裳；靈魂必須履行613條 מצות，使衣裳完整。

《Zohar》教導，人所履行的誠命會成為靈魂在גן עדן中的衣裳；גן עדן是靈魂離世後享受光輝的靈性樂園。由於靈魂有613個「肢體」，與613條 מצות相應，因此它需要所有 מצות，衣裳才能完整；《Tanya》（תניא）在第四章未解釋，613條 מצות的思想、言語和行為，會成為靈魂這613個「肢體」的衣裳。

ואם חסר א' מהמצות חסר לבושו לכן צריכה לבא עוד לקיים המצוה ההיא שחסרה בכדי להשלים המלבוש.⁹

如果缺少一條誡命，衣裳便會有所缺失。因此，靈魂必須再次[下來]履行那條所缺少的誡命，以便使衣裳完整。

缺少一條誡命，就會使靈魂的衣裳出現缺口。這就是靈魂可能需要回到這個世界的原因：履行它所缺少的那條誡命，從而使衣裳完整。

2 ולבאר ענין הלבוש לנשמה בג"ע [בגן עדן]. דהנה בג"ע [בגן עדן] הנשמות נהנין מזיו השכינה¹⁰ וענין הזיו

הוא הארה מאור א"ס

為說明靈魂在伊甸園（גן עדן，Gan Eden）中的衣裳是怎麼回事：現在，在 גן עדן，靈魂享受聖者的臨在（שכינה，Shechinah）的光輝；而這光輝，是無限之光（אור אין סוף，Or Ein Sof）所發出一道光耀。

為說明靈魂為何需要衣裳，阿德莫爾·哈扎肯（אדמו"ר הזקן）描述了 גן עדן 中所發生的事。靈魂所得的報償，是享受 שכינה 的光輝；而這光輝本身，就是一道來自 אור אין סוף 的光耀。

ומתענגים הנשמות בג"ע [בגן עדן] שמשגיגים איזה הארה מהזיו ובחי' הזיו הוא הארה מא"ס בלי גבול.

靈魂在伊甸園中之所以喜悅，是因為它們領會到這光輝的某一道光耀；而這光輝，是來自無限者（אין סוף，Ein Sof）、毫無限制的一道光耀。

靈魂在伊甸園中的喜悅，在於領會到這光輝的某一道光耀。既然這光輝來自無限者，它們領會到這光輝而生的喜悅便沒有盡頭。

ולכן אף שבכלל יש רק ב' בחי'.¹¹ גע"ע [גן עדן עליון] בבריאה. וגע"ת [וגן עדן תחתון] ביצירה. אבל בפרטיות יש השגות בלי גבול צדיקים ילכו מחיל אל חיל¹² אשר נשמתם נתעלו בעילוי אחר עילוי כי אין מספר להשגות אור וזיו אשר היא הארה מאור א"ס ב"ה.

因此，雖然概括而言只有兩個層次：創造界（בריאה，Beriah）中的較高伊甸園，以及形成界（יצירה，Yetzirah）中的較低伊甸園；但具體而言，領會的層次卻無窮無盡。義人「從力量走向力量」，因為他們的靈魂一層又一層地升高；而對光與光輝的領會——它們是來自 אור אין סוף（願祂蒙福）的一道光耀——數目無限。

概括而言，只有兩個伊甸園：一個較高的，位於 בריאה；一個較低的，位於 יצירה。但其中實際上有無窮無盡的層次，義人「從力量走向力量」，因為人對無限之光所能領會的內容沒有盡頭。在《Torah Ohr》（תורה אור）〈Shemos〉篇，以及《Likkutei Torah》（לקוטי תורה）〈Bamidbar〉篇的一篇 Shavuot maamar 中，阿德莫爾·哈扎肯也說了同樣的事：書中只提到兩個伊甸園，但實際上有無數個伊甸園，一層高於一層。

וכל זמן שצריכה הנשמה להתעלות מג"ע [מגן עדן] לחבירו צ"ל מקודם בחינת נהר די נור¹³ שיבוטלו כל השגות הקודמות (עיין בד"ה ויהי מקץ)¹⁴

每當靈魂必須從一個伊甸園升到另一個伊甸園時，就必須先經歷火之河（נהר די נור，nehar di nur）這一層面，使它先前所有的領會都全然處於自我消融的狀態（見以「Vayehi Mikeitz」為開篇的 maamar）。

靈魂從伊甸園的一個層次升到另一個層次之前，必須經過「火之河」——נהר די נור——使它先前的一切領會全然消融。在本週Torah部分的第一篇maamar 〈「Vayehi Mikeitz」〉中，阿德莫爾·哈扎肯解釋，即使是完全的義人（צדיק，tzaddik），進入伊甸園時也要浸入 נהר די נור，以忘卻這個世界；而每次他「從力量走向力量」時，也都要再浸入其中，以忘卻先前所領會的內容。

כי השגה הקודמת נגד השגה שלמעלה ממנה אין ערוך כלל והיא בטלה לגמרי נגדה אחרי שהשגות הנ"ל הוא להיות משיג הארה מאור א"ס ב"ה א"כ כל השגה יתירה שמשיג מהאור השגה שלמטה בטלה נגדה.

因為先前的領會與更高一層的領會相比，完全無可比擬，在更高一層的領會面前全然自我消融。既然上述領會，都是在領會來自 אור אין סוף（願祂蒙福）的一道光耀，那麼，每當人對這光有更進一步的領會時，較低一層的領會便會在它面前全然自我消融。

原因在於，較低一層的領會與較高一層的領會相比，簡直微不足道。人每一次對 אור אין סוף 有新的領會，都會使先前的領會相形之下全然消融，因此先前的領會必須放下。

3 ולבעבור זה כל צדיק נכוח מחופתו של חבירו.¹⁵ היינו מבחינת השגה החופף על חבירו מאחר שאין השגתן א' ויש לכל א' השגה אחרת אשר נהנה מזיו השכינה המאיר עליו.

因此，「每一位義人（צדיק，tzaddik）都被同伴的華蓋所灼傷」，意思是，被形成華蓋（חופף，choref）籠罩在同伴之上的領悟層面所灼傷；因為他們的領悟並非相同，每一位都有不同的領悟，並在其中享受照耀在他身上的聖者的臨在（שכינה，Shechinah）之光輝。

塔木德說，在來世，每一位都會被同伴的華蓋（חופתו，chupah）「灼傷」。阿德莫爾哈扎肯（אדמו"ר הזקן）將華蓋解讀為領悟的層次，這層領悟「形成華蓋」（חופף）籠罩在同伴的義人之上；由於每個靈魂所享有的聖者的臨在之獨特一瞥各不相同，較低層次的義人看到另一位上方更高的層次時，便會感到痛苦。

וזזהו וקדושים בכל יום יהללוך סלה¹⁶ קדושים היינו נשמות בג"ע [בגן עדן] נקראו קדושים יהללוך סלה כל מקום שנאמר סלה¹⁷ הוא בחי' בלי גבול אשר תמיד מתחדשים השגתם מאור א"ס אשר היא בלי גבול.

這就是[以下話語的意思]：「聖潔者每日都讚美祢，永無止境（סלה，selah）。」「聖潔者」是伊甸園（גן עדן，Gan Eden）中的靈魂，他們被稱為聖潔；「讚美祢，永無止境」：凡經文中出現「永無止境」一詞之處，都是指無限的層面，因為他們對無限之光（אור אין סוף，Or Ein Sof）的領悟不斷更新，而無限之光本身亦是無限的。

阿米達祈禱（עמידה，Amidah）中的一句話「聖潔者每日都讚美祢，永無止境」，被解讀為描述伊甸園中的靈魂；塔木德教導，「永無止境」意指沒有盡頭：他們的領悟不斷更新。柯霍特的註釋補充說，阿德莫爾哈扎肯在關於 Vayikra（ויקרא）的 maamarim（מאמרים）中，將這些「聖潔者」解釋為所有靈魂中最高的一類。

4 ולכן ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] מוטב דלידייני¹⁸ וליתי לעלמא דאתי כי אין כדאי כל הדינים נגד תענוג השגתו הנ"ל. אף שבג"ע [שבגן עדן] התחתון אין ערוך כלל וכו'.

因此，我們的賢者說：「倒不如讓他受審判，並進入來世。」因為，與前述他對 ה' 的體認所帶來的喜悅相比，一切審判都不足為道。即使在較低的伊甸園（גן עדן，Gan Eden）中，也完全無從相比，等等。

以利沙本阿布亞（אלישע בן אבויה）去世時，拉比梅爾（רבי מאיר）說：「倒不如讓他受審判，並進入來世。」阿爾特雷貝解釋其中的原因：所有審判與對 ה' 的體認所帶來的喜悅相比，都如同虛無；即使較低的 גן עדן 也完全無從相比。在 Torah Ohr（תורה אור）的 Shemos（שמות）篇中，他也引用同一句話，說明這種喜悅值得人承受一切苦難。

וכן ג"ע [גן עדן] תחתון נגד ג"ע [גן עדן] עליון עד רום המעלות כי התענוגי' [התענוגים] שנמשכו מאוא"ס [מאור אין סוף] מקור כל התענוגים הם בלי גבול.

同樣，較低的 גן עדן 與較高的 גן עדן 相比，乃至一直上達最高的境界，都是如此；因為由無限之光（אור אין סוף，Or Ein Sof）這一切喜悅的源頭所引出的種種喜悅，都是無限的。

較低與較高的 גן עדן 之間也有同樣的差距，並且如此逐層向上，沒有盡頭。因為一切喜悅都源自無限之光——每一種喜悅的源頭；祂所賜予的喜悅是無限的。

5 וכמו שרואים בחוש שאף מה שנפל בשב"כ [בשבירת הכלים] תענוגים גשמיים הוא ג"כ אין שיעור כי יש כמה מיני תענוגים כידוע לאין מספר. אם כן עאכ"כ [על אחת כמה וכמה] השרש ומקור לזה תענוג רוחני אף מגעה"ת [מגן עדן התחתון] הוא בלי גבול¹⁹ מא"ס.

正如我們親身所見，即使在器皿破碎中墮落而成的物質享樂，也同樣無量；因為眾所周知，享樂的種類繁多，數之不盡。既如此，何況它們的根源與源頭——靈性的喜悅，甚至來自下層伊甸園（מגעה"ת，miGan Eden HaTachton）的靈性喜悅——更是無限，源自無限者（אין סוף，Ein Sof）。

物質享樂是藉著「器皿破碎」而形成的；那是原初的一次破碎，神聖的火花在其中墮入物質世界。既然這些墮落的享樂尚且有數不盡的種類，那麼它們的靈性根源，即使是下層伊甸園中的靈性喜悅，也更必定無有窮盡，因為它源自無限者。

第 2 節 · 116-13

靈魂為何需要衣著

6 ולבעבור זה הנשמה שהיא בחינת בע"ג [בעלי גבול / בעל גבול] א"א לה להשיג גילוי הזיו שהיא מהות אלקות כ"א ע"י לבוש שהוא בחי' מסך

因此，靈魂既是有限的存在，便不能領悟光輝的顯現；這光輝乃是 ה' 的本質，除非透過一件衣裳——也就是屏障（מסך，masach）這一層面。

這裡回答了靈魂為何需要衣裳：作為受造而有限的存在，靈魂不能直接領悟光輝；這光輝本身就是 ה'。靈魂需要一件衣裳作為屏障，過濾光芒。

וע"י אותו לבוש ומסך יכולה לקבל האור והזיו וכמו שמבוא' בע"ח [בעץ חיים] שיש בחי' מסך ופרגוד²⁰. 藉著那件衣裳和屏障，它便能領受光與光輝；正如《Etz Chaim》（עץ חיים）所解釋的，其中有屏障和帷幕（פרגוד，pargod）這一層面。

藉著那件衣裳，靈魂便能領受光。Alter Rebbe 指出，阿里扎爾（האריז"ל）的《Etz Chaim》（עץ חיים）談到「屏障」（מסך）與「帷幕」（פרגוד），使較低的層面得以從較高的層面領受。Kehot 的註釋將此處定位在論述流溢界（אצילות，Atzilus）、創造界（בריאה，Beriah）、形成界（יצירה，Yetzirah）與行動界（עשיה，Asiyah）次序之篇章開頭。

7 וכמו ד"מ [דרך משל] אור גדול²¹ שאין יכולים להביט בו מחמת רוב בהירותו וכשיש מסך מבדיל אז

יכולים לקבל את האור אחר שנתעלם ההארה קצת ע"י מסך

例如，一道極強的光，因為光輝太過強烈，人無法直視；但若有隔幕遮在中間，人便能接受這光，因為隔幕使光的照耀稍稍隱去。

第一個比喻：極強的光會使人目眩，但透過一幅濾光的隔幕，人便能觀看。隔幕並未遮斷光，只是將光減弱至足以讓人接受的程度。在《Torah Ohr》（**תורה אור**）的〈Chayei Sarah〉篇中，阿德莫爾·哈扎肯（**אדמו"ר הזקן**）也使用了同一個意象：人透過帷幕觀看純淨的光；同樣，作為受造者的靈魂，藉著誠命（**מצות**，mitzvos）的衣裳領會 ה' אלקות ה'。

וכמו דבר חכמה ושכל גדול אין יכולים להסביר לפני קטן בחכמה כ"א ע"י לבוש ומשל אז מבין הדבר

כמו"כ [כמו כן] נקראים מצות לבושין שהם ג"כ בחי' משל.

同樣，一個智慧高深、思想宏博的道理，除非透過衣裳和譬喻，否則無法向智慧淺薄的人解說；如此，他才能明白這道理。同理，**מצות**被稱為衣裳，因為它們也屬於譬喻這一層面。

第二個比喻：深奧的思想只能透過一個「穿上衣裳」的譬喻，才能教給初學者。**מצות**也是同樣的衣裳：它們是一種譬喻，靈魂藉此領受原本無法領會的事物。

8 וכמו"ש משל הקדמוני²² היינו שיהי' [שיהיה] התגלות עצם רצון אור א"ס זה א"א שיכול²³ לבוא לידי

גילוי לשום נברא רק ע"י התלבשות רצונו ית' בעשיי' [בעשייה] גשמי' [גשמיים / גשמיות / גשמית] מעשה

המצוה.

正如所寫的：「遠古者的譬喻」；也就是說，無限之光（**אור אין סוף**，Or Ein Sof）之意願本身最深的本質得以顯露。這不可能向任何受造者顯露，唯有藉著祂的意願（願祂受祝福）穿上物質性的行動，也就是實踐誠命（**מצוה**，mitzvah）的行為。

「遠古者的譬喻」一語出自大衛（**דוד**）對掃羅（**שאול**）所說的話（《撒母耳記上》24章）；在那裡，這句話明確是指「古人的箴言」。在《Torah Ohr》（**תורה אור**）論《Megillas Esther》一篇中，阿德莫爾·哈扎肯（**אדמו"ר הזקן**）將「遠古者」解作那位先於世界的 ה' 本身，並將托拉視為祂的譬喻。此處的要點是：ה' 最內在的意願不可能直接向任何受造物顯露，只有當它包裹在一項物質行為之中，也就是實踐一條誠命時，才得以顯露。

ולכן נק' המצות לבושין ושרש המצות גבוה מאד ששרשם מבחי' כתר עליון תר"ך עמודי אור.

因此，誠命被稱為衣裳。**מצות**（mitzvos）的根源極為崇高，因為它們源自至高的冠冕（**כתר**，Keser）這一層面，即620根光柱。

因此，誠命被稱為衣裳。它們的根源極為崇高，位於至高的冠冕之中；這是高於理智的神聖意願之層面。卡巴拉稱之為「620根光柱」：620是冠冕的數值，而托拉的613條誠命加上拉比制定的7條誠命，合計為620。

9 ונשתלשלו ע"י שערות וכו' עד שנשתלשלו למטה בעשייה גשמי' [גשמיים / גשמיות / גשמית] **ציצית וסוכה** ובהם דוקא נתגלה רצונו ית' סוף מעשה במחשבה תחלה נעוץ תחב"ס [תחלתן בסופן]²⁴ **דפעם א' נאמר בראשי' [בראשית] ברא כו' השמים ואת הארץ שמים תחלה.**²⁵

它們藉著「毛髮」（**שערות**，se' aros）等途徑，層層下延，直到下達物質性的行動層面：衣角縫子（**ציצית**，tzitzis）與節棚（**סוכה**，sukkah）；而祂（願祂受頌讚）的旨意，正是特別在其中顯露。「行動的終結，乃是思想的起始」，「其始嵌入其終」。因為有一處說：「起初[ה']創造……天與地」——天在先。

誠命（**מצות**，mitzvot）從冠冕（**כתר**，Keter）逐步下延，經過「毛髮」（**שערות**；這是卡巴拉用來比喻從冠冕流出的細微通道），下達物質性的行為，例如衣角縫子（**ציצית**）與節棚（**סוכה**）教導說，起始嵌入終結之中。《妥拉》的第一節先列舉天，再列舉地。

10 וכתוב ביום עשות ה' אלקים ארץ ושמים. **ארץ תחלה. כאן במעשה. וכאן במחשבה.**²⁷ 經上寫道：「在（**הוי**，Havayah）、**אלקים**（Elokim）創造地與天的日子」：地在先。一處[說的是]行動，另一處則是思維。

另一節經文把地放在天之前。Alter Rebbe說，一節經文呈現行動的次序，另一節則呈現思維的次序。

ודרך כלל שמים הוא בחי' רוחניות. וארץ בחי' גשמיות ובמעשה קדמה שמים כי בדרך השתלשלות הרוחניות מחיה ומהוה בחי' גשמיות אבל במחשבה קדמה בחי' גשמיות סוף מעשה במחשבה [במחשבה תחלה] **כי התגלות האור מסוכ"ע.**

概括而言，天代表靈性，地代表物質性。在行動的次序中，天在先，因為依照世界層層下延的鏈條（**השתלשלות**，hishtalshelus）的次序，靈性賦予物質生命，並使物質得以存在；但在思維中，物質性在先，「行動的終結，在思維中居首位」，因為光的顯現來自環繞一切世界之光（**סובב כל עלמין**，sovev kol almin）。

天代表靈性，地代表物質。在創造的次序中，靈性產生物質，因此天在先；但在[ה']的旨意中，物質在先，因為最高的光——環繞一切世界之光——是藉著物質事物而顯現的。

11 וגילוי הרצון תר"ך עמודי אור הוא ע"י קיום רצונו בדברים גשמיים ממש אשר שרשם מעולם התהו ובהם דוקא מתלבש רצה"ע [רצון העליון].

而意願（**רצון**，ratzon）的顯現——620道光柱——是藉著在實實在在的物質事物中實踐祂的**רצון**而來；這些事物的根源出自混沌界（**התהו**，Tohu），而至高的**רצון**正是特別穿著於其中。

神聖的**רצון**——「620道光柱」——正是在藉著物質事物實踐時顯現。這些事物根源於**התהו**，即一個原初世界，其中強烈的光芒破碎了。正因如此，至高的**רצון**才能穿著於其中。

ולכן המצות הם לבושים אשר על ידם תוכל הנשמה להשיג ולהנות התענוג והזיו בג"ע [בגן עדן].

因此，誡命（מצות，mitzvos）是衣裳，靈魂藉著它們得以領會並享受伊甸園（גן עדן，Gan Eden）中的喜悅（תענוג，taanug）與光輝。

這說明 מצות 為何充當衣裳：靈魂藉著它們，得以領會並享受 גן עדן 中的 תענוג 與光輝。

12 ולזה המצות הם כמו לבוש שענין הלבוש הוא שאינו בא באדם להיות לו חיות פנימי כמו מזון שנעשה

לאחדים ממש עם האדם ומחיה אותו

因此，誡命（מצות，mitzvos）好比衣服；衣服的性質是，它不會進入人的體內，成為其內在的生命力；食物則不同，食物會真正與人合而為一，並使人活著。

衣服與食物不同。食物進入身體，與身體合而為一，從內部滋養身體；衣服則留在外面，始終不會成為人的內在生命的一部分。

ואעפ"כ [ואף על פי כן] צ"ל שיש במלבושין מעלה יתירה ששרשם מבחי' מקיפים.

然而，仍須說，衣服具有一種更優越的特質，因為它的根源出自環繞[之光]（מקיפים，makifim）的層面。

不過，衣服自有其長處：它對應於「環繞」之光（מקיפים，makifim），這些光高於能進入內在的光。

13 ולבעבור זה הוא מקיף על האדם ומגין עליו ומשמרו כמו"כ [כמו כן] מעשה המצות אשר שרשם הם

מבחי' מקיפים כתר עליון

因此，[衣服]環繞一個人，保護他並守護他。同樣，誡命（מצות，mitzvos）的實踐，其根源來自環繞[之光]的層次，也就是至高的冠冕（כתר，Keser）；

衣服環繞一個人，因此能保護並守護他。מצות 也是如此：其根源在於至高的 כתר 所發出的「環繞」之光；這冠冕位於理智之上。

לכן לא בא התגלותם למטה בבחי' אור פנימי רק בעשייה גשמי' [גשמיים / גשמיות / גשמית] ממש וכידוע

שמה שבשרשו יותר גבוה נופל למטה יותר.

因此，它們不會在下方以內在之光的形態顯露，只會在實際的物質行動中顯露；而且，正如眾所周知，某物的根源越高，它降落的位置便越低。

由於根源如此高超，מצות 不能在下方顯露為內在、可理解的光；它們只能以單純的物質行為降下。這符合一條著名的原則：某物的根源越高，它降落的位置便越低。

אכן ע"י מעשה המצות נעשה בחי' מקיף ומסך שע"י המצות תוכל להתענג בתענוג אא"ס [אור אין סוף] וזהו תכלית ירידת הנשמה ירידה צורך עלייה

確實，藉著實踐 מצות，便會形成環繞[之光]和一道屏障，使[靈魂]能藉著 מצות 享受無限之光（אור אין סוף，Or Ein Sof）的喜悅。這就是靈魂下降的目的：為了上升而下降。

實踐 מצות 會形成一件環繞性的衣裳，也起到屏障的作用，使靈魂得以享受 אור אין סוף 的喜悅。靈魂之所以降入身體，正是因為這次下降是為了更高的上升。

ע"י עשיית המצות תוכל לקבל האור והתענוג ע"י מסך הנ"ל אשר מתלבשת הנשמה בג"ע [בגן עדן] בלבושי המצות ומחמת כי המצות שרשם מגולגלתא וכ"ע [וכתר עליון]。

藉著實行誡命（מצוה，mitzvah），靈魂便能透過上述屏障領受光與喜悅，因為靈魂在伊甸園（גן עדן，Gan Eden）中，會穿上 מצות 的衣裳；而由於 מצות 的根源出自頭顱（גולגלתא，Gulgulta）和至高的 כתר，

藉著誡命所形成的屏障，靈魂便能在 עדן 領受光與喜悅；在那裡，靈魂穿上 מצות 作為衣裳。מצות 之所以能做到這一點，是因為它們的根源在於 גולגלתא（「頭顱」，כתר 的外在層面）以及至高的 כתר。

לכן ע"י קיום המצות רצונו ית' והיום לעשותן ולמחר לקבל שכרם²⁸ בג"ע [בגן עדן] אשר יתגלה אורן אז כשתתלבש הנשמה בלבוש המצות תתענג הנשמה בתענוג אא"ס [אור אין סוף] בלתי בע"ג [בעלי גבול / בעל גבול] ע"י מסך ולבוש המצות כנ"ל。

因此，藉著履行 מצות——這是祂的意願，願祂受頌讚（「今日實行，明日領受其報償」；在 גן עדן 中，屆時它們的光將顯露）——當靈魂披上 מצות 的衣裳時，靈魂便能藉著 מצות 的屏障與衣裳，享受 אור אין סוף 那無邊無際的喜悅，如上所述。

塔木德說，今世是實踐 מצות 的地方，來世則是領受其報償的地方。當靈魂在 עדן 穿上自己所行 מצות 的衣裳時，其中隱藏的光便會顯露；靈魂藉著這件衣裳，享受 אור אין סוף 那無限的喜悅。

אשר הם בחי' ממוצעי' ששרשם נעלה מכ"ע [מכתר עליון] ונשתלשלו למטה בדברים גשמיים [גשמיים] (ועמשי"ל [ועיין מה שכתוב לעיל] ע"פ ואברהם זקן בא בימים):^{29, 30}

因為它們是中介者，其根源高超，出自至高的 כתר；它們又沿著層層下延的次第，降至下方的物質事物之中（另請參看上文關於經文「亞伯拉罕（אברהם）年老，年日充盈」的論述）：

מצות 是「中介者」：它們根源於至高的 כתר，卻又降至物質事物之中，因此能把靈魂與遠超乎靈魂的境界連結起來。本文在此回指論述「亞伯拉罕年老，年日充盈」的篇章，其中將「日子」解釋為這些衣裳。

兩種鏡子

14 וזהו ענין מראות הצובאות^{31,32} כי ענין מראה הוא זכוכית שרואין בה.

這就是「聚集的婦女的鏡子」一語的含義：因為鏡子（מראה，mar' ah）是一片人可從中看見景物的玻璃。

會幕（משכן，Mishkan）中的銅製洗濯盆，是用「聚集的婦女的鏡子」製成的。阿德莫爾哈扎肯（אדמו"ר הזקן，the Alter Rebbe）首先指出，鏡子（מראה，mar' ah）是一片人可從中看見景物的玻璃。

אכן נאמר מראות לשון רבים כי יש ב' מראות.³³ אספקלריא המאירה.³⁴ היינו זכוכית הבהירה אשר ע"י יכולין לראות מרחוק אור ישר.

然而，經文用複數「鏡子」，因為有兩種鏡子。[其中一種是]發光的鏡具（אספקלריא המאירה，aspaklaria hame' irah），也就是清澈的玻璃，透過它，人能以直射的光看見遠處。

然而，經文用複數「鏡子」，因為有兩種鏡子。第一種是「發光的鏡具」（aspaklaria hame' irah，即塔木德所說的觀視鏡）：它是像窗戶一樣的清澈玻璃，透過它，人甚至能直接看見遠處的事物。

15 וזהו ההפרש בין משרע"ה [משה רבינו עליו השלום]³⁵ לכל הנביאים שבמשה נאמר ומרא' ולא בחידות³⁶ ונכתב ומראה בסגו"ל שהוא לשון זכר והוא אספקלריא המאירה אשר³⁷ על ידה אף דבר הרחוק מהאדם רואין אותו דרך אור ישר.

這就是摩西（משה）我們的老師（願他平安）與所有先知之間的差異：關於摩西，經文說：「並以顯現（מראה，u-mar' eh），而非藉謎語」；「顯現」一詞以短 e 元音符號（סגול，segol）標寫，這是陽性形式；它就是光明的明鏡，藉著它，即使是離人很遠的事物，也能透過直達之光看見。

ה'告訴亞倫（אהרן）與米利暗（מרים），祂與摩西說話是「以顯現，而非藉謎語」。阿德莫爾哈扎肯（אדמו"ר הזקן）指出，此處的 מראה 以 סגול 標音，是陽性形式；而「鏡子」（מראה，mar' ah）以長 a 元音符號（קמץ，kamatz）標音時，則是陰性形式：摩西的觀看是「陽性」的，是光明的明鏡；即使遠處的事物，也能直接而清晰地看見。

כמו כן מעשה המצוה אשר נתלבשה הנשמה בג"ע [בגן עדן] בלבוש המצות ע"י לבוש הנ"ל שע"י מעשה מצות הנ"ל יכולה הנשמה ליהנות מזיו השכינה בג"ע [בגן עדן].³⁸

同樣，誡命（מצוה，mitzvah）的實踐也是如此：靈魂在伊甸園（גן עדן，Gan Eden）中穿上誡命的衣裳；藉著上述衣裳，也就是藉著上述誡命（מצות，mitzvos）的實踐，靈魂便能在伊甸園中享受聖者的臨在（שכינה，Shechinah）的光輝。

誡命如同那面清晰的玻璃。靈魂在伊甸園中穿上誡命的衣裳，便能享受聖者臨在的光輝。

16 וליהנות מאורו ית' כמו באספקלריא המאירה אור ישר אשר נמשך ונתגלה אוא"ס [אור אין סוף] ממעלה

למטה בג"ע [בגן עדן]. ומשה רבינו ג"כ לא³⁹ הי' [היה] רואה בלי אספקלריא הנ"ל.

並享受祂的光，願祂受頌讚，猶如透過明亮的鏡鑑，藉直射之光，在伊甸園（גן עדן，Gan Eden）中，使無限之光（אור אין סוף，Or Ein Sof）從上而下引降並顯現。摩西（משה）我們的導師也同樣不能不藉著上述鏡鑑而觀看。

在伊甸園中，靈魂享受 ה' 的光，猶如透過清澈的玻璃，無限之光直接向下照耀。即使摩西也需要這樣的「玻璃」：人若不藉助某種媒介，便無法觀看。

וכמ"ש ומראה ולא בחידות והיינו באספקלרי' [באספקלריא] המאירה אשר בלא אספקלריא לא היה יכול

להשיג בחי' אא"ס [אור אין סוף]。⁴⁰ אכן שאר הנביאים ראו במראה בקמ"ץ אספקלריא דלא נהרא וביד

הנביאים אדמה。^{41,42}

正如經上所寫：「ומראה (u-mar' eh，藉顯現)，而非藉謎語」；這就是透過明亮的鏡鑑，因為若無鏡鑑，他便無法領會無限之光的層面／範疇（בחינה，bechinah）。然而，其他先知則透過帶 קמ"ץ (kamatz，表示 a 音的母音符號) 的 מראה (mar' ah，映像) 看見；這是不發光的鏡鑑，[正如經上所說：]「我藉著眾先知而被比擬。」

摩西是透過明亮的鏡鑑觀看；若沒有它，即使他也無法領會無限之光。其他先知則透過帶 kamatz 音的 mar' ah，也就是不發光的鏡鑑，看見：「我藉著眾先知而被比擬 (adameh)」，意即他們所見的只是相似的形象。

17 וענין אספקלריא שאינה מאירה הוא הנק' שפיג"ל דהיינו שיש מסך וכסוי על הזכוכית אבל המסך אינו

דבר עב שהוא מסתיר לגמרי ומכסה האור רק דבר דק וקלוש היינו צפוי כסף הידוע.

至於不發光的鏡面，就是所謂的 שפיג"ל (spiegel) [鏡子]；也就是說，玻璃上有一道屏障和覆層；但這屏障並非厚重之物，不會把光完全遮蔽、覆蓋，而只是薄而細的一層，也就是眾所周知的鍍銀層。

不發光的鏡面，就是普通的鏡子（意第緒語的 שפיג"ל）：玻璃上覆有一層鍍層。這層鍍層不夠厚，無法把一切都遮住；它只是鏡子背面那層薄薄的銀層。

18 ואז כשרואין בו באספקלריא הנ"ל נמשך ממנו או"ח [אור חור] אבל אין יכולים לראות דרך הזכוכי'

באו"י [באור ישר]

於是，當人觀看這面鏡子時，反射光便從鏡面折返；但人不能透過玻璃，以直射光觀看。

在鏡子中，光會反射回來，形成「反射光」，而不會像「直射光」那樣穿透玻璃；人無法透過它看見另一側。

ולכן אין רואין מהות הדבר הנראה ועצמותו כמו ע"י אספקלריא המאירה כי אם רק דמות לבד⁴³ נראה ע"י אספקלריא שאינה מאירה.⁴⁴

因此，人看不見所見之物的本質及其本身；如同透過明亮的鏡子所能看見的那樣，人只能透過不明亮的鏡子看見一個相似的形象。

所以，在鏡中只能看見一個相似的形象（דמות，demus），而不像透過窗戶那樣看見事物本身；這對應先知所說的「我被比擬」（אדמה，adameh）。

אמנם יש באספקלריא שאינה מאירה מעלה א' גבוה במדרגה שיכולין לראות עצמו וגם לראות מאחוריו כידוע מה שאין יכולין לראות באספקלריא המאירה⁴⁵ וזהו ארץ קדמה ודו"ק [ודוק]。

然而，不明亮的鏡子有一項較高層次的優點：人可以看見自己，也可以看見自己身後的事物，這是眾所周知的；透過明亮的鏡子卻看不見這些。這就是[「大地先於一切」的意思]；請細加參究。

然而，鏡子有一項窗戶所沒有的優點：人可以看見自己，也可以看見自己身後的事物。阿爾特雷貝將此與「大地先於一切」相連，意指物質界在 ה' 的思想中居於首位。

ועד"ז תירצו בגמ' [בגמרא] ביבמות (ספ"ד [סוף פרק ד'])⁴⁶ דישעיה שאמר ואראה את ה'⁴⁷ היינו באספקלריא שאינה מאירה שבה יוכל לראות את ה'. משא"כ באספקלריא המאירה כתיב כי לא יראני⁴⁹ כו'。

同樣地，《גמרא》（Gemara）在《Yevamos（יבמות）》第四章末如此解釋：說「我看見了 ה'」的以賽亞（ישעיהו），是透過不明亮的鏡子看見 ה'；至於明亮的鏡子，經文則說：「因為人不能看見我，等等。」

瑪拿西（מנשה）指控以賽亞與摩西（משה）的話相矛盾：摩西聽見「人不能看見我而仍然活著」，以賽亞卻說「我看見了 ה'」。《Gemara》回答說，其他先知透過不明亮的鏡子觀看，摩西則透過明亮的鏡子觀看；因此，以賽亞能在較次一等的鏡子中看見，而明亮的鏡子則有「人不能看見我」之說。

וענין אספקלריא דלא נהרא הוא בחי' בכל מאדך⁵⁰ היינו ענין ירידת הנשמה בגוף ירידה צורך עליי' [עלייה] להפך נה"ב [נפש הבהמית]

不明亮的鏡子所代表的層面，是「盡你一切力量」；這是靈魂下降到身體之中，為了上升而下降，以轉化動物性靈魂（נפש הבהמית，nefesh habehamis）；

不明亮的鏡子對應於以「盡你一切力量」來事奉 ה'，也就是超越自身限度的事奉：靈魂下降到身體之中，為了上升而下降，藉此轉化動物性靈魂。在《Likutei Torah（לקוטי תורה）》〈Shemini Atzeret（שמיני עצרת）〉一篇中，阿爾特雷貝引用了這篇論述（מאמר，maamar）：妥拉（תורה，Torah）與誡命（מצוות，mitzvot）是明亮的鏡子；而示瑪經文（שמע，Shema）與祈禱，則會扭轉動物性靈魂，因而是不明亮的鏡子。

וע"י בחי' אתכפיא ואתהפכא בכל מאדך בלי גבול למעלה מן הכלי אז נמשך מלמעלה ג"כ שלא כסדר ודרך השתלשלות מאיר אור עליון.

並且，透過以「盡你一切力量」的方式制伏並轉化[它]，無有界限，超越器皿，於是從上方也會引下光；這光不循常序，也不循世界層層下延的鏈條（השתלשלות，hishtalshelus），而是超凡之光的照耀。

當人以超越自身限度的愛制伏並轉化動物性靈魂時，從上方也會有相應的光降下；這光同樣突破世界的常規秩序，是不循層層下延之鏈而來的更高之光。

19 וזהו אספקלריא דלא נהרא דהיינו ע"י דבר מסך ומבדיל שאין מאיר האור דרך ישר היינו שנה"ב [שנפש הבהמית] הוא מכסה ומסתיר האור.

這就是不發光的鏡子：也就是說，藉著某種遮蔽並隔開的事物，使光不直接照耀；也就是說，動物性靈魂（נפש הבהמית，nefesh habehamis）遮蓋並隱藏了光。

在靈魂中，鏡子的屏障就是動物性靈魂。它隱藏了神聖之光，使光不直接照耀。

אכן אין הדבר המבדיל מסך עב שהוא מסתיר לגמרי רק יכול לאתכפיא ולא אתהפכא אז נעשה מזה בחי' או"ת [אור חזר]

然而，這個隔開的事物並不是一道完全遮蔽一切的厚重屏障；相反地，它能被制伏並轉化，於是由此產生反射之光，

就像鏡子的薄薄鍍銀層，動物性靈魂並非一道完全阻隔的屏障。它能被制伏並轉化，於是產生「反射之光」。

כמו בזכוכית שע"י המסך המסתיר נוסף ע"יז או"ת [אור חזר] חדש שלא היה מקודם שהי' [שהיה] המסך הנ"ל ויכול לראות אח"ז [אחר זה] אור חדש היינו שיכול לראוי' [לראות] גם מאחוריו.

如同玻璃，藉著那道遮蔽的屏障，便增添了一種新的反射之光；在屏障出現之前，這種光原本並不存在。此後人便能看見新的光，也就是說，也能看見自己後方的事物。

在鏡子中，鍍銀層創造出新的事物：反射之光，使人能看見自己後方的事物。屏障不只是遮蔽；它還增添了一種新的觀看方式。

כמו"כ [כמו כן] אחר שנתהפכ' [שנתהפכה] נה"ב [נפש הבהמית] אז ע"י בחי' בכל מאדך נתוסף אור המאיר ג"כ יותר מקודם שהיתה הנשמה בגוף ירידה צורך עליי' [עלייה]

同樣地，動物性靈魂轉化之後，藉著「盡你一切的力量」，便增添一道比靈魂尚未進入身體以前更為明亮的光：這就是為了上升而有的下降。

同樣，當動物性靈魂藉著「盡你一切的力量」的愛而轉化時，所發出的光比靈魂降入身體以前更為強烈；這就是它下降所為的上升。

שע"י אתכפיא סט"א [סטרא אחרא] אסתלק יקרא דקוב"ה [דקודשא בריך הוא]⁵¹ לעילא לעילא ומאיר שלא ע"פ סדר השתלשלות וזה נק' אספקלריא דלא נהרא⁵² (ועמש"ל [ועיין מה שכתוב לעיל] ע"פ אעשה לו עזר כנגדו)^{53, 54}

因為，當另一側（סטרא אחרא，sitra achra）被制伏時，קב"ה（Kudsha Brich Hu，意為「聖者，願祂受頌讚」）的榮耀便升至更高、更高之處；它的照耀並不依循世界層層下延的鏈條（השתלשלות，hishtalshelus）之秩序。這就稱為不發光的鏡子（並參看前文〈我要為他造一個相對的幫助者〉）。

《Zohar》（זהר）教導，當另一側（與聖潔相對的一側）被制伏時，聖者，願祂受頌讚的榮耀便「升至更高、更高之處」；Tanya（תניא）第27章指出，即使只是很小的自我克制，也能如此。這樣的光超越世界有序層層下延的次第；它同樣稱為「不發光的鏡子」。此處回指《Torah Ohr》（תורה אור）的Bereishis篇；在那裡，אלקים（Elokim）是הוי"ה（Havayah）的屏障，遮蔽其強烈的光，使受造物得以接受它。

וענין גילוי זה י"ל [יש לומר] ע"ד שנתבאר במ"א פי' קדושתו למעלה מקדושתכם⁵⁵ דמאי קמ"ל [קא משמע לן] פשיטא. אלא דר"ל [דרוצה לומר] כי המצות הם מבחי' כתר כמש"ל [כמה שכתוב לעיל]. וזהו קדושתכ' [קדושתכם] אשר קדשנו וכו'. ונודע שהכתר כלול מב' פרצופים.⁵⁶ היינו בחי' עתיק זהו בחי' תחתונה שבמאציל ובחי' א"א זהו שרש הנאצלים.

這種顯露或可按另一處對「我的聖潔高於你們的聖潔」的解釋來理解：這句話要告訴我們什麼？這不是顯而易見的嗎！其意是說，誡命（מצות，mitzvos）源自冠冕（כתר，Keser）這一層面，如前文所述；這就是「你們的聖潔」——「祂使我們成聖，等等」。眾所周知，冠冕包含兩個構型（פרצופים，partzufim）：阿提克（עתיק，Atik）這一層面，是發出者自身之內最低的層面；而阿里赫安平（א"א，Arich Anpin）這一層面，則是受流溢者的根源。

阿德莫爾哈扎肯（אדמו"ר הזקן）現在引用米德拉什「我的聖潔高於你們的聖潔」，並提出問題：這句話何必說呢？答案是：誡命源自冠冕，並賦予以色列聖潔（「祂以祂的誡命使我們成聖」）；而冠冕本身有兩個構型：阿提克，是發出者自身之內最低的層面；阿里赫安平，則是一切受流溢者的根源。

20 ועז"א [ועל זה אמר] יכול כמוני.⁵⁷ היינו בחי' תחתונה שבמאציל שהוא עתיק. ת"ל [תלמוד לומר] כי קדוש אני⁵⁸ קדושתו למעלה מקדושתכם שהמצות ממשיכים מבחי' א"א

因此，關於此，經上說：「能像我一樣嗎？」也就是流出者之內最低的層面，即古老者（עתיק，Atik）。經文教導說：「因為我是神聖的」：我的神聖高於你們的神聖，因為誡命（מצות，mitzvos）會從長面相（אריך אנפין，Arich Anpin）的層面引下流注，

《米德拉什》將「你們要成為神聖的，因為我是神聖的」解讀為：「你們的神聖能像我的一樣嗎？經文說：『因為我是神聖的』：我的神聖高於你們的神聖。」以色列的神聖來自誡命，誡命從長面相引下；而「我的神聖」是古老者，層次更高。在《Likkutei Torah》〈Shelach〉中，阿爾特雷貝（אדמו"ר הזקן）解釋，這更高的神聖是由上而起的激發（אתערותא דלעילא，isarus dileila），它先於且遠高於任何由下而起的激發（אתערותא דלתתא，isarus dilesata）。

משא"כ עתיק נק' עתיק יומין⁵⁹ שנעתק ונבדל מבחי' היומין שהם הלבושים הנעשים מהמצות⁶⁰

然而，古老者被稱為亙古之日（עתיק יומין，Atik Yomin），因為它脫離（נעתק，ne' etak）並與「日子」的層面分開；這些「日子」是由誠命所形成的衣裳，

古老者被稱為亙古之日；阿爾特雷貝從字根來解讀這個名稱：Atik（古老）也有脫離之意（נעתק，ne' etak）。它與「日子」分開；「日子」就是由誠命所形成的衣裳。

שעז"נ [שעל זה נאמר] מי האיש כו' אוהב ימים לראות טוב⁶¹ סומע"ט [סור מרע ועשה טוב] והיינו בבחי' א"א

משא"כ בחי' עתיק יומין הוא בחי' קדושתו למעלה כו'

關於此，經上說：「誰是那愛慕日子、願得見美善的人？……離惡行善。」[接著，]這是在長面相的層面；然而，亙古之日的層面，則是「我的神聖在上，等等」的層面。

《詩篇》問：「誰是那愛慕日子、願得見美善的人？」並回答：「離惡行善」：「日子」由實踐誠命而建立，屬於長面相。古老者則高於這些日子：「我的神聖在上。」

אך ע"י בירור נה"ב [נפש הבהמית] בכל מאדך נמשך גילוי מבחי' זו כו' כי זהו ענין במקום שבעלי תשובה

עומדים^{62, 63} כו' בחילא יתיר⁶⁴ בחי' בכל מאדך כו' :

然而，藉著以「盡你一切的力量」精煉動物性靈魂（נפש הבהמית，nefesh habehamis），便能從這一層面引下顯現，等等。因為這正是「悔悟回歸者（בעלי תשובה，baalei teshuvah）所站之處，等等」的意思：憑藉更大的力量，也就是「盡你一切的力量」這一層面，等等。

然而，當動物性靈魂以「盡你一切的力量」之愛得到精煉時，甚至能從古老者引下顯現。這就是為何悔悟回歸者所站之處，是完全的義人無法企及的：他們的回歸帶著「更大的力量」，超越限度。

第 4 節 · 21-29

衣著、冠冕與燈

21 ולתוספת ביאור בענין הלבושים⁶⁵ לנשמה בג"ע [בגן עדן] יובן ע"פ מה שפ"י בזוה"ק [בזוהר הקדוש] ס"פ

תולדות שהמלאכים בירידתם לעוה"ז מתלבשים בלבוש כי להיותם רוחניים לכן כדי שיומשכו בעולם השפל הוא ע"י לבוש כו'.

此外，為進一步說明靈魂在伊甸園（גן עדן，Gan Eden）中的衣著，可以根據神聖的《Zohar》（זהר）在《Toldos篇》（תולדות）末尾所闡明的來理解：天使下降到這個世界時，會披上衣著；因為他們是靈性的存在，所以要被引入這個低微的世界，就必須藉著衣著，等等。

阿爾特雷貝（אדמו"ר הזקן，Alter Rebbe）從《Toldos篇》末尾的《Zohar》，為靈魂的衣著補充了另一個角度。天使降到這個世界時必須披上衣著，因為純粹靈性的存在無法以其他方式存在於物質之地。

וכך יובן בהפוך שכדי שהנשמה תשיג ותהנה מזיו השכינה צ"ל ג"כ ע"י לבוש רוחני כנ"ל.

所以反過來也可以理解：為了使靈魂能領會並享受聖者的臨在（שכינה，Shechinah）的光輝，它也必須透過一件靈性的衣著，正如上文所述。

靈魂的情況正好相反：它不是下降，而是上升。要領會聖者的臨在的光輝，它也需要一件衣著，而且是靈性的衣著。

אך לכאורה אין המשל דומה שהרי הנשמה היא עצם רוחני וא"כ למה צריכה ללבוש בשביל להשיג הזיו כו'.

然而乍看之下，這個比喻似乎並不相稱，因為靈魂本身是靈性的實體；既然如此，為何它需要衣著，才能領會這光輝，等等？

這裡提出一個疑問：天使需要衣著，是因為它是靈性的，卻要進入物質世界。但靈魂本身是靈性的，而且前往的也是靈性之地，那麼它為何還需要衣著？

אך הענין הוא כי רוחניות וגשמיות שניהם נבראים ומחודשים מאין ליש משא"כ זיו השכינה שהוא גילוי אלקות ממש כמ"ש בפ' חיי שרה ע"פ ואברהם זקן.

然而，事情是這樣：靈性與物質性兩者都是受造的，都是從無到有而被創造出來；但聖者的臨在之光輝，則是 ה' 本身的顯現，正如《Chayei Sarah 篇》（חיי שרה）中關於「亞伯拉罕（אברהם，Avraham）年老了」這句經文[所闡明的]。

答案是，靈性與物質性都屬於受造之物，都是從無到有而被創造出來。聖者的臨在之光輝並非受造之物；它是 ה' 本身，正如《Chayei Sarah 篇》中關於「亞伯拉罕年老了」的論述所闡明的。

והרי האלקות הוא למעלה מרוחניות כמו שהוא למעלה [למעלה / למעלה] מגשמיות שהרי אין ערוך הנבראים לגבי הבורא:

而 ה' 高於靈性，正如它高於物質性；因為受造之物與創造主之間毫無可比性。

ה' 高於靈性，正如它高於物質性，因為沒有任何受造之物能與創造主相比。因此，靈魂雖是靈性的，仍需要衣著來領受它。

22 וזהו המגביהי כו' המשפילי⁶⁶ כו'. לכן כדי שתשיג גילוי זה ממש א"א להיות כ"א ע"י לבוש ממעשה

המצות כו'

這就是「那位居於高處……俯察低下之處……」的意思。因此，靈魂要領會這一顯現本身，只能藉著由實踐誡命（מצות，mitzvos）所形成的衣袍，等等。

詩篇將 ה' 描述為高高居於寶座之上，卻俯察低下之處；祂與天、地都同樣相隔遙遠。因此，靈魂唯有藉著由其 מצות 所形成的衣袍，才能領受 אלקות 的顯現。

והנה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] צדיקי [צדיקים] יושבים ועטרותיה בראשיהם ונהנים מזיו פי' נהנין מזיו הוא גילוי מהות הזיו ממש⁶⁷ וזהו כענין הראיה באספקלריא המאירה שהוא השגת המהות ממש ע"י הלושים מהמצות.

我們的賢者曾說：「義人坐著，頭戴冠冕，享受光輝。」「享受光輝」是指光輝本質本身的顯現；這如同透過明亮的鏡面觀看，也就是藉著 מצות 所形成的衣袍，領會其本質本身。

《塔木德》說，來世的義人頭戴冠冕而坐，享受 Shechinah (שכינה) 的光輝。「享受光輝」就是親見 ה' 的 אלקות ה' 本身，如同透過清澈明亮的鏡面觀看，藉著由 מצות 所形成的衣袍。

אך עטרותיהם הוא בחי' מקיף והוא בחי' שלמעלה מזיו וההארה המושגת להם

然而，「他們的冠冕」屬於環繞[之光]的層面；這一層面高於他們所領會的光輝與光明。

「冠冕」是另一種層面：它是環繞之光，高於靈魂所能掌握的光輝與光明。

לפיכך אין נמשכת בבחי' גילוי כ"א ע"ד הראי' [הראיה] ע"י אספקלריא שאינה מאירה שאין מושג המהות של הנראה רק ע"ד וביד הנביאים אדמה כו'.

因此，這冠冕不會以顯露的方式被引降，只能如同透過不發光的鏡面觀看；在這種觀看中，所見之物的本質無法被領會，只能以「我藉眾先知顯為譬喻，等等」的方式呈現。

由於冠冕如此高超，它不會公開顯露，只能彷彿透過不發光的鏡面觀看：人看不見其本質，只能看見一個相似的形象，正如摩西 (משה) 以外的眾先知所見。

ולכן נק' עטרה. (ועמ"ש לקמן בפסוק צאינה וראינה⁶⁸ וגו' בעטרה⁶⁹ וגו'. וזה נמשך ע"י בכל מאדך כנ"ל):^{70, 71}

所以它被稱為冠冕。(另見下文對「出去觀看，等等；戴著冠冕，等等」一節的闡釋。正如上文所說，這是藉著「盡你一切力量」而引降的。)

這就是它被稱為冠冕的原因：它位於頭上並環繞頭部，而不是進入頭部。文中指的是「出去觀看……所羅門王戴著冠冕……」這句經文。在《Likkutei Torah (לקוטי תורה)》〈Shir HaShirim (שיר השירים)〉中，阿德莫爾·哈扎肯 (אדמו"ר הזקן) 在該處解釋，冠冕，也就是冠冕 (כתר, Keser) 這一層面，根本無法透過明亮的鏡面看見，只能透過不發光的鏡面看見；它是藉著以「盡你一切力量」事奉 ה' 而引降的。

23 וזהו ענין נר מצוה⁷² וענין נר אלקים נשמת אדם⁷³ היינו ב' בחי' נר. א' הוא אספקלריא המאירה. והב' אספקלריא שאינה מאירה.

這就是「誠命 (מצוה, mitzvah) 是燈」以及「אלקים (Elokim) 的燈是人的靈魂」的含義：這是兩種燈。一種是明亮的鏡子，另一種是不發光的鏡子。

開篇的兩盞「燈」——誠命與靈魂——如今與兩種鏡子相連：一盞燈對應明亮、能照耀的鏡子，另一盞則對應不發光的鏡子。

והענין כי הנה בנר יש שמן ופתילה וב' גווני אור. נהורא אוכמא שעל הפתילה ונהורא חורא.

解釋如下：燈裡有油和燈芯，並有兩種光色：燈芯上的暗光，以及白光。

燈有油和燈芯，火焰則有兩種顏色：靠近燈芯的暗光，以及位於其上方的白光。《Zohar》（זהר）常以這兩種光作為象徵。

24 והנה האור שהוא עיקר הנר הוא נאחז בפתילה דוקא. אבל השמן בלתי אפשר שיאחז בו האור בעצמו

כ"א ע"י הפתילה ומ"מ השמן הוא הנכלה בהאור וע"י פתילה א' נכלה שמן הרבה כו'.

現在，燈的光，也就是燈的本質，唯獨附著於燈芯上。然而，光本身不可能直接附著在油上，只能藉著燈芯；但儘管如此，真正被光消耗的是油，而且藉著一根燈芯，許多油都被消耗，等等。

火焰只能附著於燈芯，不能直接燃著油。然而，實際燃燒的是油；油被燈芯引上來，而一根燈芯能燃燒大量的油。

25 וכך הנה מעשה המצות בעוה"ז הם בחי' השמן כמ"ש בזוהר בינוקא דבלק.⁷⁴ והיינו שמן משחת קדש

ששרשו בח"ע [בחכמה עילאה] ורצון העליון

同樣，在這個世界中，誡命（מצות，mitzvos）的實踐就是油這一層面，正如《Zohar》（זהר）中《Balak》（בלק）篇的[「幼童智者」（ינוקא，Yanuka）部分]所說；也就是神聖的膏油，其根源在上層智慧（חכמה，Chochmah）與上層意願（רצון，ratzon）。

在這個世界中，誡命就是油。《Zohar》在《Balak》篇中記述的幼童智者（Yanuka），把善行比作油；《Tanya》（תניא）第35章對此作了解釋：聖者的臨在（שכינה，Shechinah）安住在人身上，如同火焰依附在燈芯上，而這唯有藉著善行之油才能做到。這些善行的根源是神聖的膏油，象徵上層智慧與上層意願。

אך שנשתלשלו וירדו בגשמיות בעוה"ז ע"כ אין דרך שיאחז בהם אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה כ"א ע"י

הפתילה שהיא הנפש האלקית המקיים המצות ואז הוא הממשיך בהם גילוי אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה

然而，由於它們層層流轉而降下，進入這個世界的物質性之中，因此無限之光（אור אין סוף，Or Ein Sof），願祂受頌讚，無法直接附著於它們；唯有藉著燈芯，也就是行持誡命的具有^ה性質的靈魂（נפש האלקית，nefesh Elohis），方能如此；然後正是[這個靈魂]將無限之光，願祂受頌讚，的顯現引入其中。

由於誡命已降入物質之中，無限之光無法直接附著於它們。它需要燈芯，也就是實踐誡命的具有^ה性質的靈魂；藉著這個靈魂，神聖之光便被引入物質行為之中。

וכמ"ש אשר יעשה אתם האדם⁷⁵ שהאדם הוא העושה אותן למצות שממשיך בהן אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה. משא"כ חסד לאומים.⁷⁶

正如經文所說：「人要實行它們」，因為正是人使它們成為誡命，並將無限之光，願祂受頌讚，引入其中；但「列國的慈愛」則不然。

「人要實行它們」這句經文也可以理解為「人要使它們成為誡命」：人藉著將無限之光引入行為之中，使這行為成為誡命。若同樣的慈善行為並非出於這種連結，便屬於「列國的慈愛」，其中並沒有這一點。

26 וזהו ותורה שם בישראל.⁷⁷ והיינו ע"י שיש בנפש בחי' מס"נ [מסירות נפש] באחד בק"ש [בקריאת שמע] שהוא בחי' בטול לאוא"ס [לאור אין סוף] ב"ה.

而這就是[「祂在以色列安置了妥拉」的意思]：也就是說，靈魂中有捨身奉獻（mesirus nefesh，מסירות נפש）的層面（bechinah，בחינה），體現在誦讀示瑪祈禱（Shema，שמע）時說「一」；這是對無限之光（Or Ein Sof，אור אין סוף）的自我消融（bittul，ביטול）層面，願祂受頌讚。

這就是「祂在以色列安置了妥拉」：靈魂能承載神聖之光，因為它能完全獻身於祂；例如誦讀示瑪時說「一」，並懷有捨身奉獻（מסירות נפש）的準備，這就是在無限之光（אור אין סוף）面前的自我消融（ביטול）。

וזהו כמשל הפתילה שבה נאחז האור. והיינו ע"י בטול זה כו' משא"כ בשמן כי הנפש היא רוחנית ויש בה בטול זה משא"כ במעשה המצות עצמן לא שייך לומר כן

這就如同光焰附著在燈芯上的比喻；也就是藉著這種 ביטול，等等；油卻不是如此，因為靈魂是靈性的，具有這種 ביטול，而對誡命（mitzvos，מצות）本身的實踐，則不能這樣說。

正是這種自我消融，使光焰得以附著在靈魂上，就像火焰附著在燈芯上。靈魂是靈性的，因此具有這種 ביטול；至於物質性的誡命（מצות），也就是油，則不能說它們具有這種 ביטול。

ולכן האור נאחז בפתילה דוקא אלא שבה ועל ידה נמשך גילוי אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה במעשה המצות שמדברים גשמיים

因此，光只附著於燈芯；只是，אור אין סוף（願祂受頌讚）的顯現，乃在燈芯之中並藉著它，被引入由物質事物構成的誡命（מצות）實踐中；

所以，光附著於燈芯，也就是靈魂；然而，אור אין סוף的顯現，藉著靈魂並在靈魂之中，被引入物質性的誡命（מצות）之中。

והוא כמשל השמן הנכלה באור.

這就如同油在光中被耗盡的比喻。

因此，誡命（מצות）就如同在火焰中被「耗盡」的油，經由燈芯被引入光中。

וע"י פתילה א' נכלה שמן הרבה היינו כי נשמה א' מקיים ועושה מצות רבים לאין שיעור בשני חייו.

藉著一根燈芯，許多油便被耗盡；也就是說，一個靈魂在其一生的歲月中，履行並實踐數不盡的 מצות。

一根燈芯燃盡許多油：一個靈魂在一生之中實踐數不盡的 מצות。

27 והנה מהשמך נמשך הנהורא חיורא שהוא כענין בחי' אספקלריא המאירה היינו בחי' אור ישר. והוא בחי' תר"ך עמודי אור כנ"ל. והנהורא אוכמא נמשך מהפתילה כי נהורא אוכמא היא בחי' אספקלריא שאינה מאירה.

現在，白光是從油中引出的；它如同明亮的鏡面這一層面，也就是直射之光的層面；它正是上述六百二十道光柱這一層面。黑光則是從燈芯引出的，因為黑光是不發光的鏡面這一層面。

白光來自油，也就是誡命（מצוות，mitzvos）；它是直射之光，如同透明的玻璃，並且是上述的「六百二十道光柱」。黑光來自燈芯，也就是靈魂；它對應於不發光的鏡面。

28 והוא ענין אהבת בכל מאדך שנמשך מצד התהפכות נה"ב [נפש הבהמית]. כי הפתילה היא נה"א [נפש האלקית] המלוכשת בנה"ב [בנפש הבהמית].

這就是「盡你一切力量」之愛；這愛是由動物性靈魂（נפש הבהמית，nefesh habehamis）的轉化而引發的。因為，燈芯是披戴於 נפש הבהמית 中的具有 נפש האלקית（nefesh Elohis）性質的靈魂。

黑暗之光就是「盡你一切力量」之愛；這種愛來自動物性靈魂的轉化。燈芯並非單指具有 נפש האלקית 性質的靈魂，而是指它披戴於動物性靈魂之中的狀態。

כי זה שהנשמה נק' פתילה הוא דוקא בהתלבשותה בגוף שאז נק' היא פתילה לגבי המצות שהם הנק' שמן לומר שהאור נאחז בפתילי' [בפתילה] דוקא כי אז בירידתן למטה הרי הנפש רוחנית והמצות גשמיות. 靈魂之所以被稱為燈芯，正是在它披戴於身體之中時；此時，相對於被稱為油的誡命（מצות，mitzvos），它被稱為燈芯。這就是說，光唯有附著在燈芯上；因為當它們下降至下界時，靈魂是屬靈的，而誡命是物質的。

靈魂只有在身處身體之中時，才是「燈芯」。在下界，靈魂是屬靈的，而誡命是物質的，因此光附著於靈魂，並藉著它附著於誡命。

משא"כ בעלותן למעלה בג"ע [בגן עדן] הרי אדרבה האוא"ס [האור אין סוף] נתגלה לנפש ע"י אמצעות הלבושים הנעשים ממעשה המצות

然而，當它們升至上方、進入伊甸園（גן עדן，Gan Eden）時，情形恰恰相反：無限之光（אור אין סוף，Or Ein Sof）藉著由履行 מצות 所形成的衣裳，向靈魂顯現。

在伊甸園中，情形恰好相反：無限之光透過由誡命形成的衣裳，來到靈魂。

א"כ אז המצות הם כמו בחי' פתילה והנפש היא השמן הנכלה באו"ס [באור אין סוף] **ב"ה ע"י אמצעות הפתילה הם לבושים מהמצות וכו'.** אבל בעוה"ז נהפוך הוא שהנשמה נק' פתילה.

若是如此，那麼誠命便如同燈芯，而靈魂則是油，藉著燈芯——也就是由誠命形成的衣裳，等等——在無限之光中（願祂受頌讚）被耗盡。但在這個世界，情形正好相反：靈魂被稱為燈芯。

在那裡，誠命是燈芯，靈魂則是油，在無限之光中被「耗盡」。在這個世界，情形正好相反，靈魂是燈芯。

29 וכיון שכן שאינו נק' פתילה כ"א בהתלבשותה בנה"ב [בנפש הבהמית] **לכן נמשך ממנה נהורא אוכמא היא**

בחי' בכל מאדך וכו' בחי' או"ח [אור חוזר]

既然如此，[靈魂]只有在穿上動物性靈魂（נפש הבהמית，nefesh habehamis）時才稱為燈芯，所以暗色之光便由它引出；這是「盡你一切力量」等等的層面，也是反射之光的層面。

靈魂只有在穿上 נפש הבהמית 時才是燈芯；它所發出的暗色之光，是「盡你一切力量」的愛，源於轉化 נפש הבהמית，是由下而上升的反射之光。

וממעשה המצות נמשך נהורא חיורא הוא בחי' שמחה של מצוה ושניהם כא' [כאחד] טובים שיש מעלה יתירה בזה כו' ויש וכו' כנ"ל בענין אספקלרי' [אספקלריא] המאירה ושאונה מאירה.

由實行誠命（מצות，mitzvos）而引出白光，這是誠命之喜樂的層面。兩者同樣美好，因為這一者有其優勝之處，等等；另一者也有其優勝之處，等等，正如上文論及發光與不發光的鏡子時所說。

來自 מצות 的白光，就是誠命之喜樂。兩種光各有其優勝之處，正如前文所述的兩面鏡子，各有其特點。

וזהו שהנשמה נק' נר וגם המצות נק' נר.

這就是靈魂被稱為燈，而 מצות 也被稱為燈的原因。

這就是靈魂與 מצות 都被稱為燈的原因：二者合在一起構成一盞燈，即燈芯與油。

והיינו כי הנשמה היא בחי' הפתילה (בהתלבשותה בנה"ב [בנפש הבהמית]) והמצות הם בחי' השמן ועי"ז נמשך

ב' בחי' אור וכמ"ש ואהבת⁷⁸ בגימטריא ב"פ [ב' פעמים] אור. הוא בחי' בכל מאדך ושמחה של מצוה⁷⁹

也就是說，靈魂是燈芯的層面（當它穿上 נפש הבהמית 時），而 מצות 是油的層面；由此引出兩種光。正如經文所說：「你要愛」（ואהבת，ve' ahavta），其數值是「光」（אור，or）的兩倍：這就是「盡你一切力量」與誠命之喜樂的層面。

身體中的靈魂是燈芯，מצות 是油，二者合在一起發出兩種光。「你要愛」（ואהבת）的數值是414，正好是「光」（אור）的兩倍；「光」的數值是207。這兩種光就是「盡你一切力量」的愛與誠命之喜樂。

וכמו שבהדלקת הנר מתחלה נמשך ועולה האור שסביב הפתילה שהוא נהורא אוכמא. ואח"כ נמשך ומתגלה הנהורא חיורא.

正如點燃燈時，首先引出並升起燈芯周圍的光，也就是暗色之光；之後，白光才引出並顯現，

點燃燈時，首先出現的是燈芯周圍的暗色之光，之後白光才顯現。

כן מתחלה צ"ל ההעלאה בבחי' בכל מאדך. ואז רוח אייתי רוח ואמשיך רוח^{80,81} גילוי אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה על ידי מעשה המצות:

同樣，首先必須在「盡你一切力量」的層面有所提升；然後，「靈引出靈，並引下靈」：藉著實行 מצות，無限之光（אור אין סוף，Or Ein Sof），願祂受頌讚，便得以顯現。

同樣，首先必須以「盡你一切力量」的愛向上提升；然後，如《Zohar》（זהר）所說：「靈引出靈」：由下而起的激發（אתערותא דלתתא，isarus dilesata）藉著 מצות，引下無限之光的顯現。本週妥拉篇章的下一篇 maamar（「因為生命的源頭在你那裡」）也採用《Zohar》的同一段話：人實行 מצות ה'，便激起由上而起的激發。

第 5 節 · 130-42

七位牧者與八位人中君王

30 והנה ענין העלאת הנרות שהיו במקדש ז' נרות⁸² הוא כנגד שבעה מדרגות שיש בכללות עובדי ה'.

現在來看聖殿中點燃燈盞的意義：那裡有七盞燈，對應於整體而言事奉 ה' 的人所具有的七個層次。

阿德莫爾哈扎肯現在轉而談燈盞的數目。聖殿中七枝的燈臺代表事奉 ה' 的人當中的七種類型。

יש שעבודתו⁸³ בבחי' אהבה. ויש שעיקר עבודתו בבחינת יראה כו'. ונמשכים בבחי' שבעה רועים המפרנסים כללות נש"י [נשמות ישראל]

有些人的事奉以愛為其方式；有些人主要以敬畏事奉，等等。這些類型源自供養以色列眾靈魂整體的七位牧者這一層面。

有些人主要以愛來事奉，有些人主要以敬畏來事奉，此外還有其他模式。這七種類型取自「七位牧者」——滋養以色列眾靈魂的偉大領袖。

(דאע"פ [דאף על פי] שכל אחד מקבל מכל השבעה רועים מ"מ יש מי שבחי' זו גוברת בו יותר כו' כמ"ש בזוהר בנוי דאברהם כו' בנוי דיצחק כו').

（因為雖然每個人都從七位牧者全體領受，然而某一種特質在某些人身上仍會更加顯著，等等；如《Zohar》（זהר）所說：「亞伯拉罕（אברהם）的子孫……以撒（יצחק）的子孫……」。）

每個靈魂都從七位牧者全體領受，但每個人身上都有某一種特質占主導地位。因此，《Zohar》相應地談到「亞伯拉罕的子孫」（其特質是愛）和「以撒的子孫」（其特質是敬畏）。

וענין שמונה נרות דחנוכה הם כנגד שמונה נסיכי אדם⁸⁴

而 חנוכה (Chanukah, 光明節) 的八盞燈，對應於八位人中首領，

相較之下，光明節的八盞燈對應於「八位人中首領」。

וכמ"ש במיכה (סימן ה) אשור כי יבא בארצנו וכו' והקמונו עליו שבעה רועים ושמונה נסיכי אדם^{85, 86}

正如《Michah》(מיכה, 第5章)所寫：「當亞述來到我們的土地，等等，我們就要興起七位牧者和八位人中首領來對抗他。」

Michah 預言，亞述入侵時，「我們就要興起七位牧者和八位人中首領來對抗他」：顯然是指許多領袖和將領，他們將擊退亞述。

ובגמ' [ובגמרא] דסוכה (דף נב:) פי' שבעה רועים אברהם יעקב משה כו'. ושמונה נסיכי אדם ישי ושאול כו' ומשיח⁸⁷ ואליהו.

《Gemara》(גמרא) 在《Sukkah》(סוכה) (52b) 中解釋說：七位牧者是亞伯拉罕、雅各 (יעקב)、摩西 (משה) 等等；八位人中首領是耶西 (ישי) 和掃羅 (שאול) 等等，以及 משיח (Moshiach) 和以利亞 (אליהו)。

《Gemara》列出他們的名字：七位牧者包括亞伯拉罕、雅各和摩西；八位人中首領包括耶西、掃羅、משיח 和以利亞。為何 משיח 被列為首領而非牧者，Kehot 版註釋指出，《Likkutei Sichos》(לקוטי שיעות) 第35卷的一篇談話討論了這個問題。

ולהבין זה שהנרות דחנוכה הם כנגד שמונה נסיכי אדם. והענין כי הנה רועה יש בו ב' פירושים. הא' לשון מפרנס לאחרים כמו רוענו זוננו.

要明白這一點——為何光明節的燈盞對應於八位人中首領——其解釋如下：「牧者」(רועה, ro' eh) 一詞有兩種含義。第一種是供養他人的意思，如「牧養我們、供養我們」(רוענו זוננו, re' enu, zunenu)。

為了明白光明節的燈盞為何與首領相對應，阿德莫爾哈扎肯先考察「牧者」(ro' eh) 一詞；這個詞有兩種含義。第一種指供養他人的人，例如餐後祝福中的「我們的牧者 (re' enu)，供養我們的那一位」。

31 והב' שהוא רועה את עצמו ר"ל [רועה לומר] שמתפרנס כמו והאתונות רועות על ידיהן⁸⁸ וכן בגמ' [בגמרא]

רועה בשדות וכיוצא.

第二種意思是，他自己吃草，也就是說，他得以維生；正如「母驢在她們旁邊吃草」一語所示；《Gemara》(גמרא) 也有「在田野中吃草」的說法，等等。

「自己放牧、自己取食」是 רועה (ro' eh) 的第二種意思，正如《約伯記》中母驢「吃草」，以及《Gemara》中「在田野中吃草」這句話。

וכן בענין השבעה רועים יש ב' בחי' אלו כי הן המפרנסים כנ"י [כנסת ישראל]. אברהם באהבה כמ"ש אברהם אוהבי⁸⁹ ששרשו מחסד עליון שהוא בחי' אהבה ומשפיע מבחי' זו לכנס"י [לכנסת ישראל] ומרע"ה [ומשה רבינו עליו השלום] משפיע בחי' דעת כו'.

同樣，關於七位牧者，也有這兩個層面，因為他們是供養以色列會眾的人：亞伯拉罕（אברהם）以愛來供養，如經文所說：「愛我的亞伯拉罕」；他的根源出自上層的慈愛（חסד，Chesed），這是愛的層面，他並從這一層面向以色列會眾施予；我們的老師摩西（משה），願他平安，則施予認知（דעת，Daas）的層面，等等。

七位牧者兼具這兩種含義：他們既供養他人，也由自身得到供養。亞伯拉罕根植於上層的慈愛，將愛賜予以色列民；摩西則賜予他們認知，即對 ה' 的認知。

32 ונקרא רעיא מהימנא שמפרנס את האמונה על ידי שממשיך דעת ה'. ויעקב משפיע רחמים.

他被稱為忠信的牧者（רעיא מהימנא，ra' aya mehemna），因為他藉著引降對 ה' 的認知來滋養信心（אמונה，emunah）。雅各（יעקב）則施予慈憫。

摩西（משה）被稱為「忠信的牧者」（רעיא מהימנא）；此處將這稱號解作餵養信心（אמונה）的牧者，藉著賜予以色列人對 ה' 的認知來餵養他們的信心。雅各則賜予他們慈憫。

ואמנם הגה עי"ז שמפרנסים לכנס"י [לכנסת ישראל] הם מתפרנסים ג"כ כי מודעת זאת שא"ס ב"ה מרומם ומתנשא לאין קץ מבחי' חכמה ומדות כמאמר דלאו מכל אינון מדות איהו כלל.

的確，他們滋養以色列會眾，也因此自己得到滋養。因為眾所周知，無限者（אין סוף，Ein Sof），願祂受頌讚，尊高超拔，無有窮盡，遠超智慧（חכמה，Chochmah）及情感屬性（מדות，middos）的層面；正如所說：「祂根本不是這些屬性中的任何一個。」

牧者藉著餵養以色列會眾，也得到餵養。ה' 本身無限超越智慧與情感屬性；正如《Tikkunei Zohar》（תיקוני זוהר）所說，祂根本不是這些屬性中的任何一個。

33 וכדי שיומשך גילוי אור א"ס ב"ה במדות עליונות הוא כפום עובדיהון דב"נ [דבני נשא] שע"י אתעדל"ת

[אתערותא דלתתא] באהבה

而要使無限之光（אור אין סוף，Or Ein Sof）——願祂受頌讚——的顯現被引入上層屬性，這乃依照人的行為：藉著由下而起的愛之激發（אתערותא דלתתא，isarusa dilesata），

因為 ה' 超越諸屬性，祂的光便依照人的行為進入這些屬性。人從下方引發愛時，上方就會有所回應。

אזי כמים הפנים⁹⁰ נמשך למעלה ג"כ גילוי אור א"ס ב"ה במדת אהבה וחסד להיות אהבתי אתכם⁹¹ כו'

那麼，正如「水[映照]面容」一般，上方也有 אור אין סוף——願祂受頌讚——的顯現被引入愛與慈愛的屬性中，於是便有「我愛你們，等等」。

水映照出面容，正如人的愛引來 ה' 的愛作為回應：אור אין סוף 在上層的愛與慈愛屬性中顯現，即「我愛你們」。

ונמצא ע"י שהשבעה רועים משפיעים אהוי"ר [אהבה ויראה] לנש"י [לנשמות ישראל] עי"ז האהוי"ר [האהבה

ויראה] שמתעורר בנש"י [בנשמות ישראל] נמשך תוספת אור וגילוי מא"ס ב"ה בהמדות עליונות

因此，藉著七位牧者把愛與敬畏（אהבה ויראה，ahavah v'yirah）賜予以色列的靈魂，透過以色列的靈魂中被激發的 אהבה ויראה，來自無限者（אין סוף，Ein Sof）——願祂受頌讚——的額外之光與顯現便被引入上層屬性，

因此，當牧者在以色列的靈魂中喚起 אהבה ויראה，這些 אהבה ויראה 便把來自 אין סוף 的額外之光引入上層屬性。

שהם שרש בחינת הרועים והרי א"כ הם מתפרנסים עי"ז כו'. וזהו אכלו רעים⁹² שהם הרועים שהם רעים למקום.

它們是牧者這一層面的根源；因此牧者也由此得到滋養，等等。這便是「朋友們，吃吧（רעים，re'im）」[的意思]：他們是牧者（רועים，ro'im），是無所不在者的朋友。

那些上層屬性正是牧者自身的根源，因此牧者也由此得到滋養。《雅歌》說：「朋友們，吃吧，רעים」；牧者（רועים）是 ה' 的朋友。

34 והנה כמו"כ [כמו כן] יש למעלה ג"כ כמאמר ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים⁹³ כו' שפרנסה זו הוא

שיומשך אור א"ס להיות בבחינת כמראה אדם⁹⁴ והיינו ע"י התורה

如今，在上面也有[這樣的供養]，正如所說：「以色列供養他們在天上的父親，等等。」這種供養，是使無限之光（אור אין סוף，Or Ein Sof）被引下，進入「如同人的形貌」這一層面；這是藉著妥拉（תורה，Torah）而達成的，

上面也有「供養」：米德拉什說，以色列供養他們在天上的父親。這表示藉著妥拉，把無限之光引入「如同人的形貌」這一形態，也就是十個屬性（ספירות，Sefiros）具有人的形象結構。

וכמ"ש לכו לחמו בלחמי⁹⁵ שהתורה היא ג"כ בחי' לחמי כביכול דכמו שע"י הלחם יחיה האדם ותתחבר

נשמתו עם גופו כך הוא המשכת אוא"ס [אור אין סוף] ע"י התורה שהיא בחי' ח"ע [חכמה עילאה] שבה שורה

אוא"ס [אור אין סוף] ב"ה

正如經文所說：「來，吃我的餅。」因為妥拉也可以說是「我的餅」這一層面。正如人藉著餅而活，靈魂也與身體相連；同樣，無限之光也藉著妥拉被引下；妥拉是上層智慧（חכמה，Chochmah）這一層面，而無限之光，願祂受頌讚，安住其中。

妥拉被稱為 ה' 的「餅」。餅使人的靈魂與身體相連；妥拉屬於上層的 חכמה，無限之光安住其中，妥拉因此把這光引下。

ובה ועל ידה נמשך ומתלבש במדות חסד דרועא ימינא כו' וגם נמשך מזה מזון לנפש כמ"ש ותורתך בתוך מעי.⁹⁶

並且，在妥拉之內、藉著妥拉，[這道光]被引下並穿上各種情感屬性；慈愛（חסד，Chesed）是右臂，等等。由此也為靈魂引來滋養，正如經文所說：「你的妥拉在我腹中。」

藉著妥拉，光進入各種屬性，例如 חסד，即「右臂」。妥拉也成為靈魂的食物，正如詩篇所說：「你的妥拉在我腹中。」

35 והנה בחי' זו של הרועים היא המשכה בבחי' פנימית שזהו ענין ותורתך בתוך מעי⁹⁷ וכמו השגת התורה

שיהיה מושג ונתפס בשכלו פסק הלכה

如今，牧者的這一層面，是以內在的方式向下引降；這正是「你的妥拉（תורה，Torah）在我腹中」的意思；正如對妥拉的領會：一項律法裁決被人的理智所領會並把握，

牧者施予的方式是內在的：如同食物進入人的體內。妥拉的研習也是如此：人理解一項猶太律法裁決，並將它持守於心中；Tanya（תניא）第五章解釋，理智於是包攝這項裁決，同時又披覆於其中；而由於這項裁決是 ה' 的智慧，這便是與祂奇妙的合一。

וכן בהתבוננות שיהיה מושג גדולת הבורא ית' כמ"ש וידעת היום⁹⁸ כו' דע את אלקי אביך⁹⁹ כו' ולפי השכל כך יהיה האהבה כו'.

同樣，在默想中，人領會創造主的偉大，願祂受頌讚；正如經上所說：「你今日要知道……」、「要認識你父親的 אלקים……」；理智達到何種程度，愛也就會達到相應的程度，等等。

默想也是如此：人以理智領會 ה' 的偉大，正如「你今日要知道」和「要認識你父親的 אלקים」這兩節經文所命令的。隨之而生的愛，與理解的深度相稱。

36 וזהו כמשל הרועה שמאכיל ומשקה את הצאן שזהו השפעת החיות בפנימיות וכן בכל דור הם ראשי

אלפי ישראל המלמדים אותם תורה.

這就好比牧羊人餵養羊群、給羊群水喝，這是在內在層面（פנימיות，pnimiyus）賜予生命力（חיות，chayus）。同樣，每一代都有以色列千人中的首領，教導他們妥拉（תורה，Torah）。

牧羊人餵養羊群、給羊群水喝：他由內在賜予羊群生命。每一代教導以色列妥拉的領袖，都扮演這樣的角色。

וכמאמר משה שפיר קאמרת¹⁰⁰ שנק' רבא משה ע"ש [על שם] שהיה מלמד תורה כו' וכן מה שהרועים מתפרנסים עי"ז הוא ג"כ השגה בפנימיות וכמו ע"ד ומתלמידי יותר מכולם.¹⁰¹

又如那句話所說：「摩西（משה，Moshe），你說得很好。」在這句話中，拉瓦（רבא，Rava）被稱為摩西，因為他教導妥拉，等等。同樣，牧羊人藉此得到供養，也是一種在「פנימיות」中的領會，正如「從我的學生那裡，[我學到的]比從所有人那裡更多」所說。

在《塔木德》中，拉夫·薩弗拉（רב ספרא，Rav Safra）稱拉瓦為「摩西」；正如阿德莫爾哈扎肯（אדמו"ר הזקן）所說，這是對教導妥拉之人的稱號。教師也會在教學中獲得內在的理解，正如拉比哈尼納（רבי חנינא，Rabbi Chanina）所說：「從我的學生那裡，[我學到的]比從所有人那裡更多。」

37 וכן למעלה מעלה הוא גילוי אוא"ס [אור אין סוף] בח"ע [בחכמה עילאה] שזהו ענין אכלו רעים כו'.

同樣，在更高之處，也是無限之光（אור אין סוף，Or Ein Sof）在上層智慧（חכמה，Chochmah）中的顯現；這就是「朋友們，請吃吧，等等」的意思。

在最高層次，這種彼此滋養，就是無限之光在上層智慧中的顯現，也就是「朋友們，請吃吧」的意思。

אך ענין הנסיכי אדם היינו שאינן בחי' רועים ומלמדים לישראל כמשה והאבות רק הם צדיקים תמימים כמו ישי שמת רק בעטיו של נחש.¹⁰²

然而，所謂人中尊貴者，是指他們不屬於以色列的牧者與教師這一類，並不像摩西（משה）和列祖那樣；相反，他們是完全正直的義人，例如耶西（ישי），他唯獨因蛇的計謀而死。

至於人中尊貴者：他們並非像摩西與列祖那樣作牧者和教師，而是完全正直的義人，例如耶西（大衛王的父親）；塔木德說，他唯獨「因蛇的計謀」而死：死亡臨到他，只是因為蛇把死亡帶進了世界，並非由於他自己犯了任何罪。

38 ולא מצינו זה אפילו במשה רעיא מהימנא. ועכ"ז [ועם כל זה] הרי משה הוא רבינו. וכתב זכרו תורת משה¹⁰³

甚至在摩西（משה）這位忠信的牧者身上，我們也找不到這種情形。然而，摩西畢竟是「我們的老師」，經上也寫道：「記念摩西的托拉。」

即使摩西這位忠信的牧者，也沒有被說成是因蛇的計謀而死、自己全無罪過。然而，摩西是「我們的老師」，托拉也以他的名字命名。

משא"כ בישי שלא היה רועה ע"ד משה כו' ואעפ"כ [ואף על פי כן] נמצא בו מעלה יתירה שהיה תמים עד שמת רק בעטיו של נחש כו'.

耶西（ישי）卻不是如此；他並非像摩西那樣的牧者，等等。然而，他身上仍有一種更卓越的品格：他十分完美，以至於只因蛇的勸誘而死，等等。

耶西並不是像摩西那樣的牧者、導師。然而，他有一種品格：他如此完美，以至於他之死純粹是因蛇使死亡進入世界。

ומהם נמשך ג"כ כח לנשי"י [לנשמות ישראל] בעבודה בדרך בחי' מקיף מה שאין כן מהרועים נמשך בבחי' פנימיות ונק' מזון כנ"ל.

他們也將力量賜予以色列眾靈魂，使其在[神聖]事奉中以環繞之光的方式得到力量；牧者所賜的則是在內在層面，並稱為食物，如上所述。

諸侯也賜予以色列的事奉力量，但這力量是環繞性的影響。牧者則在內在層面賜予力量，如同食物，正如上文所述。

אבל מהנסיכים נמשך רק בבחי' מקיף. וכמו הנסיך שהוא ענין מלוכה שהוא בחי' מקיף ששמו נק' על האנשים שבמדינתו כו'.

然而，從諸侯而來的，只是以環繞之光的方式賜下。這好比諸侯，其本質是王權，屬於環繞之光的層面；因為他之名冠於其國中的人民之上，等等。

諸侯的影響好比王權：君王的名號加在其國的所有人民之上，環繞著他們，卻不進入他們之內。

ואינו השפעה בפנימיות ממש (רק הוא עד"מ כמו אחד מתפעל מתפלת אדם צדיק המתפלל בדו"ר [בדחילו ורחימו] ומס"נ [ומסירות נפש] שעי"ז מתפעל גם הוא.

這並非真正內在的賜予（而是例如：有人被一位義人的祈禱所感動；那義人以愛與敬畏（אהבה, ahavah v'yirah）及捨身奉獻（מסירות נפש, mesirus nefesh）之心祈禱，因此那人也受到感動。

例如，有人看見一位義人懷著愛、敬畏與捨身奉獻祈禱，因而受到感動。他確實受到影響，卻不是透過教導而受影響。

והיא הארה מבחינת המקיף שהרי לא קבל ממנו בפנימיות השכלה וחכמה ע"י דבור שהוא השפעה בפנימית כ"א שנתפעל מצדקתו והרי צדקתו ואהוי"ר [ואהבה ויראה] שלו הוא בבחינת ריחוק ממנו בחי' מקיף)

這是來自環繞之光層面的光照，因為他並未透過言語，從那人內在地領受理解與智慧；這種領受才是內在的賜予。他只是因那人的正直而受到感動；那人的正直，以及他的愛與敬畏，對此人而言仍在遙遠之處，屬於環繞之光的層面。）

他並未透過言語領受理解，因為那才是內在的賜予。他只是受到義人的神聖品格所感動；那份神聖仍在他所及之處之外，這就是環繞性的影響。

אך נודע שהמקיף הוא מבחי' גבוה יותר מהפנימי כי המקיפים שרשן מסוכ"ע והפנימים מבחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין].

然而，眾所周知，環繞性的影響來自較高的層面；因為環繞之[光]根源於環繞一切世界之光（**סובב כל**，sovev kol almin），而內在之[光]則來自充滿一切世界之光（**ממלא כל עלמין**，memalei kol almin）的層面。

然而，環繞性的影響高於內在的影響。環繞之光源自環繞一切世界之光，內在之光則源自充滿一切世界之光。

וכעד"ז ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] **גדולה שמושה יותר מלימודה**.^{104, 105} **הגם שהלימוד הוא השפעה פנימית והשימוש הוא חיצונית אעפ"כ** [אף על פי כן] **מקבל עי"ז יותר יראת שמים כו'.**

同樣，我們的賢者曾說：「侍奉[托拉學者]，勝於研習托拉。」雖然研習是內在的賜予，侍奉則是外在的，但透過侍奉，人反而領受更多敬畏上天之心，等等。

《塔木德》說，侍奉托拉學者勝於跟隨他研習。研習是內在的賜予，侍奉是外在的；然而，侍奉反而帶來更多敬畏上天之心。

והוא כענין המשכה בבחי' מקיף (כי מה שיכול להיות נמשך בשכל התלמיד בבחי' פנימיות אינו רק הארה לבד משכל הרב. ולכן לא קאים אינש אדעתא דרביה¹⁰⁶ כו')

這就如同以環繞式方式引下[光]（**מקיף**，makif）（因為能以內在層面（**פנימיות**，pnimiyus）的方式引入學生心智中的，只不過是老師心智的一點微光；因此「人不能領會老師的心意，等等」。）

侍奉托拉學者所傳遞的是一種環繞式的影響。學生透過學習所吸收的，只是老師心智的一點微光；正如塔木德所說，人不能完全領會老師的心意（須經四十年）。

ולכן נאמר אשור כי יבא כו' והקמונו עליו שבעה רועים ושמונה נסיכי אדם שע"י שמונה נס"א [נסיכי אדם] **ידחו הרע בבחי' א' יותר מע"י הרועים**

因此經上說：「亞述來到時，等等，我們要興起七位牧人和八位人間首領來對付他」：因為藉著八位人間首領，在某一方面，邪惡會比藉著牧人更受驅退。

這就是為何彌迦在亞述面前同時提到牧人與首領：在某一方面，首領比牧人更能驅退邪惡。

כי הרועים שהם המשכה בבחי' פנימיות הנה ברבוי השתלשלות המדרגות יוכל לימשך מזה יניקה לחיצונים עד"מ מצפורני ידיים לא כאברהם שיצא ממנו כו'.

因為牧人所代表的是以 פנימיות 方式作引下；經過世界層層下延的鏈條（השתלשלות, hishtalshelus）中的許多層級，外在勢力便可能由此汲取滋養，例如從手指甲汲取；不像亞伯拉罕（אברהם），從他而出的是，等等。

內在之光經過許多層級而下延，在其最邊緣之處，外在勢力便可能從中汲取滋養，就如同從「指甲」汲取；指甲是身體最外側、生命力最微弱的部分。結尾的「不像亞伯拉罕，從他而出的是，等等」言簡意賅：塔木德（Pesachim 56a）提到亞伯拉罕，說「以實瑪利（ישמעאל）從他而出」；這是外在勢力從一位牧人身上汲取滋養的例子。至於此處的「不像」如何成立，本文並未解釋。

39 וכן בהשגת התורה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] למשמאילים בה¹⁰⁷ כו'. וכל האומר אין לי אלא תורה¹⁰⁸ כו'. וצ"ל ג"כ המשכה משמונה נס"א [נסיכי אדם] בחי' מקיפים שהמקיף מסמא עיני החיצונים כו'. וזהו ענין תורה וגמ"ח [וגמילות חסדים] שע"י התורה נמשך בחי' מזון.

同樣，在理解妥拉方面，我們的賢者也說：「對於走向妥拉左側的人，等等」；又說：「凡說『我只有妥拉』的人，等等。」還必須從八位人間王子引下環繞[光]的層面，因為環繞[光]會使外在勢力的眼目失明，等等。這就是妥拉與慈善行為的含義：藉著妥拉，食物這一層面被引下來。

妥拉的學習也需要王子的環繞之光。塔木德警告說，對於走向妥拉「左側」的人，妥拉是死亡之藥；又說，自稱「我只有妥拉」的人，甚至並沒有妥拉。環繞之光會使外在勢力「失明」，使它們無法從妥拉汲取。這就是妥拉需要慈善行為的原因：妥拉提供內在的「食物」，而慈善則提供環繞的衣袍。

40 וזהו בחי' הרועים. וע"י גמ"ח [גמילות חסדים] נמשך בחי' לבוש ומקיף וזהו בחי' ההמשכה שע"י נס"א [נסיכי אדם] גדולה שמושה כו'.

這就是牧者的層面（בחינה, bechinah）。透過行善，引下衣裳與環繞的[光]；這就是藉著人中王侯而引下的層面：「服侍更為重要，等等。」

托拉屬於牧者的層面。行善引下衣裳與環繞之光；這就是人中王侯的層面，正如「服侍更為重要」所說。

ויובן יותר ענין הפרש בין הרועים לנס"א [לנסיכי אדם]¹⁰⁹ ע"ד שמצינו ברי' [ברבי] יוחנן בן זכאי

至於牧者與人中王侯之間的差別，可從我們在拉比約哈難本撒該（רבי יוחנן בן זכאי）身上所見之事，進一步理解：

牧者與王侯之間的差別，可由拉比約哈難本撒該這位當代傑出教師作為例證。

שהיה שר התורה המלמד תורה לישראל ועכ"ז [ועם כל זה] אמר לר' [לרבי] חנינא בן דוסא¹¹⁰ בקש עלי רחמים שתפלתו גדולה יותר הרבה משלו עד שאלמלי הטיח ריב"ז [רבן יוחנן בן זכאי] כו'

他是托拉的領袖，教導以色列人托拉；然而，他仍對拉比哈尼納本多撒（רבי חנינא בן דוסא）說：「請為我求憐憫。」因為拉比哈尼納的祈禱遠比他自己的祈禱更有力量，甚至到了「倘若拉比約哈難本撒該把[頭夾在膝間]，等等」的地步。

他是「托拉的領袖」，教導全以色列；然而，他仍請拉比哈尼納本多撒為他祈禱（在《塔木德》的故事中，是為他生病的兒子祈禱），因為拉比哈尼納的祈禱遠比他自己的祈禱更有力量：即使拉比約哈難本撒該自己整天把頭夾在膝間祈禱，也不會蒙應允。

ומר"ח [ומרבי חנינא] בן דוסא לא נמצא שהיה מלמד תורה ע"ד ריב"ז [רבן יוחנן בן זכאי] ולא נמצא משמו דינים במשנה.

至於拉比哈尼納本多撒，我們並未發現他像拉比約哈難本撒該那樣教導托拉；《米示拿》（משנה）中也沒有以他的名字傳下的律法。

相較之下，拉比哈尼納本多撒並不以教師聞名，《米示拿》中也沒有以他的名字傳授的律法。

41 וזהו ע"ד ההפרש שבין הרועים לנסיא [לנסיכי אדם] כו' כי ריב"ז [רבן יוחנן בן זכאי] היה רועה ומפרנס לישראל כמו מרע"ה [משה רבינו עליו השלום].

這就好比牧者與人中首領之間的區別，等等；因為拉比約哈難·本·撒凱（רבי יוחנן בן זכאי）是以色列的牧者和供養者，如同我們的導師摩西（משה），願他平安。

這就是牧者與首領之間的區別：拉比約哈難·本·撒凱以托拉供養以色列，如同摩西。

ורחב"ד [ורבי חנינא בן דוסא] לא היה בו בחי' זו אבל היה צדיק תמים בלי שום דופי

拉比哈尼納·本·多撒（רבי חנינא בן דוסא）則沒有這一層面的特質，但他是一位完全正直、毫無瑕疵的義人，

拉比哈尼納·本·多撒沒有那種角色，但他是完全正直、毫無瑕疵的義人。

עד שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] שלא נברא העוה"ב [העולם הבא] אלא בשבילי¹¹¹ והיו מקבלים ממנו נש"י [נשמות ישראל] דרכי העבודה והחסידות ע"ד גדולה שימושה כו' ותפלתו היתה נשמעת יותר מריב"ז [מרבן יוחנן בן זכאי]

甚至我們的賢者說，來世只是為他而創造的；以色列的靈魂從他那裡領受事奉之道與虔敬之道，正如「親身侍奉更為重要，等等」所說；而且，他的祈禱比[拉比約哈難·本·撒凱的祈禱]更蒙垂聽。

甚至《塔木德》也說，來世是為他而創造的。人們藉著在他身邊侍奉並觀察他，從他學得事奉之道與虔敬之道，正如親身侍奉能教導人；他的祈禱也比拉比約哈難·本·撒凱的祈禱更蒙應允。

וכן נאמר והקימונו עליו שבעה רועים ושמונה נס"א [נסיכי אדם]¹¹² שבח"י נס"א [נסיכי אדם] מועיל יותר נגד
בח"י אשור כי יבא כו'

同樣，經上說：「我們要興起七位牧者和八位人中首領來對抗他。」因為人中首領這一層面，更能對付「亞述來臨，等等」這一層面；

這就是為何彌迦（**מיכה**）提到對抗亞述的首領：他們更能對付這樣的敵人。

לפי שממשיכים מבח"י סוכ"ע וכמו תפלת ר"ח [רבי חנינא] ב"ד [בן דוסא] להפוך הטבע כו' שהוא ע"י
המשכה מבח"י סוכ"ע שלמעלה מסדר והדרגת ההשתלשלות כו':

因為他們從環繞一切世界之光（**סובב כל עלמין**，sovev kol almin）的層面引下光來；這就如拉比哈尼納·本·多撒的祈禱能扭轉自然，等等，這是藉著從環繞一切世界之光（**סובב כל עלמין השתלשלות**，hishtalshelus）的秩序與階序，等等。

諸首領從環繞一切世界之光（**סובב כל עלמין**）引取力量，這光超越創造界有序層層下延的鏈條。拉比哈尼納的祈禱之所以能改變自然，正是因為他的奇蹟源自超越自然秩序的光。

42 וזהו ענין נרות דחנוכה. שטמאו כל השמנים שבהיכל מצד תגבורת חכמה דקליפה. לכן רצו להשכיחם
תורתך כו'.

這就是哈努卡節燈火的意義。因為[希臘人]憑著外殼（**קליפה**，kelipah）之智慧（**חכמה**，Chochmah）的強勢，污損了聖所中的一切油；因此「他們企圖使他們忘記你的妥拉，等等。」

現在說到哈努卡節的燈火。希臘人憑著「外殼之智慧」——希臘人的智慧——污損了聖所中的油料。正如哈努卡節祈禱文所說，他們企圖使以色列忘記妥拉。

וע"כ הוצרך להמשיך מבח"י שלמעלה מהחכמה¹¹³ דקדושה והוא מבח"י מקיפים עליונים. וזהו פך של
שמן¹¹⁴ שהיה חתום בחותמו של כה"ג [כהן גדול] שהוא בח"י ורב חסד¹¹⁵ כו'

因此，必須從高於神聖的**חכמה**的層面引下光；這是來自上層環繞之[光]的層面。這就是那一小瓶油，它以大祭司的印璽封緘；這代表「豐盛的慈愛」等等的層面。

既然攻擊是藉著智慧而來，補救就必須來自高於神聖的**חכמה**之處，也就是上層環繞之光。那一小瓶由大祭司封緘的油，象徵「豐盛的慈愛」——一種超越限量的慈愛。

(ולפי שהוא מבחי' מקיף נמשך ונשפל גם למטה להדליק גם עתה בדורותינו שאין בהמ"ק [בית המקדש] קיים משא"כ בבהמ"ק [בבית המקדש] היה ז' נרות מבחי' ז' רועים אלא שהיה הגילוי ממש בבחי' פנימית כמאמר עדות היא לבאי עולם¹¹⁶ כו'.

(由於它來自環繞之光的層面，因此也會被引下而降至下方；即使在我們這些世代、聖殿不再矗立之時，仍能點燃。相較之下，聖殿中有七盞燈，來自七位牧者的層面；只是當時的顯現是真實地以內在方式呈現，正如那句話所說：「這是給所有來到世上的人的見證，等等。」

哈努卡燈火由於屬於環繞之光，也能降至我們的時代——如今已沒有聖殿。聖殿中的七盞燈來自七位牧者，以內在而明顯的方式照耀，成為給全世界的見證。

ועמ"ש לקמן ע"פ כי אתה נרי הוי"ה¹¹⁷ והוי"ה יגיה חשכי.¹¹⁸ שם הוי"ה הראשון הוא בבחי' השתלשלות וממנו נמשך בחי' אתה נרי. והיינו הנרות דמקדש כו'.

請參看下文對「因為你是我的燈， ה'；而 ה'照亮我的黑暗」的論述。第一個 ה' (Havayah) 處於世界層層下延的鏈條 (השתלשלות, hishtalshelus) 之中；由它引下「你是我的燈」這一層面，也就是聖所中的燈，等等。

「因為你是我的燈， ה'；而 ה'照亮我的黑暗」這句經文中， ה'出現了兩次。第一個 ה'所指，是世界層層下延的鏈條之內的神聖性；它是「你是我的燈」的源頭，也就是聖殿中的燈。在本段落後面、論述這句經文的 maamar 中，阿爾特雷貝 (אדמו"ר הזקן) 將第一個 ה'解作油與燈芯中的燈；第二個 ה'則多了一個 ו，代表更高一層的 ה'。

ושם הוי"ה השני הוא מבחי' סוכ"ע שלמעלה מהשתלשלות ומזה נמשך בחי' יגיה חשכי והן הן נרות דחנוכה.

第二個 ה'來自環繞一切世界之光 (סובב כל עלמין, sovev kol almin) 的層面，它高於世界層層下延的鏈條；「照亮我的黑暗」這一層面便由此引下，而這正是哈努卡節的燈火。

第二個 ה'來自環繞諸世界之光，超越世界層層下延的鏈條；它「照亮我的黑暗」——這就是哈努卡節的燈火。

ועד"ז הוא ענין ההפרש בין בחי' שבעה רועים לבחי' שמונה נס"א [נסיכי אדם]¹¹⁹ כי על ידי שבעה רועים נמשך המשכת המזון לכנ"י [לכנסת ישראל] בחי' ותורתך בתוך מעי שהוא מה שיכול להיות נמשך בפנימית זהו מבחי' שם הוי"ה הנמשך בעולמות אבי"ע [אצילות בריאה יצירה עשיה].

同樣，七位牧者的層面與人間八位王子的層面也有所不同：藉著七位牧者，食物被引下給以色列會眾，這就是「你的妥拉在我腹中」的層面，也就是能夠以內在方式引下的事物；這來自 ה'引入流溢界 (אצילות, Atzilus)、創造界 (בריאה, Beriah)、形成界 (יצירה, Yetzirah) 與行動界 (עשיה, Asiyah) 的層面。

牧者與王子也是如此：牧者供應「食物」，也就是進入內在的妥拉，源自被引入流溢界、創造界、形成界與行動界的 ה'。

אבל ע"י נס"א [נסיכי אדם] נמשכים בחי' מקיפים והוא מבחי' שם הוי"ה שלמעלה מגדר ההתלבשות בהעולמות אלא שמאיר בבחי' מקיף וכענין תפלת רחב"ד [רבי חנינא בן דוסא] להפוך הטבע כו' כנ"ל

但藉著人間的王子，所引下的是環繞之[光]；這來自 ה' 的層面，它超越了內著於諸世界的範圍，只以環繞的方式照耀。這好比拉比哈尼納·本·多撒（רבי חנינא בן דוסא）祈禱使自然法則改變，等等，如上所述。

王子引下環繞之光，源自超越內著於諸世界的 ה'；這正是拉比哈尼納祈禱改變自然法則的力量。

והוא הנמשך ע"י מעשה המצות שהן המשכות בחי' מקיפים כי המצות הן נק' מצות המלך.¹²⁰ ועיין בד"ה מזמור שיר חנוכת הבית^{121, 122} בענין מזון לבוש כו'.

這就是藉著實踐誠命（מצות，mitzvos）所引下的；誠命是引下環繞之光的層面，因為誠命稱為「君王的命令」。另請參看以「一首詩歌，為殿宇奉獻而作」起首的論述，關於食物與衣服，等等。

誠命也引下環繞之光：它們是「君王的命令」，而君王高居於百姓之上。在《Likutei Torah》（לקוטי תורה）中，〈V' Zos HaBerachah〉（「一首詩歌，為殿宇奉獻而作」）一文裡，阿爾特雷貝解釋食物、衣服與房屋：妥拉是靈魂的食物，誠命則是靈魂的衣服；它們在引下的次序上較低，但在根源上卻較高。

ולכן בחי' משיח הוא ג"כ מנס"א [מנסיכי אדם]¹²³ כי במשיח נאמר והריחו. מורח ודאין.¹²⁴ וריח הוא בחי' מקיף ריחא דלבושיכו משא"כ הרועים הוא בחי' מזון כו'. ולקמן יבואר דבמשיח יש ב' הבחי':¹²⁵

因此，משיח（Moshiach）的層面／範疇（בחינה，bechinah）也源自人間諸王子；因為經文論及משיח時說：「והריחו」（vaharicho，意為「他將嗅聞」）[也就是]「他嗅聞而裁斷」；嗅覺屬於環繞[之光]的 בחינה，如「他們衣裳的氣味」；牧人則屬於食物這一 בחינה，等等。下文將說明，משיח兼具兩種 בחינה。

משיח也被列在人間諸王子之中。以賽亞（ישעיהו）論到他時說「והריחו」；按其簡明義，指「他將因[敬畏 ה']而受感」。然而，這個詞源自氣味一詞 ריח（rei' ach），而《塔木德》（Talmud，תלמוד）將它解讀為「他嗅聞而裁斷」。嗅覺是一種包羅性的感官，如同衣裳的氣味；牧人則供給食物。本文補充說，משיח兼具這兩種特質。

第 6 節 · 43-48

沙邁學派與希列學派

43 ובוזה יובן הגמ' [הגמרא] בש"א [בית שמאי אומרים] יום ראשון מדליק שמונה מכאן ואילך פוחת והולך.¹²⁶

וטעמא דב"ש [דבית שמאי] דיליף מפרי החג שיום ראשון מקריב י"ג מכאן ואילך פוחת והולך כו'.

由此便可理解《Gemara》：貝特沙邁（בית שמאי，Beis Shammai）說，第一天點八盞；從此以後逐日遞減。貝特沙邁的理由，是他們從節期的公牛祭牲推演而來：第一天獻十三頭，從此以後逐日遞減，等等。

有了以上的脈絡，阿爾特雷貝便回到《塔木德》的爭論。貝特沙邁以蘇科特節（Sukkos）的公牛祭牲作為哈努卡（Chanukah）燈火的依據：第一天獻十三頭（《民數記》29:13），此後每天減少一頭。

ובה"א [ובית הלל אומרים] **יום ראשון מדליק א' מכאן ואילך מוסיף והולך כו'. כי הנה ענין פרי החג הוא ג"כ המשכת מקיפים עליונים כי סכות הוא התגלות המקיפים כמ"ש כי גבר עלינו חסדו.**¹²⁷

貝特希列（**בית הלל**，Beis Hillel）則說，第一天點一盞；從此以後逐日增加，等等。因為節期的公牛祭牲也具有引降至高的環繞性 [光明] 的作用；蘇科特節正是環繞性 [光明] 顯現之時，正如經上所說：「因為祂的慈愛勝過我們。」

貝特希列主張從一盞開始逐日增加。與哈努卡一樣，蘇科特節的祭獻也引降至高的環繞性光明；蘇科特節是環繞性棚屋的節日，也彰顯了「勝過我們」的慈愛。

44 וע"י המשכה זו מתבררים ג"כ הע' [השבעים] שרים ונהפכים ליבטל באור זה. וזהו הללו את¹²⁸ ה' כל גוים כו' כי גבר עלינו חסדו.

藉著這一引降，七十位王子也得以淨化、轉化，並在這道光中歸於自我消融。這就是[以下這句話的意思]：「萬國啊，你們都要讚美 ה'……因為祂向我們大施慈愛。」

住棚節的光甚至淨化「七十位王子」——也就是掌管七十個民族的靈性力量——使它們在其中歸於自我消融。因此，詩篇呼籲萬國讚美 ה'，因為祂向以色列大施慈愛。

ולכן מתחיל ב"ג פרים כנגד י"ג מדה"ר [מדות הרחמים] שהם מקיפים כנודע. ואח"כ הולכין ומתמעטין כי כיון שכבר נבררו כמה בחי' ע"י המשכה שביום ראשון ע"כ א"צ [אין צריך / אינו צריך] עוד להארה גדולה כ"כ [כל כך] כיום ראשון כו'.

因此，祭牲從十三頭公牛開始，與十三種慈悲屬性相應；這些屬性是環繞之[光]，如所知。此後數目逐漸減少，因為既然藉著第一日的引降，若干層面已經得到淨化，此後便不再需要像第一日那樣大的光照了，等等。

公牛的數目從十三頭開始，與十三種慈悲屬性相應；這些屬性是環繞之光。公牛數目逐日減少，是因為第一日已經淨化許多層面，往後所需的光便較少。

45 והנה בחנוכה ממשיכים ג"כ בחי' מקיפים הנ"ל שע"יז יהיו נדחים הקליפות.

如今，在哈努卡節也引降這些環繞的[光]，使得隱蔽勢力（**קליפות**，kelipos）藉此被驅退。

在哈努卡節也會引降環繞之光，以驅退 **קליפות**。

אך בחנוכה הוא בבחי' מלחמה. וכמ"ש סבוני כו' בשם ה' כי אמילם¹²⁹ כו' והיינו ג"כ ע"י המקיפים דוקא. וזהו טוב לחסות¹³⁰ בהוי"ה מבטוח כו' כמ"ש במ"א.

但在哈努卡節，這是以戰爭的方式進行的，正如經上所說：「他們包圍我……；奉 הוי (Havayah)，我必將他們砍倒……」；而這也唯獨是藉著環繞的[光]。這正是[「投靠 ה'，勝於信靠……」的意思]，正如別處所解釋。

但在哈努卡節，這是藉著戰爭而實現的，正如詩篇所說：「他們包圍我……；奉 ה'，我必將他們砍倒……」；這場勝利也藉著環繞之光而來。因此，投靠 ה'這超越自然的聖名，勝於信靠王侯。

46 ובסכות להיותו מדאורייתא אינו ע"י מלחמה אלא שנעשו נכנעים ממילא ע"י גילוי זה כו'. וכיון ששני הענינים הוא המשכת בחי' מקיפים ע"כ למדים ב"ש [בית שמאי] לנרות דחנוכה מפרי החג שמתחלה צ"ל גילוי גדול יותר.

至於住棚節（סכות，Sukkos），既然它是妥拉所規定的節日，就不是透過戰鬥；相反，對立勢力會因這一顯現而自然降服，等等。既然這兩項都是引下包圍[之光]，因此 בית שמאי（Beis Shammai）便以節期公牛祭為據，推導 חנוכה（Chanukah）燈的規律：起初必須有更大的顯現，

住棚節是妥拉所規定的節日，因此對立勢力會在顯現面前自然降服，無須戰鬥。既然兩個節日都引下包圍之光，חנוכה便依循住棚節的模式，先有最大的光，然後逐漸減少。

47 ואח"כ יהיה מתמעט והולך מטעם הנ"ל בפרי החג.

而後便逐漸減少，理由如上文關於節期公牛所述。

因此，住棚節的燈數逐漸減少，理由正是前述公牛的理由。在雷貝（הרבי）的解釋中（《Likkutei Sichos》（לקוטי שיחות），vol. 5），如Kehot註釋所引，即使 בית שמאי也認為，就光本身而言，應當增加；他們之所以減少，只因哈努卡燈對應住棚節的公牛，而那些公牛對應列國。

וב"ה [ובית הלל] סברי מעלין בקודש¹³¹ כו'. פי' דלא דמי ללמוד זה מפרי החג. כי חג הסכות הוא דאורייתא. ואורייתא מח"ע [מחכמה עילאה] נפקת¹³² מלמעלה למטה. ואם כן בא ונמשך הגילוי מצד עצמו מלמעלה למטה.

而 בית הלל主張：「在聖潔上逐步提升，等等。」意思是，兩者並不相同，不能由節期的公牛推論此處；因為住棚節是妥拉所定的節日，而妥拉源自至高的智慧（חכמה，Chochmah），由上而下流出。既然如此，顯現便自行由上而下來臨並被引下。

בית הלל主張「在聖潔上逐步提升」，是因為這兩種情況並不相同：住棚節是妥拉所定的節日，而妥拉「源自至高的智慧」，由上而下；因此，其顯現是憑自身主動由上而下來臨。

48 ולכן גם ההארה היותר גבוה יוכל לבא ולימשך בתחלה כי מי מעכב ומי מונע¹³³ לה' ית"ש [יתברך שמו] .

והיד ה' תקצר.

因此，即使是最高的光明，也能在一開始就來到並被引下來；誰能攔阻，誰又能阻止 ה'，願祂的名受頌讚呢？「難道 ה' 的手太短嗎？」

因為妥拉節日是從 ה' 一方而來的啟示，最高的光明可以立即降臨；沒有任何事物能阻止 ה'。「難道 ה' 的手太短嗎？」

משא"כ בחנוכה שהוא מדרבנן שהם המשיכו להיות גילוי זה וא"כ כיון שממשיכים זה מלמטה א"א

להגיע ולהמשיך הגילוי הגדול בתחלה כ"א¹³⁴ מעט מעט.

哈努卡節（חנוכה，Chanukah）則不同，它是拉比制定的節日；是他們引下了這項啟示。既然這是從下方引來的，一開始便不可能達到並引下這偉大的啟示，只能一點一點地引下來。

哈努卡節是拉比制定的節日：是賢者們親自從下方引下這道光。從下方引來的事物，不可能一下子達到其高度，只能一點一點地引下來。

שמתחלה ממשיכים נר א'. ואח"כ מעלין בקודש כו' והולך ומוסיף אור כו'.

起初引下一盞燈，之後便「在神聖中逐步提升，等等」，光也就不斷增加，等等。

所以先從一盞燈開始，然後「在神聖中逐步提升」，每一夜都增添光明。

(ודוגמא לדבר מפסח וספה"ע [וספירת העומר] כי בפסח היה הגילוי באתעדל"ע [באתערותא דלעילא] מצד עצמו

שנגלה עליהם ממ"ה [מלך מלכי המלכים] כו'. ואח"כ צ"ל וספרתם לכם להפוך המדות ע"י שממשיכים היום

יום א' לעומר לנה"ב [לנפש הבהמית] כו'.

（這件事的一個例子，是逾越節（פסח，Pesach）和數算歐梅爾（עומר，Omer）：逾越節時，啟示是由上而起的激發（אתערותא דלעילא，isarus dileila），自發而來的；「萬王之王向他們顯現了自己，等等。」此後，便必須「你們要為自己計算」，以轉化情感屬性；這是藉著把「今天是歐梅爾的一天」引入動物性靈魂（נפש הבהמית，nefesh habehamis），等等。

阿德莫爾·哈扎肯（אדמו"ר הזקן）以逾越節和數算歐梅爾作比較。逾越節時，啟示由上而來，並非由下方引發；正如哈加達（הגדה，Haggadah）所說：「萬王之王向他們顯現了自己。」此後便是數算歐梅爾，藉著日復一日地把光引入動物性靈魂，來轉化情感。

ולמחר היום שני ימים. ואין אומרים יום שני אלא שני ימים. כלומר היום נמשך בחי' עליונה יותר הכוללת שני ימים ואח"כ מוסיף והולך אור כו'. נמצא בספירת העומר שהיא אתערותא דלעילא ע"י אתערותא דלתתא הוא ממשיך מעט מעט והולך ואור כו' ב' ימים ג' ימים כו'.

到了明日，便是「今天是兩天」；不說「第二天」，而說「兩天」。也就是說，今天引下的是涵蓋兩天的更高層面；此後，光便不斷增加，等等。因此，在數算歐梅爾中，這是由下而起的激發（אתערותא דלתתא，*isarus dilesata*）所引發的由上而起的激發；人一點一點地引下來，光也就不斷增長、愈發明亮，等等：兩天、三天，等等。

計數時說「兩天」，而不是「第二天」：每天引下的都是更高的層面，涵蓋此前的日數，所以光明不斷增長。數算歐梅爾是由下而起的激發所引發的由上而起的激發，因此光是逐步增長的。

וזהו כמו בחנוכה תחלה נר א' ואח"כ מוסיף והולך כו'. אבל בפסח שהיה הגילוי מעצמו הרי כללות האור הנמשך אח"כ בכל ימי העומר היה גילוי זה כולו בעצמו בתחלה כו' מטעם הנ"ל.¹³⁵

這就像哈努卡節：起初是一盞燈，之後便不斷增加，等等。但逾越節時，啟示是自發而來的，因此，之後在歐梅爾的每一天所引下的全部光明，其完整的啟示在一開始就已經顯現，等等；原因如上述。

這就像哈努卡節：先有一道光，之後再逐漸增添。但逾越節的啟示是由上而來的，因此，後來在數算歐梅爾期間所引下的全部光明，都在一開始便已顯現。

וגם מזה יובן מ"ש בפע"ח [בפרי עץ חיים] בספה"ע [בספירת העומר] ממשיכים מקיפים דאימא אבל הפנימיים אין בנו כח להמשיך רק בזמן בהמ"ק [בית המקדש].

由此也可以理解《Pri Etz Chaim》（פרי עץ חיים）中關於數算歐梅爾的記載：我們引下母親（אמא，Imma）的環繞[之光]；但對於內在之光，除非在聖殿時期，否則我們沒有能力引下。

這也解釋了阿里扎爾（האריז"ל בינה，Binah）的環繞之光；但內在之光只有在聖殿屹立時才能引下。

והוא כמ"ש בענין שבעה רועים דהם בחי' פנימיים וזה היה במנורה שבבהמ"ק [שבבית המקדש] ז' קנים. משא"כ עכשיו ממשיכים מבחי' המקיפים שהם ח' נס"א [נסיכי אדם:]

這正如關於七位牧者的解釋：他們屬於內在[之光]的層面；這體現在聖殿燈臺的七個枝條上。與此不同，如今我們引下的是環繞[之光]的層面，也就是八位人間領袖。）

內在之光就是七位牧者，正如聖殿中有七個枝條的燈臺。如今我們引下的是環繞之光，亦即八位人間領袖；這也體現在哈努卡燈光中。

ובכל הנ"ל יובן ענין קבלת עומ"ש [עול מלכות שמים] שקדמה לעול מצות¹³⁶ היינו שהוא בחי' בכל מאדך
בירור נה"ב [נפש הבהמית] נר ה' נשמת אדם.¹³⁷

由上述一切，便可明白承擔服從^{ה'}之軛（קבלת עול，kabbalas ol），也就是接受天國王權之軛；它先於誠命（מצות，mitzvos）之軛。這是「盡你一切力量」的層面，是淨化動物性靈魂（נפש הבהמית，nefesh habehamis），也就是「^{ה'}的燈是人的靈魂」。

至此，阿爾特雷貝（אדמו"ר הזקן）引出修持上的教訓：承擔天國王權之軛先於承擔誠命之軛，正如《Mishnah》（משנה）安排先誦讀示瑪禱文，再誦讀「事情將要發生」。這種承擔是「盡你一切力量」的愛，也是淨化動物性靈魂：「^{ה'}的燈是人的靈魂」。

ואע"פ [ואף על פי] שזהו בחי' אספקלריא שא"מ [שאינה מאירה] הוא קודם לעול מצות עם היות נר מצוה בחי' אספקלריא המאירה. אך משום שע"ז יש גילוי בחי' עליונה יותר כנ"ל.

雖然這是不發光的鏡面的層面，卻先於誠命之軛；儘管「一項誠命（מצוה，mitzvah）是一盞燈」乃是發光的鏡面的層面。然而，它之所以先於誠命，是因為藉此有更高層面的顯現，如上所述。

也就是說，不發光的鏡面先於誠命；誠命是發光的鏡面。之所以如此，是因為藉著它，更高的層面得以顯現，如上所述。

ועוד שהוא כמו הפתילה ושמן שאין דרך להיות נתלה האור בשמן שהוא נר מצוה. כ"א ע"י שנאחז תחלה בפתילה היא בחי' נר הוי"ה נשמת אדם כנ"ל. (ועמ"ש ע"פ ראיתי והנה מנורת זהב^{138, 139} כו')

此外，這也像燈芯和油：光無法附著在油上——油就是「誠命是一盞燈」中的燈——除非先附著在燈芯上；燈芯就是「^{ה'}的燈是人的靈魂」這一層面，如上所述。（另見關於「我觀看，看哪，一座金燈臺，等等」的論述。）

它也因燈的比喻而先行：火焰不能直接附著在油上，也就是誠命上；只有先附著在燈芯上，才能燃起。燈芯就是靈魂，也就是「^{ה'}的燈」。在《Likutei Torah》（לקוטי תורה）〈Behaalosecha〉篇中，阿爾特雷貝將撒迦利亞（זכריה）的金燈臺七盞燈解作七位牧者的靈魂，並將誠命（מצות）解作油與燈芯。

ולכן ג"כ ספה"ע [ספירת העומר] שהוא זיכוך נה"ב [נפש הבהמית] אספקלריא שא"מ [שאינה מאירה] קדמה למ"ת [למתן תורה] דשבועות שהוא נר מצוה.

因此，俄梅珥（עומר，Omer）計數——它是淨化動物性靈魂，也是不發光的鏡面——同樣先於五旬節（שבועות，Shavuot）的頒賜妥拉；頒賜妥拉就是「誠命是一盞燈」。

同樣，俄梅珥計數淨化動物性靈魂，先於五旬節及頒賜妥拉；後者就是「誠命是一盞燈」。

וזהו וספרתם לכם ממחרת השבת.¹⁴⁰ כי השבת הוא בחי' נר מצוה. אבל בחי' קדושתו שלמעלה מקדושתכם נק' ממחרת השבת כלומר למעלה מבחי' השבת.

這就是「你們要為自己計算，從安息日的次日開始」。因為安息日是「誠命是一盞燈」這一層面；但「我的聖潔高於你們的聖潔」這一層面，稱為「安息日的次日」，也就是高於安息日這一層面。

妥拉吩咐從「安息日的次日」開始計算：安息日代表誠命如燈，而「安息日的次日」則在其上，是「我的聖潔高於你們的聖潔」。

וזהו ענין קבלת עומ"ש [עול מלכות שמים] דבור אנכי¹⁴¹ ולא יהיה לך שלפני מצות שבת.

這就是承擔天國王權之軛的意義：宣告「我是」與「你不可有[其他神明]」的話語先於安息日（שבת，Shabbos）的誠命。

因此在西奈山，「我是」與「你不可有[其他神明]」這兩句話——承認他的主權——先於安息日的誠命。

והוא ענין וספרתם לכם ספירת העומר זיכור הנפש כנודע ותקון המדות לאהפכא חשוכא לנהורא.^{142, 143, 144, 145, 146, 147, 148}

這也就是「你們要為自己計算」的意義，即俄梅珥計數；如所周知，它淨化靈魂，並修正情感屬性（מדות，middos），使黑暗轉為光明。

俄梅珥計數淨化靈魂並修正情感，使黑暗轉為光明。

第 7 節 · 149-55

牧者與君王的根源

49 ולהבין ביאור הדברים הנ"ל בענין שמונה נסיכי אדם. דודאי הרועים הם יותר נעלים מהם במה שהם משפיעים מבחי' פנימיות. משא"כ בנס"א [בנסיכי אדם].

為了明白上述關於人中八位王侯的解說：牧者確實比他們更為高超，因為他們是從內在層面（פנימיות，pnimiyus）施予；人中八位王侯則不是如此。

為了闡明王侯的情況：牧者確實在某一方面更高超，因為他們是從內在施予，而王侯並非如此。

והיינו לפי שהרועים נשמתם מבחי' פנימיות. והנסיכים מבחי' חיצוניות (ולכן משה הוא מהרועים. ואליהו מהנסיכים. ונודע דמשה הוא מבחי' פנימיות ואליהו מבחי' חיצוניות)

這是因為牧者的靈魂來自 פנימיות，而王侯的靈魂來自外在層面（חיצוניות，chitzoniyus）（因此，摩西（משה）屬於牧者，以利亞（אליהו）屬於王侯；眾所周知，摩西來自 פנימיות，以利亞則來自 חיצוניות）。

他們的靈魂來自內在層面，王侯的靈魂則來自外在層面。因此摩西是牧者，以利亞是王侯；眾所周知，摩西來自內在層面，以利亞則來自外在層面。

אמנם בזאת יתרון מעלת נס"א [נסיכי אדם] שנשמתם הם מבחי' עולם העליון יותר מנשמות הרועים אלא שהם מבחי' חיצוניות של העליון. והרועים הם מבחי' פנימית של התחתון.¹⁴⁹

然而，人中八位王侯的優越之處正在於此：他們的靈魂來自比牧者的靈魂更高的世界，只是他們屬於較高層面的**חיצוניות**，而牧者屬於較低層面的**פנימיות**。

然而，王侯有其優勢：他們的靈魂來自更高的世界。他們是較高層面的外在部分，而牧者是較低層面的內在部分。

והוא כמו עד"מ שהעלים של מיני פירות החשובים ויקרים מאד יש בהם יתרון מעלה משאר פירות.

這就好比極其珍貴、價值非凡的各種果樹，其葉子比其他果實更為優越。

一個比喻：極珍貴的果樹，其葉子比其他果實更有優勢。

אע"פ [אף על פי] שהעלים הם חיצוניות. ואין בהם טעם אפי' [אפילו] כבמיני פירות הפשוטים מ"מ הם ממין וסוג אחר החשוב הרבה יותר ממין פירות הגרועים.

雖然葉子屬於**חיצוניות**，沒有滋味，甚至不及普通種類的果實；然而，它們屬於另一種、另一類，遠比劣等果實的種類珍貴得多。

葉子屬於外層，沒有滋味，甚至不及普通果實；然而，它們所屬的樹種遠比劣等果實的種類珍貴。

ונגד זה יש מעלה בפירות על העליון במה שמ"מ הם מין פרי ויש בהם טעם משא"כ בעליון כו'.

與此相對，果實勝過葉子之處在於：它們畢竟屬於果實一類，而且有滋味；葉子則不然，等等。

另一方面，果實的優勢在於它畢竟是果實，而且有滋味；葉子則沒有這些特點。

50 והנה עד"ז יש ב' מיני נשמות שיש נשמות יראים ושלמים כמו עולה תמימה. ואעפ"כ [ואף על פי כן] אינם יכולים ללמד לזולתם תורת ה'. ויש נשמות בעלי תורה ואינן שלמים בתכלית כ"כ [כל כך] בלי שום דופי כמו נשמות הנ"ל.

如今，依此而言，靈魂有兩類：一類是敬畏 ה'而全然完美的靈魂，如「完整的燔祭」；然而，他們仍不能教導他人 ה'的妥拉（**תורה**，Torah）。另一類則是妥拉學者的靈魂，並不像上述靈魂那樣全然完美、毫無瑕疵。

靈魂整體而言也有同樣兩類。有些靈魂敬畏 ה'，且全然完美，如「完整的燔祭」（拉希（**רש"י**）如此稱以撒（**יצחק**）），然而不能教導他人妥拉；另一些則是妥拉學者，能教導妥拉，卻並非全然無瑕。

51 והיינו שהיראים ותמימים נלקח נשמתם מעלמא דאתכסיא וע"כ אינם פרנסי הדור לפי שהם מעלמא דאתכסיא בבחי' הסתר והעלם והוא המשומר ממגע וכו' ומ"מ אינם בעלי תורה כ"כ [כל כך] להיותם רק בחי' חיצוניות עליון.

也就是說，敬畏 ה'者與純全者的靈魂取自隱藏世界（עלמא דאתכסיא，alma de' iskasya），因此他們不是世代的供養者，因為他們來自隱藏世界，處於隱藏與遮蔽之中；這就是所謂「免於接觸者」，等等。然而，他們也不算是非常精通妥拉的人，因為他們僅屬於較高層面的外在層面（חיצוניות，chitzoniyus）。

至為虔敬而純全的人來自「隱藏世界」（עלמא דאתכסיא），這是以隱藏為特徵的較高層次。因此，他們不是其世代的供養者；他們「免於接觸」較低的世界。他們也不是傑出的教導者，因為他們來自較高層面的外在層面。

52 ובעלי תורה הם מבחי' פנימית רק שהם מבחי' פנימית תחתון עלמא דאתגליא לכן הם בהתגלות ללמד כו'.

通曉妥拉者來自內在層面，只是他們屬於下界、顯露世界的內在層面，因此他們處於顯露的狀態，以便教導等等。

通曉妥拉者來自內在層面，但屬於較低的「顯露世界」。因此，他們的恩賜是公開顯露的，也會教導他人。

ועד"ז הוא ענין שמונה נסיכי אדם ששרשם משמונה תקונים הראשונים שבי"ג ת"ד [תיקוני דיקנא] דא"א שהם בחי' מקיפים.

同樣，八位人間王子，其根源來自長面相（אריך אנפין，Arich Anpin）的鬚鬚十三項修飾（תקונים，tikkunim）中的前八項；這些修飾屬於環繞之光。

八位王子的根源，在長面相的「鬚鬚十三項修飾」中的前八項；這些是神聖慈悲的卡巴拉通道，與十三種慈悲屬性相對應。這八項屬於環繞之光。

כי תקון לאלפים הוא בחי' או"פ ¹⁵⁰ כי לאלפים היינו אאלפך חכמה אאלפך בינה ^{151, 152} שאו"א

[שאבא ואימא] יונקים מב' מזלות דא"א ויניקה זו היא בחי' או"פ [אור פנימי]

因為「至千代」（לאלפים，la' alafim）這項修飾，屬於內在之光；「至千代」是指「我教導你智慧」（א' alefcha，a' alefcha），我教導你理解（אאלפך，a' alefcha）；父與母（אבא ואמא，Abba v'Imma）從長面相的兩個流脈（מזלות，mazalos；鬚鬚的通道）汲取滋養，而這滋養屬於內在之光；

名為「至千代」（la' alafim）的修飾，屬於內在之光。這個詞讀作「我教導你」（a' alefcha），如同「我教導你智慧」（《約伯記》）所說；《塔木德》也把Alef-Beis字母讀作「學習（alef）理解」。父與母——智慧（חכמה，Chochmah）與理解（בינה，Binah）——從長面相的兩個流脈汲取滋養；這滋養是內在之光，以教導並吸收的方式傳授。

153 והוא כמו בחי' רועים ישראל מפרנסים כו' אכלו ריעים או"א [אבא ואימא] כו' וזהו נוצר חסד לאלפים.

這就如同牧者的層面：「以色列供養……」、「朋友們，吃吧」，這裡是指父與母等等。這就是「祂為千代保存慈愛」[的意思]。

這是牧者的層面：以色列在上方供養，正如「朋友們，吃吧」所說；此處如前所述，將這句話應用於父與母。這就是「祂為千代保存慈愛」的意思。

53 ולכן האל"ף תמונתו יו"ד למעלה ויו"ד למטה¹⁵⁴ וי"ו באמצע. כי ההמשכה בפנימית צ"ל ע"י צמצום¹⁵⁵ כו'.

因此，字母（אליף，Alef）的字形，是上方與下方各有一個字母（יו"ד，Yud），中間則有一個斜置的字母（וי"ו，Vav）；因為向內在層面引降，必須透過收縮（צמצום，tzimtzum），等等。

字母 אליף 由上方一個 יו"ד、下方一個 יו"ד，以及兩者之間斜置的 וי"ו 構成。這顯示，引降至內在層面的光必須經過收縮：先有上方的小 יו"ד，接著才有延伸而下的 וי"ו。

אבל ח' מזלות הראשונים שקודם בחי' לאלפים הם בחי' מקיפים ומשם שרש ח' נס"א [נסיכי אדם] והרי הם למעלה ממקור בחי' הרועים ששרשם מבחי' חו"ב [חכמה ובינה] שהם בחי' לאלפים הנ"ל.

但是，最初八個星宿（מזלות，mazalos），也就是在「千數」層面之前的那些，屬於環繞[之光]；八位人中首領的根源也由此而來。因此，他們高於牧者這一層面的根源；牧者的根源來自智慧（חכמה，Chochmah）與理解（בינה，Binah），而這正是上述「千數」的層面。

最初八個通道，也就是在「千數」層面之前的那些，屬於環繞之光，是八位首領的根源。因此，首領的根源高於牧者的根源；後者位於智慧與理解，也就是「千數」的層面。

אך מ"מ הרועים הם מבחי' פנימית והנס"א [והנסיכי אדם] מבחי' חיצוניות רק שהם חיצוניות עליון כו'.

但儘管如此，牧者屬於內在層面（פנימיות，pnimiyus），而人中首領屬於外在層面（חיצוניות，chitzoniyus）；只不過，他們是較高層面的外在層面，等等。

儘管如此，牧者出自內在層面，首領出自外在層面；但這是較高層面的外在層面。

54 ובחנוכה שטמאו כל השמנים שבהיכל שהוא בחי' הפגם המגיע בחו"ב [בחכמה ובינה] ע"כ הוצרכו לתקן ע"י מקיפים דוקא שלמעלה משרש החכמה.

在光明節（חנוכה，Chanukah），他們玷污了聖所中的一切油；這正是瑕疵觸及智慧（חכמה，Chochmah）與理解（בינה，Binah）這一層面的情形。因此，他們必須特別藉著高於智慧根源的環繞性[光]來修復。

光明節時，希臘人玷污了油，這瑕疵觸及智慧與理解，也就是智慧本身的層面。因此，修復必須來自高於智慧根源的環繞之光。

ובסכות ממשיכים ג"כ י"ג ת"ד [תיקוני דיקנא] וזהו ענין י"ג פרים כו'. רק שבסכות נכנעים עי"ז ממילא הע' [השבעים] שרים כו' משא"כ בחנוכה כו' וכנ"ל.

在住棚節 (סכות, Sukkos), 鬚鬚的十三項修飾 (י"ג ת"ד, yud-gimmel tikkunei dikna) 也被引降, 這就是十三頭公牛的含義, 等等。只是, 在住棚節, 七十位王侯因此便自然受到制伏, 等等; 光明節則不同, 等等, 如前所述。

住棚節也引降十三項鬚鬚修飾, 因此有十三頭公牛。但在住棚節, 七十位王侯自行臣服; 光明節則需要爭戰。

55 ועי"ז נחלקו ב"ש [בית שמאי] וב"ה [בית הלל] בענין הדלקת נ"ח וכמש"ל [וכמה שכתוב לעיל]. עוד יש פי' בענין ז' רויים וח' נס"א [נסיכי אדם] כי בז"ת [בז' תחתונות] הי' [היה] שבירה ובינה רקיעא תמינאה נק' עלמא דחירו יין המשומר.¹⁵⁶

因此, 沙邁學派 (בית שמאי, Beis Shammai) 與希列學派 (בית הלל, Beis Hillel) 就點燃 חנוכה (Chanukah) 燈一事有所分歧, 如上文所述。關於七位牧者與八位人間的首領, 還有另一種解釋: 因為七個較低的[屬性 (ספירות, Sefiros)]曾發生破碎; 而理解 (בינה, Binah) 這第八重天穹, 稱為自由之界, 也就是「珍藏的酒[在葡萄中]」。

這正是沙邁學派與希列學派之爭的根據。第二種解釋是: 器皿的破碎發生在七個較低的屬性中; 而理解, 即「第八重天穹」, 是自由之界, 也就是「珍藏在葡萄中的酒」, 未曾受到破碎的影響。

והנה ז' רועים נמשכים מז"ת [מז' תחתונות] ושמונה נס"א [נסיכי אדם] מבחי' רקיעא תמינאה לכן הם מועילים יותר לדחות בחי' אשור. ועמ"ש ע"פ למנצח על השמינית^{157, 158} כו':

如今, 七位牧者由七個較低的[屬性]引出, 而八位人間的首領則來自第八重天穹這一層面; 因此, 他們更能排斥亞述這一層面。另請參閱《Likutei Torah》(לקוטי תורה) 中〈Tazria〉篇「交給指揮者, 依第八 (שמינית, sheminis) 上演奏, 等等」一節的論述。

七位牧者源自七個較低的屬性, 八位首領則源自第八層面——理解; 此層面未曾破碎, 所以這八位首領更能抵禦亞述。在《Likutei Torah》〈Tazria〉篇論「依第八」之處, 阿爾特雷貝解釋, 第八層面超越了對七個屬性的提煉, 是從上而來的恩賜; 他在那裡也提到本篇 maamar 的七位牧者與八位首領。據《Gemara》(גמרא) 所說, Moshiach (משיח) 時代的豎琴有八根弦。

在事奉中的實踐

首先承擔服從 ה' 之軛 (קבלת עול, kabbalas ol)，並努力以超越自身限度的愛轉化動物性靈魂；這就是燈芯，使 מצוות 之光得以燃著其上。然後懷著喜悅履行 מצוות。在黑暗的時刻，如 חנוכה，應從下方一步一步增長光明，始終向更高的聖潔境界上升。

討論問題

1. 靈性靈魂為何需要衣著才能領受 ה'，而天使只有在降入物質世界時才需要衣著？
2. 鍍銀鏡只顯示影像，為何反而高於透明玻璃？
3. 為何火焰必須先燃著燈芯，然後才燃著油？這對於在履行誡命之前先承擔服從 ה' 之軛，有何啟示？
4. 人中君王不教導人，為何其根源能高於教導人的牧者？
5. 為何像哈努卡燈這樣從下方引來的光，必須一步一步增長，而住棚節的光卻一開始便處於最高點？

註記

第 1 段

1 ת"ר מצות נר חנוכה

這篇 maamar 的一份早期抄本，記載其作於 5571 年（1810 年）哈努卡安息日。

KEHOT 註記

הנחת הר"פ בס' הנחות הר"פ ע' קכב. בכותרת שבת חנוכה תקע"א. חלק בסה"מ תרל"ב ע' פ. וע' צו. הנחה אחרת בסה"מ תקע"א ע' כב. באוה"ת במדבר כרך ד ע' א'תצ (ובהוצאה שני' בהוספות לפ' בהעלותך ע' 41) נמצא חלק מהמאמר עם הוספת הגהות מכ"ק הצ"צ. ושם מתחיל הד"ה לא כן עבדי משה [[שם המאמר נחלק לג' סעיפים]]. ראה לעיל בציונים לכ"ק אדמו"ר זי"ע. לכללות מאמר זה ראה אוה"ת נ"ך כרך א ע' תקעו. ד"ה ת"ר מצות נר חנוכה תשל"ח (נדפס בסה"מ מלוקט ח"ב ע' יז ואילך).

2 ת"ר מצות נר חנוכה

塔木德記載了這場爭論：沙買學派（בית שמאי, Beis Shammai）從八盞開始遞減，如住棚節（סוכות, Sukkos）的公牛祭；希列學派（בית הלל, Beis Hillel）從一盞開始遞增，因為人當在神聖性上逐步提升。這正是整篇論述（maamar, מאמר）所要闡釋的文本。

שבת כ"א ב'ח-ט"ו-8 Shabbat 21b:8

תנו רבנן: נר חנוכה מצוה להניחה על פתח ביתו מבחוץ. אם הנה דר בפעליה — מניחה בחלון הסמוכה לרשות הרבים. ובשעת הספנה — מניחה על שלחנו ודיו. אמר רבא: צריך נר אחרת להשתמש לאורה. ואי איכא מדורה — לא צריך. ואי אדם חשוב הוא — אף על גב דאיכא מדורה צריך נר אחרת.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

KEHOT 註記

שבת כא, ב.

3 מה ענין נר חנוכה לפרי החג

一篇平行討論，探究哈努卡燈與住棚節公牛祭之間的關聯。

KEHOT 註記

ראה אוה"ת חנוכה כרך ה התקמב, ב. ד"ה מצותה תרנ"ד ע' צו. ד"ה ת"ר מצות נר חנוכה תשל"ח.

4 נר מצוה ותורה אור

所羅門（שלמה）勸勉兒子遵守父親的誡命，並持守母親的教誨：「因為誡命（מצוה, mitzvah）是燈，妥拉（תורה, Torah）是光。」誡命好比一盞燈，妥拉則如光本身。阿爾特雷貝（אדמו"ר הזקן）由此引申，諸誡命（מצוות, mitzvos）被稱為燈。（背景：Steinsaltz Tanakh）

משלי ו:23 Proverbs 6:23

כי נר מצוה ותורה אור ודרך חיים תוכחות מוסר:

For the commandment is a lamp, and the teaching is light, And reproofs of instruction are the way of life;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

משלי ו, כג.

5 שהמצות נק' נר

一篇探討為何誡命被稱為燈的討論。

KEHOT 註記

ראה אוה"ת נ"ך כרך א ע' תקעו.

6 נר ה' נשמת אדם

所羅門（שלמה）的箴言：「(ה') 的燈是人的靈魂，搜尋腹中一切內室。」人的靈魂是燈，藉此探索人的內在深處。阿爾特雷貝（אדמו"ר הזקן）由此引申，靈魂也被稱為燈。（背景：Steinsaltz Tanakh）

משלי כ:27 Proverbs 20:27

נר ה' נשמת אדם חפש כל־תְּדָרִיבָטון:

The spirit of man is the lamp of the L-RD, searching all the inward parts.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

משלי כ, כג.

7 ובווהר מבואר

Kehot 的註釋所引述：《Zohar》（זהר）描述靈魂在伊甸園（גן עדן, Gan Eden）所穿的衣裳，這些衣裳由靈魂在此世所行的善行造成。

זח"ב רי, 210a Zohar II, 210a

תניא, חלק ראשון; ליקוטי אמרים Tanya, Likkutei Amarim 4:5

ד'ה:

והנה, שלשה לבושים אלו מהתורה ומצוה, אף שנקראים לבושים לנפש רוח ונשמה עם כל זה, גבהה וגדלה מעלתם לאין קץ וסוף על מעלת נפש רוח ונשמה עצמן, כמו שכתוב בזהר, דאורייתא וקודשא־קרידהוא כולא חד, פירוש: דאורייתא, היא חכמתו ורצונו של הקדוש־ברוך־הוא, והקדוש־ברוך־הוא בכבודו ובעצמו — כולא חד, כי הוא היוצע והוא המדע וכו', כמו שנתבאר לעיל בשם הרמב"ם.

Kehot Publication Society (CC-BY-NC)

KEHOT 註記

ראה זח"ב רי, א. וראה תניא ספ"ד. אגה"ק סי' כט.

8 וצריכה הנשמה לקיים תרי"ג מצות

這些書信討論靈魂必須履行全部 613 條 מצות，使衣裳完整。

KEHOT 註記

ראה אגה"ק סי' יט וס"י כט. ובליקוט פירושים ומ"מ — חיסריק לשם.

9 בית שמאי אומרים

一篇詳論沙買學派對哈努卡燈之看法的討論。

KEHOT 註記

ראה בארוכה בשו"ת ב"ש בלקוטי שיחות ח"ו ע' 73.

第 2 段

10 בג"ע הנשמות נהנין מזיו השכינה

那裡將來世界定為靈魂享受光輝的境界，也就是在顯現中領會 ה' 的本質；並提出疑問：受造的靈魂怎能領會超越

領會範圍之物？本篇maamar以誡命（מצוות，mitzvos）的衣裳回答了同一個問題。

KEHOT 註記

ראה לעיל טז, א.

11 אף שבכלל יש רק ב' בחי'

那裡阿德莫爾·哈扎肯說，書中只提到較高和較低的伊甸園，但實際上有許多伊甸園層次，也有無窮無盡的喜悅；因此義人不得安息，不斷「從力量走向力量」，而為了見到這份喜悅，「讓他受審判」反倒更好。

KEHOT 註記

ראה גם לקמן מט, א. צו, א. לקו"ת במדבר יח, א.

12 ילכו מחיל אל חיל

一首可拉（קרה）之子關於前往錫安朝聖者的詩篇：「他們由力量邁向力量；[各人]都在錫安朝見 ה'。」照字面理解，他們的力量在路途中逐漸增長；賢者（Berachos 64a）將這句話解作指研習妥拉的學者，他們即使在來世也沒有安歇；阿德莫爾哈扎肯（אדמו"ר הזקן）則將其解作義人的靈魂在伊甸園（גן עדן，Gan Eden）中無止境地上升。（背景：Steinsaltz Tanakh）

Psalms 84:8 תהילים פ"ד ח

ילכו מחיל אל חיל יראה אל האלקים בציון:

They go from strength to strength, every one of them appeareth before G-d in Zion.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

תהלים פד, ח.

13 בבחינת נהר די נור

Kehot的註釋引述：《Zohar》（זהר）描述靈魂在一座伊甸園與下一座伊甸園之間，浸入火河中，以得潔淨並忘卻自己先前的層級。

Zohar II, 211b זח"ב ריא, ב

KEHOT 註記

זח"ב ריא, ב. נסמן לעיל לא, א.

14 בד"ה ויהי מקץ

在本週Torah部分的第一篇maamar中，阿德莫爾·哈扎肯解釋，即使是完全的義人，進入伊甸園時也必須浸入火之河，以除去對這個世界的記憶；每次他「從力量走向力量」時，也必須再浸入另一道火之河，以忘卻自己在較低和較高伊甸園中所領會的內容。

KEHOT 註記

לעיל לא, א.

第 3 段

15 כל צדיק נכוח מחופתו של חברו

塔木德說，在未來，每一位義人都會被同伴的華蓋灼傷。在此，這說明每個靈魂各有其理解層次。

Bava Batra 75a:15 בבא בתרא ע"ה א:ט"ו

עשן בחופה למה? אמר רבי חנינא: שקל מי שעניו צרות בתלמידיו חכמים בעולם הזה, מתמלאות עיניו עשן לעולם הבא. ואש בחופה

למה? אמר רבי חנינא: מלמד שקל אחד ואחד נכוח מחופתו של חברו. אוי לה לאותה בושה, אוי לה לאותה קלימה.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

KEHOT 註記

ב"ב עה, א.

16 וקדושים בכל יום יהללך סלה

在該處，這段祝福中的「聖潔者」被解釋為高於其他一切靈魂的那些靈魂。

KEHOT 註記

ברכת אבות. וראה במאמרי אדה"א ויקרא ע' מח דשם מבאר שהן הנשמות הגבוהות מכל הנשמות ע"ש.

17 כ"מ שנאמר סלה

塔木德教導，凡出現「סלה」（selah）之處，都表示「無盡」。阿德莫爾哈扎肯（אדמו"ר הזקן）將此應用於靈魂理解的無盡更新。

Eruvin 54a עירובין נ"ד

KEHOT 註記

עירובין נד, א.

第 4 段

18 מוטב דלידיני

阿赫爾（אחר，即以利沙·本·阿布雅 [אלישע בן אבויה]）去世時，拉比梅厄（רבי מאיר）說：「倒不如讓他受審判[因他的罪]，並進入來世。」這裡表明，伊甸園（גן עדן，Gan Eden）的喜悅勝過任何審判。

Chagigah 15b:3 חגיגה ט"ו ב:ג'

כי נח נפשיה דאחר, אמרי: לא מידן לידנייה, ולא לעלמא דאתי לימי. לא מידן לידנייה — משום דעסק באורייתא, ולא לעלמא דאתי לימי — משום דחטא. אמר רבי מאיר: מוטב דלידינייה ולימי לעלמא דאתי. מתי אמות, ואעלה עשן מקברו. כי נח נפשיה דרבי מאיר סליק קוטרק מקבריה דאחר.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

KEHOT 註記

חגיגה טו, ב. ראה לעיל ח, ד.

第 5 段

19 שו"ה הוא בלי גבול — ולבעבור זה

在該抄本中，新的部分（第2部分）從此處開始。

KEHOT 註記

בהנחת הר"פ מסומן סע" ב.

第 6 段

20 וכמו שמבואר בע"ח

Kehot 對這些文字所列的出處指引（註記見下方）。

KEHOT 註記

שער סדר אבי"ע בתחלתו.

第 7 段

21 וכמו ד"מ אור גדול

在〈亞伯拉罕年邁了〉這篇maamar中，阿德莫爾·哈扎肯將
的衣裳比作透過帷幕觀看純淨的光：托拉與 מצות 根源於
至高的意願，降入物質事物之中，成為衣裳，使靈魂得以領
會聖者的臨在（שכינה，Shechinah）的光輝。

KEHOT 註記

ראה המשל גם לעיל טז, א. ובאגדה"ק סי' כט. ובביאור"ז לצ"צ כרך א ע' רי
בארוכה.

第 8 段

22 משל הקדמוני

大衛（דוד）在洞穴中饒了掃羅（שאול）一命，便對他說：
「正如古人的諺語所說：『惡人必出惡事』；但我的手必不加
害於你。」顯然，這是一句古老的諺語；阿爾特雷貝
（אדמו"ר הזקן）（如《Torah Ohr》（תורה אור）Megillas
Esther 中所述）將「原初者」解作 ה'，並將祂的「比喻」
解作妥拉（תורה，Torah）與誡命（מצוות，mitzvos）；它們
是包裹祂意願的衣著。（脈絡：Steinsaltz Tanakh）

I Samuel 24:14 ד"ד:י"ד שמואל א

כַּאֲשֶׁר יֹאמַר מֶשֶׁל הַקִּדְמוֹנִי מִרְשָׁעִים יֵצֵא רָשָׁע וְיָדִי לֹא תִהְיֶה בָּךְ:

As saith the proverb of the ancients: Out of the wicked
cometh forth wickedness; but my hand shall not be upon
thee.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

שמואל-א כד, יד. ראה בהנסמן לקמן צח, ב.

23 שו"ה משל — שיכול

另一種讀法是「使它能夠」（שיכול），而不是「它能夠」
（שיכול）。

KEHOT 註記

בהגהת הרה"ח ר' אשר: שיכול.

第 9 段

24 נעוץ תחב"ס

「其終繫於其始，其始繫於其終。」這支持了這樣的觀點：
最低的層次，即實際行動，與最高的層次緊密相連。

Sefer Yetzirah 1:7 א'ז:י"ז ספר יצירה

עשר ספירות בלי מה נעוץ סופן בתחלתן ותחלתן בסופן כשלהבת

קשורה בגחלת שאדון יחיד ואין לו שני ולפני אחד מה אתה סופר:

The decade of existence out of nothing has its end linked to
its beginning and its beginning linked to its end, just as the
flame is wedded to the live coal; because the L-rd is one and
there is not a second one, and before one what wilt thou
count?

Sefer Yetzirah, Warsaw 1884 (Public Domain) • Sefer Yezirah, trans. by Isidor
Kalisch. New York, 1877 (Public Domain)

25

בראשית ברא

「起初，אלקים創造了諸天與大地」：此處先提到天。

Genesis 1:1 א'א:י' בראשית

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ:

In the beginning G-d created the heaven and the earth.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

בראשית א, א.

第 10 段

26 ביום עשות ה' אלקים ארץ ושמים

「這是天地受造時的來歷：在 אלקים ה' 造地與天的日子。」
第二段創造敘事一開篇，經文先提到地；阿爾特雷貝
（אדמו"ר הזקן）將此解讀為 ה' 思想的次序，其中物質界居
先。

Genesis 2:4 ד'ד:ב' בראשית

אֵלֶּה תולדות השמים והָאָרֶץ בְּהִבְרָאָם בְּיוֹם עֲשׂוֹת ה' אֱלֹהִים אֶרֶץ
וּשְׁמַיִם:

These are the generations of the heaven and of the earth
when they were created, in the day that the L-RD G-d made
earth and heaven.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

בראשית ב, ד.

27 ארץ תחלה כאן במעשה וכאן במחשבה

塔木德記載了一場爭論：沙買學派（בית שמאי，Beis
Shammai）認為天先受造（「起初，ה' 創造了天與地」）；希
列學派（בית הלל，Beis Hillel）認為地先受造（「在 אלקים ה'
造地與天的日子」）；眾賢者則認為天地同時受造。「一者在
行動上如此，另一者在思想上如此」這一解釋並未見於該
處；Kehot 註釋以「參見」指向該段文字。

Chagigah 12a:16-17 ט"ז-י"ז א'ט"ז חגיגה

תנו רבנן, בית שמאי אומרים: שמים נבראו ואחר כך נבראת
הָאָרֶץ, שְׁנֵאמַר: "בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ". ובית
הלל אומרים: אֶרֶץ נבראת תחלה ואחר כך שָׁמַיִם, שְׁנֵאמַר: "בְּיוֹם עֲשׂוֹת
ה' אֱלֹהִים אֶרֶץ וּשְׁמַיִם". אָמְרוּ לָהֶם בֵּית הַלֵּל לְבֵית שְׁמַאי: לְדַבְּרֵיכֶם,
אָדָם בּוֹנֵה עֲלֵיָהּ וְאַחֵר כֵּךְ בּוֹנֵה בֵּית? שְׁנֵאמַר: "הַבּוֹנֵה בַשָּׁמַיִם
מַעֲלֹתָיו וְאֹגְדָתוֹ עַל אֶרֶץ וְסֻדָּהּ". אָמְרוּ לָהֶם בֵּית שְׁמַאי לְבֵית הַלֵּל:
לְדַבְּרֵיכֶם, אָדָם עוֹשֶׂה שְׂרָפָר, וְאַחֵר כֵּךְ עוֹשֶׂה ...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

KEHOT 註記

ראה חגיגה יב, א. וראה לקו"ש ח"ו ע' 76.

第 13 段

28 ההיום לעשותן ולמחר לקבל שכרם

「今日是為了履行它們，明日則是為了領受它們的報酬」：
此世是為了履行誡命（מצוות，mitzvos），來世則是為了領受

其報酬。阿德莫爾哈扎肯（אדמו"ר הזקן）解釋，這報酬就是 Gan Eden，גן עדן，伊甸園之光在伊甸園中的顯現。

עירובין כ"ב א'ה'-ו' 6-5:22a Eruvin

והיינו דאמר רבי יהושע בן לוי: מאי דכתיב "אשר אנכי מצוה היום לעשותם" "היום לעשותם" — ולא למחר לעשותם, "היום לעשותם" — למחר לקבל שכרם. אמר רבי חני, ואיתימא רבי שמואל בר נחמני: מאי דכתיב "אך אפים"? "אך אף" מבדי לקה!

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

29

ע"פ ואברהם . . בא בימים

該篇論述（מאמר，maamar）提出問題：為何今世一小時的悔悟回歸（תשובה，teshuvah）與善行，勝過整個來世的一生；而這些行為的目的，正是成為靈魂的衣裳，使靈魂得以享受聖者的臨在（שכינה，Shechinah）的光輝。該篇引述《Zohar》說：哀哉，那在上方削減自己「日子」的人；他所玷污的那一天，使衣裳缺少了那一天。

KEHOT 註記

לעיל טז, א. בסה"מ תרכ"ז [הוצאת תש"ס] ע' לה מצוין לכאן: "אך בתו"א פ' בא בימים הם הלבושים הנעשים מהתומ"צ, וצ"ל מה ענין לבוש זה להימים."

30

ואברהם זקן בא בימים

妥拉的敘事：「亞伯拉罕（אברהם）年老，年歲已高（בא בימים，ba bayamim）。」照字面說，他年紀已大；Zohar（זהר）則將其解作「帶著他的日子而來」：他一生的日子充滿善行，並化作他靈魂的衣裳。較早一篇論及此節經文的講論（מאמר，maamar）（Torah Ohr（תורה אור），Chayei Sarah），將「日子」解作這些衣裳。（語境：Steinsaltz Tanakh）

בראשית כ"ד:א' 24:1 Genesis

ואברהם זקן בא בימים וה' ברכ את־אברהם בכל:

And Abraham was old, well stricken in age; and the L-RD had blessed Abraham in all things.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

第 14 段

31

וזהו ענין מראות הצובאות

在早期抄本中，一個新段落——第3節——從此處開始。

KEHOT 註記

בהנחת הר"פ ע' קנד מסומן סעיף ג. קטע מכאן מובא בסה"מ תרל"ב ח"א ע' צו בשינויים והגהות.

32

מראות הצובאות

比撒列（בצלאל）用「在會幕入口聚集的婦女的鏡子」製作銅製洗濯盆和盆座：婦女把擦亮的銅鏡交出來，用於製作這些器物。這裡把複數的「鏡子」解讀為兩種觀看方式。（語境：Steinsaltz Tanakh）

שמות ל"ח:ח' 38:8 Exodus

ויעש את הכיור נחשת ואת כנו נחשת במראת העצבא אשר צבאו פתח אהל מועד:

And he made the laver of brass, and the base thereof of brass, of the mirrors of the serving women that did service at the door of the tent of meeting.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

33

כי יש ב' מראות

在Shemini Atzeres (g2b) 中，阿德莫爾哈扎肯引用了這篇maamar：每個人的事奉中都有這兩種鏡子；研習妥拉與遵行誡命（מצוות，mitzvos）屬於發光的鏡具，而使動物性靈魂轉向的Shema誦禱（שמע，Shema）與祈禱，則屬於不發光的鏡具；他也以同樣的方式解讀由拉比所制定的節日第二日（יום טוב，Yom Tov）。在Shir HaShirim (17c) 中，論及「讓我看見你的容貌（מראה，mar' ayich）」時，指出身處肉身中的靈魂本身就是一面鏡子，其薄薄的銀層將光反射回上方：為了上升而先下降。

KEHOT 註記

מובא לקו"ת שמע"צ צב, ב. שה"ש יז, ג. אוה"ת פ' כי תשא ע' א'תתקלט. ראה אוה"ת בראשית כרך ז ע' תתשיח, א בשינויי לשון. וראה בסה"מ תקע"א ע' כד באריכות.

34

אספקלריא המאירה

該段落引用了這篇maamar：發光的鏡具是清澈的玻璃，透過它，即使從遠處也能看見事物本身；而不發光的鏡具則是帶有薄薄鍍層的鏡子（Spiegel），人在其中只能看見影像。這段文字將此應用於塔木德對Moshe（משה，Moshe）與其他先知的區分。

KEHOT 註記

באוה"ת שה"ש כרך א ס"ע שמט מביא קטע מכאן. ראה לקו"ת שה"ש כח, ב שמציין לכאן. ובאוה"ת פ' כי תשא ע' א'תתקלט ואילך. ויקהל ע' ב'רכה ואילך. ובמשלי ע' תקעז. וראה ג"כ בלקוטי שיחות ח"ו ע' 198. ושם בהערה 25 שבפשוט מראות הצובאות היו אספשא"מ. קטע מכאן בסה"מ תרל"ב כרך א ע' פ. בענין זה ראה גם באוה"ת פ' בהעלותך כרך ב בהוספות ד"ה לא כן עבדי משה.

第 15 段

35

וזהו ההפרש בין משרע"ה

此段亦抄錄於該處。

KEHOT 註記

נעתק באוה"ת במדבר ע' קלא. סה"מ תרל"ד ע' רג.

36

ומראה ולא בחידות

（מרים）和米利暗（אהרן）因為他們不議摩西（משה）：祂與他「口對口說話，在明晰的異象（מראה，mar' eh）中，而不在謎語中。」顯然，摩西的預言是直接的，無須詮釋；阿德莫爾哈扎肯（אדמו"ר הזקן）將 מראה 中的塞戈勒元音符號（סגול，segol）解讀為陽性形式的「鏡子」，也就是發光的觀照鏡。（背景資料：Steinsaltz Tanakh）

במדבר י"ב:ח' 12:8 Numbers

פה אלי־פה אִדְבְּרִיבוּ וּמְרָאָה וְלֹא בְּחִידָת וּתְמִנָּה ה' יְבִיט וּמַדּוּעַ לֹא יִרְאֶתֶם לְדַבֵּר עִבְדֵי בְּמִשְׁחָה:

with him do I speak mouth to mouth, even manifestly, and not in dark speeches; and the similitude of the L-RD doth he behold; wherefore then were ye not afraid to speak against My servant, against Moses?

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

במדבר יב, ח.

37 שו"ה ישר — כמו"כ
Or HaTorah 讀作「也可以說，同樣地」，而非「同樣地」。
KEHOT 註記
באור"ת: וי"ל כמו"כ.

38 ולא — ומראה בסגו"ל
關於 מראה 元音標示的相關討論。
KEHOT 註記
ראה אור"ת סידור ע' פב.

第 16 段

39 ומשה רבינו ג"כ לא חי רואה בלי אספקלריא
關於摩西也透過鏡鑑觀看這一點的平行討論。
KEHOT 註記
ראה באור"ת פ' חיי שרה קח, א. ובפ' בא ע' שט.

40 יכול — להשיג בחי' אא"ס
Or HaTorah 在此處增補了一段長篇註釋。
KEHOT 註記
באור"ת שם הגהה ארוכה.

41 ולא — והיינו באספקלרי' המאירה
這些字句在 Or HaTorah 的版本中缺漏。
KEHOT 註記
חי' אלו ליתא באור"ת שם.

42 וביד הנביאים אדמה
Hosea 12:11: הושע י"ב: י"א
ודברתי עליהם נביאים ואנכי חזון הרביתי וביד הנביאים אדמה:
I have also spoken unto the prophets, And I have multiplied
visions; And by the ministry of the prophets have I used
similitudes.
Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)
KEHOT 註記
הושע יב, יא.

第 18 段

43 כי אם רק דמות לבד
另一處平行論述，談到人在鏡中只能看見影像。
KEHOT 註記
ראה אור"ת מטות ע' אישטז.

44 ע"י אספקלריא שאינה מאירה
《אור התורה》(Or HaTorah) 的版本在此增補了一段文字。
KEHOT 註記
באור"ת במדבר יש הוספה.

45 לראות — לראות באספקלריא המאירה
《Or HaTorah》補充註釋，說明鏡子能看見自己身後之處
的優點。
KEHOT 註記
באור"ת יש הגהה.

46 בגמרא ביבמות (ספ"ד)
Kehot 對這些文字所列的出處指引（註記見下方）。
KEHOT 註記
מט, ב.

47 ואראה את ה'
以賽亞的異象：「烏西雅（עוזיהו）王去世那一年，我看見
ה' 坐在高而崇高的寶座上。」塔木德將這句話與「人不能看見
我而仍然活著」相對照。

Isaiah 6:1: ישעיהו ו' א'

בשנת־מות המלך עוזיהו וְאֶרְאָה אֶת־אֲדֹנָי יֹשֵׁב עַל־כִּסֵּא רָם וְנִשְׁאָר
וְשׁוֹלֵיוֹ מִלְּאִים אֶת־הַיְּהִיכָל:

In the year that king Uziah died I saw the L-rd sitting upon
a throne high and lifted up, and His train filled the temple.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

48 米拿西（מנשה）指控以賽亞（ישעיהו）說：摩西（משה）曾
被告知：「人不能看見我而仍然活著」；而你卻說：「我看見
了 ה'。」塔木德回答說，所有先知都是透過不發光的鏡觀
看，而摩西則是透過發光的鏡觀看。

Yevamot 49b:10: יבמות מ"ט ב' י'

וְאֶרְאָה אֶת ה', כְּדִתְנִינָא: קָל הַנְּבִיאִים נִסְתַּכְלוּ בְּאַסְפִּקְלָרְיָא שְׁאִינָה
מֵאִירָה, מִשֶּׁה רַבִּינוּ נִסְתַּכַּל בְּאַסְפִּקְלָרְיָא הַמֵּאִירָה.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

49 כי לא יראני
摩西請求看見 ה' 的榮耀時，ה' 回答說：「你不能看見我的
面，因為人不能看見我而仍然活著。」阿德莫爾哈扎肯
（אדמו"ר הזקן）將這句話應用於發光的鏡。（背景：
Steinsaltz Tanakh）

Exodus 33:20: שמות ל"ג: כ'

וַיֹּאמֶר לֹא תוּכַל לִרְאֹת אֶת־פָּנַי כִּי לֹא־יִרְאֶנִּי הָאָדָם וְחַי:

And He said: 'Thou canst not see My face, for man shall not
see Me and live.'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

שמות לג, כ.

50 בכל מאדך
摩西吩咐以色列：「你要全心、全靈、全力（מאדך，
me' odecha）愛 ה'（Havayah），你的 ה'。」按字面說，
就是盡人的一切力量；מאד（me' od）意為「非常多」，而
哈西德思想（חסידות，Chassidus）將它解讀為超越自身限度
的愛；阿德莫爾哈扎肯認定，這正是不發光的鏡。（背景：
Steinsaltz Tanakh）

Deuteronomy 6:5: דברים ו' ה'

וְאָהַבְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לֵבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדְךָ:

And thou shalt love the L-RD thy G-d with all thy heart, and
with all thy soul, and with all thy might.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

第 19 段

51 אסתלק יקרא דקוב"ה

KEHOT 註釋引述：當另一側（סטרא אחרא，sitra achra）被制伏時，聖者，願祂受頌讚（קב"ה / קודשא בריך הוא，Kudsha Brich Hu）的尊榮便在一世界中升高。

Zohar II, 67b סז, זח"ב

KEHOT 註記

ראה זח"ב סז, ב. קבת, ב. קפד, א. וראה תניא פרק כז. ראה לקמן סז, ב.

52 וזה נקי אספקלריא דלא נהרא

早期抄本到此為止。

KEHOT 註記

ע"כ בהנחת הר"פ.

53 ע"פ אעשה לו עזר כנגדו

在那裡，在^{ה'}的盾牌與鞘衣：它遮蔽強烈無比的光，使分立的存在得以存在。這同樣是屏障遮蔽光、使光能被接受的道理。

KEHOT 註記

לעיל ה, א.

54 אעשה לו עזר כנגדו

在^{ה'}論及亞當（אדם）說：「人獨自一人不好；我要為他造一個與他相對的幫助者。」此處引用了先前關於這節經文的一篇論述（מאמר，maamar）（Torah Ohr, Bereishis），以說明有一道屏障遮蔽光，使光得以被接受。

Genesis 2:18 ראשית ב' י"ח

וַיֹּאמֶר ה' אֱלֹהִים לֹא־טוֹב הָיִית הָאָדָם לְבֶדּוֹ אֶעֱשֶׂה־לּוֹ עֶזֶר כְּנֻדּוֹ:

And the L-RD G-d said: 'It is not good that the man should be alone; I will make him a help meet for him.'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

55 שנתבאר במ"א פי' קדושתו למעלה מקדושתכם

在Shelach篇（46b及以下），阿德莫爾哈扎肯提出同一問題：米德拉什何必說^{ה'}的聖潔高於我們的聖潔？他解釋，這是指一種由上而起的激發（אתערותא דלעילא，isarus dileila），它先於任何由下而起的激發（אתערותא דלתתא，isarus dilesata），而且遠遠高於後者。在Nitzavim篇（50b），講論〈正如大地使其所種之物生長〉中，他將此與悔悟回歸（תשובה，teshuvah）十日所說的「聖潔的君王」相連：那是一種高於誠命之聖潔的聖潔，也是誠命的根源。

KEHOT 註記

ראה לקו"ת שלח מו, ב ואילך. נצבים נ, ב.

56 ונודע שהכתר כלול מב' פרצופים

在那裡，誠命被稱為「冠冕之冠冕」，但只指冠冕的外在層面，因為冠冕的內在層面包含於無限者（אין סוף，Ein Sof）之中，不列入十個屬性（ספירות，Sefiros）；它只透過外在層面顯露，彷彿一支從遠處看見的火炬。

KEHOT 註記

ראה לקמן צא, ג ובמ"מ לשם.

第 20 段

57 יכול כמוני

關於「你們要聖潔」：「難道能像我一樣嗎？經文說：『因為我是聖潔的』：我的聖潔高於你們的聖潔。」米德拉什從本段中法老對約瑟（יוסף）所說的話，推知這種說法的模式：「只有王位，我才高於你。」

ויקרא רבה כ"ד ט"ז: Vayikra Rabbah 24:9

58 כי קדוש אני

ה'吩咐摩西（משה）對全以色列說：「你們要聖潔，因為我——^{ה'}（Havayah），你們的^{ה'}——是聖潔的。」米德拉什將後半句解作：「我的聖潔高於你們的聖潔。」（背景：Steinsaltz Tanakh）

Leviticus 19:2 ויקרא י"ט ב':

דַּבֵּר אֶל־כָּל־עַדְת בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם קְדָשִׁים תִּהְיוּ כִּי קָדוֹשׁ אֲנִי ה' אֱלֹהֵיכֶם:

Speak unto all the congregation of the children of Israel, and say unto them: Ye shall be holy; for I the L-RD your G-d am holy.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

59 עתיק יומין

在但以理（דניאל）的審判異象中，「寶座設立，亙古常在者（עתיק יומין，Atik Yomin）坐下」，祂的衣裳潔白如雪，火河在祂面前流淌。阿德莫爾哈扎肯（אדמו"ר הוקן）將「^{עתיק}」（atik）解作「^{נעתק}」（ne' etak），意為從「日子」中「移離」。（背景：Steinsaltz Tanakh）

דניאל ז' ט"ז: Daniel 7:9

רָאִיתִי כְּעֵמֶר נִקְא כְּרִסְיָהּ שְׂבֻכִּין דִּי־נֹר גְּלִגְלוּהִי נֹר דְּלִק: קִזְזָה הָיִית עַד דִּי כְּרִסְוֹ רַמְיֹו וְעַתִּיק יוֹמִין וְתָב לְבוּשָׁה כְּתִלְג חֹר וְשֻׁעַר

I beheld Till thrones were placed, And one that was ancient of days did sit: His raiment was as white snow, And the hair of his head like pure wool; His throne was fiery flames, and the wheels thereof burning fire.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

60 עתיק יומין . . הנעשים מהמצות

雷貝指出，古老者「與日子分開」，是就誠命本身而言，而非就誠命所促成的時間精煉而言；他並注意到本段以「然而，藉著精煉動物性靈魂……」作結，將這個問題留待進一步研究。

KEHOT 註記

יש לומר שהכוונה היא לענין המצות (מצד עצמם) אבל לא לענין בירור הזמן שנעשה עי"ז. ולהעיר מזה שמסיים בתו"א שם: אך ע"י בירור נה"ב כו', ועצ"ע — ד"ה ואברהם זקן תשליח הערה 78.

61 מי האיש כ' אוהב ימים לראות טוב

大衛（דוד）教導說：「誰是渴望生命、喜愛日子以得見美善的人？」他回答：「離惡行善。」按字面看，這是指想要長久而美好生命的人；這篇論述（מאמר，maamar）則將他所

喜愛的「日子」解作由誠命（מצוות，mitzvot）構成的衣裳。（背景：Steinsaltz Tanakh）

Psalms 34:13 תהילים ל"ד:י"ג

מִי־הָאִישׁ הַחֲפֹץ חַיִּים אֲהֵב יָמִים לְרֹאשׁוֹ טוֹב:

Who is the man that desireth life, and loveth days, That he may see good therein?

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

תהלים לד, יג.

62

במקום שבעלי תשובה עומדים

該處將「憑藉更大的力量」而悔悟回歸，解釋為把如火般的惡劣性情扭轉而歸向 ה'，制服並將黑暗轉化為光明，從而在上界帶來極大的喜悅；因此，悔悟回歸者所站之處，是完全的義人無法企及的。

KEHOT 註記

נסמן לעיל כא, ג.

63

במקום שבעלי תשובה עומדים

悔悟回歸者（בעלי תשובה，baalei teshuvah）所站之處，完全義人無法站立。這顯示，藉由提煉動物性靈魂（נפש，nefesh habehamis）而引下的啟示更高。

Berakhot 34b:22-23 ברכות ל"ד ב:כ"ב-כ"ג

ופליגא דרבי אבהו, דאמר רבי אבהו: מקום שבעלי תשובה עומדין — צדיקים גמורים אינם עומדין, שנאמר: "שלוש שלום לרחוק ולקרוב". "לרחוק" ברישא, וזהר "לקרוב". ורבי יוחנן אמר לה: מאי "רחוק" — שהיה רחוק מדבר עבירה מעיקרא. ומאי "קרוב" — שהיה קרוב לדבר עבירה, ונתרחק ממנו השתא.

This is at variance with the opinion of R. Abbahu who said: The place which the penitent occupy, the perfectly righteous are unable to occupy; as it is said, "Peace, peace to him that is far off and to him that is near" — "to him that is far off [from G-d]" first, and then "to him that is near." But R. Johanan can reply: What means "To him that is far off"? To him who was far off from transgression from the first; and what ...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) · Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

64

בחילא יתיר

比義人更有力地趨近；此處指的是「盡你一切力量」中的力量。

Zohar I, 129b זח"א קכט, בב

KEHOT 註記

זח"א קכט, ב. ראה לעיל

第 21 段

65

ולתוספות ביאור בענין הלבושים

本節的另一份較長抄本，據 Tzemach Tzedek 親筆手稿刊印。

KEHOT 註記

הנחה אחרת באריכות במאמרי אדה"צ תקע"א ע' לג (נדפס מגוכתי"ק הצ"צ).

第 22 段

66

המגביהי כו' המשפילי

詩篇作者讚美 הוי' (Havayah)：「誰能像我們的 ה'，祂居於高處，俯視天上地下呢？」從祂的高處看來，天與地同樣低微；因此， ה' 的超越性，對靈性與對物質而言同樣遙不可及，靈魂也同樣需要一件衣裳。（背景：Steinsaltz Tanakh）

Psalms 113:5 תהילים קי"ג:ה

מי כה' אֶלְמִינוּ הַמִּגְבִּיֵּהי לְשִׁבְתּוֹ:

Who is like unto the L-RD our G-d, That is enthroned on high,

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

תהלים קיג, ה. ו.

67

פני נהנין מזיו . . הזיו ממש

此處手稿讀作：「聖者的臨在（שכינה），乃是實際 אלקות的顯現，超越精 אלקות，正如超越物質性一樣，是光輝的本質本身。」

KEHOT 註記

בבזך 1223 נמצא במקום תי' אלו "השכינה שהוא גילוי אלקות ממש שלמעלה מרחנית כמו שהוא למעלה מגשמית מהות הזיו ממש."

68

ועמ"ש לקמן בפסוק צאינה וראינה

那裡把「出去觀看」解作：眾靈魂離開自己在伊甸園（גן Gan Eden）的根源，來到這個物質世界披上衣袍；因為只有「今日，去遵行它們」——藉著在此世的妥拉——才能從世界層層下延的鏈條（השתלשלות，hishtalshelus）之上引降新的光；「所羅門王」則指那光在相反者之間所締造的和平。

KEHOT 註記

ראה לעיל ח, ב.

69

צאינה וראינה וגו' בעטרה

錫安的女子被召喚出來，觀看所羅門王（שלמה）：「看他戴著他母親在他婚禮之日為他加冕的冠冕。」阿爾特雷貝把「冠冕」解作在光輝之上的環繞之光；只有透過不發光的鏡子，才能看見這光。（背景：Steinsaltz Tanakh）

Song of Songs 3:11א שיר השירים ג':י"א

צֵאנָה וּרְאִינָה בְּנוֹת צִיּוֹן בְּמַלְךְ שְׁלֹמֹה בְּעֶטְרָה שְׁעֵטְרָה־לּוֹ אִמּוֹ בְּיוֹם חֲתָנָהּ וּבְיוֹם שְׂמֻחַת לְבָוִ:

Go forth, O ye daughters of Zion, And gaze upon king Solomon, Even upon the crown wherewith his mother hath crowned him in the day of his espousals, And in the day of the gladness of his heart.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

70

צדיקים יושבים

在來世，沒有飲食；義人頭戴冠冕而坐，享受聖者的臨在（אדמו"ר הזקן，Shechinah）的光輝。阿爾特雷貝區分了這光輝與冠冕。

Berakhot 17a:12ב ברכות י"ז א:י"ב

מְרַגְלָא בְּפֻמִּיָּה דְּרַב: לֹא בְּעוֹלָם הָזֶה הָעוֹלָם הַבָּא. הָעוֹלָם הַבָּא אֵין בּוֹ לֹא אֲכִילָה וְלֹא שְׂתִיָּה וְלֹא פְרִיָּה וְרִבְיָה וְלֹא מִשָּׂא וּמִתָּן וְלֹא קִנְיָה וְלֹא

שנאה ולא תחרות, אלא צדיקים יושבין ועשרותיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה, שנאמר: "וַיִּתְּנוּ אֶת הָאֱלֹקִים וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ".

It was a favourite saying of Rab : Not like this world is the world to come. In the world to come there is neither eating nor drinking; no procreation of children or business transactions; no envy or hatred or rivalry ; but the righteous sit enthroned, their crowns on their heads, and enjoy the lustre of the Shekinah; as it is said, "And they beheld G-d, and did eat and drink" (Exod. xxiv. 11).

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) · Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

KEHOT 註記

ברכות יז, א. ראה מכתב כ"ק אדמו"ר זי"ע מיום ז' שבט תש"ו, נדפס באג"ק ח"ב ע' צב.

71 (ועמ"ש לקמן ע"פ . . בכל מאדך כנ"ל)

整個括號在手稿中都沒有；它似乎是Tzemach Tzedek所加。

KEHOT 註記

בבזך 127 אין כל הקטע, כנראה שזהו הוספת הצ"צ.

第 23 段

72 נר מצוה

「因為一項誡命 (מצוה, mitzvah) 是一盞燈」：本身作為其中一盞燈。

Proverbs 6:23 משלי ו' כ"ג

כי נר מצוה ותורה אור ודרך חיים תוכחות מוסר:

For the commandment is a lamp, and the teaching is light, And reproofs of instruction are the way of life;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

73 נר . . נשמת אדם

「(Havayah) 的燈是人的靈魂」(本篇此處寫作 אלקים (Elokim))：靈魂作為另一盞燈。

Proverbs 20:27 משלי כ' כ"ז

נר ה' נשמת אדם חפש כלי-חדרי-בטן:

The spirit of man is the lamp of the L-RD, searching all the inward parts.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

Pesachim 7b:18 פסחים ז' ב' י"ח

וכי תיקא: האי "בעת ההיא" — קולא הוא דקאמר ר' חמא: לא גדיקא לא בירושלים בנהורא דאבוקה — דנפיש נהורא טובא, אלא בנהורא דשרגא — דזוטר נהורא טפי, דעין רבה משתבח ועין זוטר לא משתבח, תא שמע: "נר ה' נשמת אדם".

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

KEHOT 註記

משלי כ, כז. וראה פסחים ז, ב.

第 25 段

74 בעוה"ז — בזהר בינוקא דבלק

《Tanya》詳盡解釋了這段《Zohar》：聖者臨在的光如同燈焰，唯有藉著油才能依附在燈芯上；人的身體是燈芯，油則是善行，因為誡命本身就是^{ה'}的意願，並且與祂完全為一，

而即使義人的靈魂仍是獨立存在的。在這裡，阿爾特雷貝 (אדמו"ר הוקן) 將具有^{ה'}性質的靈魂在穿著於身體之中時，稱為燈芯。

KEHOT 註記

קפו, א. וראה תניא פרק לה. נג.

75 אשר יעשה אתם האדם

ה'透過摩西 (משה) 告訴以色列：「你們要遵行我的律例和我的法則；人要行這些，就必因它們而活。」按字面看，「行」是指實行；這篇論述 (מאמר, maamar) 則將它讀作「人所要造作的」：人使這個行為成為一項誡命。(背景：Steinsaltz Tanakh)

Leviticus 18:5 ויקרא י"ח:ה'

ושמרתם את-חקתי ואת-משפטי אשר יעשה אתם האדם וחי בהם אני Havayah

Ye shall therefore keep My statutes, and Mine ordinances, which if a man do, he shall live by them: I am the L-RD.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

Ezekiel 20:11 יחזקאל כ' י"א

ואתן להם את-חקותי ואת-משפטי הודעתי אותם אשר יעשה אותם האדם וחי בהם:

And I gave them My statutes, and taught them Mine ordinances, which if a man do, he shall live by them.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

ויקרא יח, ה. יחזקאל כ, יא.

76 חסד לאומים

所羅門 (שלמה) 說：「公義使一國升高，列邦的慈愛卻是罪。」塔木德 (Bava Basra 10b) 將後半句解讀為為了自我炫耀而施行的善行。此處的對比在於：一種行為是作為^{ה'}的命令而做，無限之光 (אור אין סוף, Or Ein Sof) 被引入其中；另一種則是以其他方式所行的善行。

Proverbs 14:34 משלי י"ד ל"ד

צדקה תרומם-גוי וחסד לאומים תשא:

Righteousness exalteth a nation; But sin is a reproach to any people.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

第 26 段

77 תורה שם בישראל

亞薩 (אסף) 敘述，^{ה'}「在雅各 (יעקב) 中立下見證，在以色列中設立妥拉」，並命令列祖教導子女。這篇 maamar 將此解讀為：妥拉藉著靈魂的自我消融 (ביטול, bittul) 而在以色列中扎根，就如火焰附著於燈芯。(背景：Steinsaltz Tanakh)

Psalms 78:5 תהילים ע"ח:ה'

ויקם עדות ביצקב ותורה שם בישראל אשר צוה את-אבותינו להודיעם לבניהם:

For He established a testimony in Jacob, And appointed a law in Israel, Which He commanded our fathers, That they should make them known to their children;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

תהלים עה, ה.

第 29 段

78

ואהבת

「你要愛 (אהבת, ve' ahavta) 你的 ה'……盡你一切的力量。」ve' ahavta (414, ואהבת) 這個詞的數值, 等於「光」(אור, or, 207) 的兩倍。

Deuteronomy 6:5 דברים ו':ה'5

וְאָהַבְתָּ אֶת ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל-לִבְּךָ וּבְכָל-נַפְשְׁךָ וּבְכָל-מְאֹדְךָ:

And thou shalt love the L-RD thy G-d with all thy heart, and with all thy soul, and with all thy might.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

79

ואהבת בגימט' ב"פ אור

註釋指出, 這個數值的來源見於前一篇本週妥拉 maamar 的 Kehot 註釋, 第32c頁。

KEHOT 註記

נסמן לעיל לב, ג.

80

רוח אייתי רוח ואמשיך רוח

下一篇 maamar 「因為生命的源頭在你那裡」指出, מצות是「君王的248個肢體」, 與 אור אין סוף 完全為一; 人實行 ה' 的 מצות 時, 他由下而起的激發引來由上而起的激發, 即「靈引出靈, 並引下靈」。

KEHOT 註記

להלן לד, ד. וש"נ.

81

רוח אייתי רוח ואמשיך רוח

「靈引發靈, 並引下靈」: 由下而起的激發 (אתערותא, isarusa dilesata) 會引下由上而起的激發 (אתערותא, isarusa dileila) 。此處說明, 超越限度的愛如何藉著誠命 (מצוות, mitzvot), 引下無限之光 (אור אין סוף, Or Ein Sof) 的顯現。

ספר הזהר, תרומה ס"ד:ד-ס-669:66-660:66 Zohar, Terumah 64:660-66:669-ס-669:66-660:66

Hence, "Thou shalt love" is the first outstretching of the right hand to love the Holy One, blessed be He, with that close attachment which the right hand symbolizes. If a man loves G-d, then G-d stretches out His right hand to him to receive and welcome him with love. Everything in the world depends on the will; spirit rouses spirit, and the spirit in man turned yearningly in love to Him brings down the Divine Spirit. When a man's love to the Holy One is roused, the "right hand" ...

The Zohar; London, Soncino Press, 1933 (Public Domain)

第 30 段

82

העלאת הנרות שהיו במקדש ז' נרות

Tzemach Tzedek 關於光明節燈這項誠命的解說, 其中談到它與聖殿七盞燈的比較。

KEHOT 註記

דרך מצותיך מצות נ"ח עד, א ואילך. ד"ה נר חנוכה תשמ"ו.

83

שו"ה שבעה — יש שעבודתו כו'

雷貝對這些文字所作的文本註釋。

KEHOT 註記

ראה לעיל בהערות ותיקונים לכ"ק אדמו"ר זי"ע.

84

שמונה נסיכי אדם

對八位人中首領的詳細討論。

KEHOT 註記

בארוכה בענין זה ראה באוה"ת נ"ך מיכה ע' תעו ואילך.

85

塔木德列出七位牧者: 大衛 (דוד) 居中; 亞當 (אדם)、塞特 (שֵׁת) 和瑪土撒拉 (מתושלח) 在他右側; 亞伯拉罕 (אברהם)、雅各 (יעקב) 和摩西 (משה) 在他左側; 以及八位王侯: 耶西 (ישי)、掃羅 (שאול)、撒母耳 (שמעון)、阿摩司 (עמוס)、西番雅 (צפניה)、西底家 (צדקיהו)、摩西 (משיח) 和以利亞 (אליהו)。

Sukkah 52b:13 סוכה נ"ב ב:י"ג

”וְהָיָה זֶה שְׁלוֹם אֲשׁוּר כִּי יָבֹא בְּאַרְצָנוּ וְכִי יֵדְרֹךְ בְּאַרְמְנוֹתֵינוּ וְהִקְמִינוּ עָלָיו שִׁבְעָה רֹעִים וְשִׁמְנָה נְסִיכֵי אָדָם.” מֵאַן נִינְהוּ ”שִׁבְעָה רֹעִים”? דָּוִד בְּאַמְצַע, אָדָם שֵׁת וּמְתוּשָׁלַח מִימֵינוּ, אַבְרָהָם יַעֲקֹב וּמֹשֶׁה בְּשִׁמְאָלוֹ. וּמֵאַן נִינְהוּ ”שִׁמְנָה נְסִיכֵי אָדָם”? יִשִּׁי, וְשָׁאוּל, וְשִׁמְעוֹן, עָמוֹס, וְצַפְנִיָּה, צְדָקְיָה, וּמֹשִׁיחַ, וְאֵלִיָּהוּ.

And this shall be peace: when the Assyrian shall come into our land, and when he shall tread in our palaces, then shall we raise up against him seven shepherds and eight princes among men” (Micah 5:4). Who are the “seven shepherds”? — David in the middle, Adam, Seth and Methuselah on his right, and Abraham, Jacob and Moses on his left. And who are the “eight princes among men”? — Yishai, Shaul, Shmuel, Amos, Zephaniah, Zedekiah, the Messiah, and Elijah.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) · Daf Shevui (CCO)

86 אשור כי יבא בארצנו וכו' והקמנו עליו שבעה רועים ושמונה נסיכי אדם

彌迦 (מיכה) 預言, 當亞述人侵入猶大 (יהודה) 時: 「我們要興起七位牧者和八位人間的王侯來對抗他」; 顯然, 這是指許多領袖和統帥, 他們將把亞述逐出。阿德莫爾哈扎肯 (אדמו"ר הזקן) 將八位王侯與八盞哈努卡燈聯繫起來。(背景: Steinsaltz Tanakh)

Micah 5:4 מיכה ה':ד

וְהָיָה זֶה שְׁלוֹם אֲשׁוּר כִּי יָבֹא בְּאַרְצָנוּ וְכִי יֵדְרֹךְ בְּאַרְמְנוֹתֵינוּ וְהִקְמִינוּ עָלָיו שִׁבְעָה רֹעִים וְשִׁמְנָה נְסִיכֵי אָדָם:

And this shall be peace: When the Assyrian shall come into our land, And when he shall tread in our palaces, Then shall we raise against him seven shepherds, And eight princes among men.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

87

ושמונה נסיכי . . ומשיח

討論為何 משיח 沒有被列入牧者之中。

KEHOT 註記

ראה בלקו"ח חל"ה ע' 209 בשולי העמוד בענין מה שמשיח לא נמנה בין הרועים ע"ש. וראה לקמן לד ריש ע"ב שבמשיח יש ב' הבחי'.

第 31 段

88 והאתונות רועות על ידיהן

一名使者告訴約伯（**איוב**），說掠奪者來襲時，「牛正在耕田，母驢正在牠們旁邊吃草」。此處「吃草、覓食」指 **רועה**（ro' eh）。

Job 1:14 א'י"ד: איוב

ומלאך בא אל-איוב ויאמר הבקר היו חרשות והאתונות רעות עלי-דיקהם: that there came a messenger unto Job, and said: "The oxen were plowing, and the asses feeding beside them;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

איוב א, יד.

89 אברהם אהבי

ה'安慰以色列（**ישראל**）：「你，以色列，我的僕人；雅各（**יעקב**），我所揀選的；你是亞伯拉罕（**אברהם**）的後裔，他愛我（**אהבי**，ohavi）。」亞伯拉罕的特質是愛，其根源在慈愛（**חסד**，Chesed）。

Isaiah 41:8 ח"ח: ישיהו

ואתה ישראל עבדי יעקב אשר בחרתיך זרע אברהם אהבי:

But thou, Israel, My servant, Jacob whom I have chosen, The seed of Abraham My friend;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

ישיהו מא, ח.

第 33 段

90 כמים הפנים

所羅門（**שלמה**）：「水[映照]面容，人的心也映照人。」此處意指：人如何愛他，他的愛也如何回應他。

Proverbs 27:19 ט"ז: משלי

כמים הפנים לפנים כן לביהאדם לאדם:

As in water face answereth to face, So the heart of man to man.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

91 אהבתי אתכם

ה'藉瑪拉基對以色列說：「我愛了你們，**הוי**（**Havayah**）說。」此處指的是自上而下顯露、回應由下而來的愛。

Malachi 1:2 ב'ב: מלאכי

אהבתי אתכם אמר ה' ואמרתם במה אהבתנו הלוא אה עשו ליעקב נאם-ה' ואהב את-יעקב:

I have loved you, saith the L-RD. Yet ye say: 'Wherein hast Thou loved us?' Was not Esau Jacob's brother? Saith the L-RD; Yet I loved Jacob;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

92 אכלו רעים

那位所愛者來到自己的園中，呼喚道：「朋友們，吃吧；喝吧。」**maamar** 將「朋友」（**רעים**，re' im）讀作「牧人」

（**רעים**，ro' im）；他們是**הי**的朋友，也反過來得到滋養。（背景：Steinsaltz Tanakh）

Song of Songs 5:1 א'א: שיר השירים

באתי לגני אחתי כלה אריתי מורי עמיבשמי אכלתי יערי עמידבשי שתיתי ייני עמיחלבי אכלו רעים שתו ושקרו דודים:

I am come into my garden, my sister, my bride; I have gathered my myrrh with my spice; I have eaten my honeycomb with my honey; I have drunk my wine with my milk. Eat, O friends; Drink, yea, drink abundantly, O beloved.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

第 34 段

93 ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים

KeHOT 的註釋引述：「以色列供養他們在天上的父親。」阿爾特雷貝（**אדמו"ר הזקן**）將此解釋為把無限之光（**אור אין סוף**，Or Ein Sof）引入諸屬性之中。

Zohar III, ב'ב, ז, ח"ג

KEHOT 註記

שהש"ר א' ע"פ לסוסתי. ח"ג ז, ב. וראה ילקוט שמעוני פקודי רמז תיח.

94 כמראה אדם

在以西結（**יחזקאל**）的戰車異象中，穹蒼之上有一個寶座，寶座上有「一個相似物，如同人的形貌」。在卡巴拉中，這指的是呈現為人形的十個屬性（**ספירות**，Sefiros）。

Ezekiel 1:26 ו'כ: יחזקאל

וממעל לרקיע אשר על-ראשם כמראה אבן ספיר דמות כסא ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה:

And above the firmament that was over their heads was the likeness of a throne, as the appearance of a sapphire stone; and upon the likeness of the throne was a likeness as the appearance of a man upon it above.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

95 לכו לחמו בלחמי

擬人化的智慧邀請愚蒙人：「來，吃我的餅，喝我所調和的酒。」這篇論述（**מאמר**，maamar）將「我的餅」解讀為妥拉（**תורה**，Torah），也就是彷彿屬於 **הי** 的餅。（背景：Steinsaltz Tanakh）

Proverbs 9:5 ט'ה: משלי

לכו לחמו בלחמי ושתו בייני מסכת:

'Come, eat of my bread, and drink of the wine which I have mingled.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

משלי ט, ה.

96 ותורתך בתוך מעי

「你的妥拉在我腹中」：妥拉是靈魂內在的食糧。

Psalms 40:9 ט'ט: תהילים

לעשות-רצונך אלקי תפצתי ותורתך בתוך מעי:

I delight to do Thy will, O my G-d; yea, Thy law is in my inmost parts.'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

第 35 段

97 ותורתך בתוך מעי

托拉如同能進入內在的食物，是牧者內在的給予。

Psalms 40:9 מ:ט' תהילים

לַעֲשׂוֹת־רְצוֹנָה אֱלֹהִי חֲפָצָתִי וְתוֹרָתְךָ בְּתוֹךְ מַעֲיִ:

I delight to do Thy will, O my G-d; yea, Thy law is in my inmost parts.'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

תניא, חלק ראשון; ליקוטי אמרים 5:11 Tanya, Likkutei Amarim ה':א

וְזֶהוּ שֶׁכְּתוּב: "וְתוֹרָתְךָ בְּתוֹךְ מַעֲיִי", וְכֵמוּ שֶׁכְּתוּב בְּ"עֵץ חַיִּים" שֶׁעַר מִ"ד פָּרָק ג', שֶׁלְבוּשֵׁי הַנְּשֻׁמוֹת בְּגוֹ עֵדוֹן הֵן הַמַּצּוֹת, וְהַתּוֹרָה הִיא הַמְּזוּזָה לְנִשְׁמוֹת שֶׁעֲסָקוּ בַּעוֹלָם הַזֶּה בַּתּוֹרָה לְשִׁמָּה, וְכֵמוּ שֶׁכְּתוּב בְּזֶהר וַיִּקְהַל דָּף ר"ו.

Kehot Publication Society (CC-BY-NC)

KEHOT 註記

תהלים מ, ט. ראה תניא פ"ה (ט, ב ואילך). לקו"ת ראה לג, ב. דרך מצותיך קלג, ד. ובהמשך מים רבים — תרל"ו פרק קכח.

98 וידעת היום

摩西 (משה) 告訴以色列：「你們要知道這一日，並將此事銘記於心：在上面的諸天、下面的大地，（ה'）就是 ה'；除此之外別無他者。」默想 ה' 的偉大。

Deuteronomy 4:39 דברים ד:ל"ט

וַיֵּדַעְתָּ הַיּוֹם וְהַשַּׁבָּת אֱלֹהִים כִּי ה' הוּא הָאֱלֹהִים בְּשֵׁמִים מִמַּעַל וְעַל־הָאָרֶץ מִתַּחַת אֵין עוֹד:

know this day, and lay it to thy heart, that the L-RD, He is G-d in heaven above and upon the earth beneath; there is none else.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

דברים ד, לט.

99 דע את אלקי אביך

大衛 (דוד) 囑咐所羅門 (שלמה)：「要認識你父親的 ה'，並全心全意事奉祂。」認識帶來事奉與愛。

I Chronicles 28:9 דברי הימים א כ"ח:ט

וְאַתָּה שְׁלֹמֹה־בְנִי דַע אֶת־אֱלֹהֵי אָבִיךָ וְעִבְדֵהוּ בְּלֵב שָׁלֵם וּבְנֶפֶשׁ חֲפָצָה כִּי כָל־לִבָּבוֹת דֹּרֶשׁ ה' וְכָל־יֵצֵר מַחְשָׁבוֹת מִבֵּין אִם־תִּדְרָשְׁנוּ יִצְאָה לָךְ וְאִם־תַּעֲזֹבֵנוּ יִנְיָחָה לְעַד:

And thou, Solomon my son, know thou the G-d of thy father, and serve Him with a whole heart and with a willing mind; for the L-RD searcheth all hearts, and understandeth all the imaginations of the thoughts; if thou seek Him, He will be found of thee; but if thou forsake Him, He will cast thee off for ever.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

דה"א כח, ט.

第 36 段

100 משה שפיר קאמרת

拉夫·薩夫拉 (רב ספרא) 質疑拉瓦 (רבא) 時，稱他為「摩西 (משה) 阿爾特雷貝 (אדמו"ר)」：「摩西，你說得好嗎？」阿爾特雷貝 (אדמו"ר) 解釋說，這是對教導妥拉之人的稱號。

Shabbat 101b:3 שבת ק"א ב:ג

אמר לקה רב ספרא: משה, שפיר קאמרת?! "מטלטליו מזו לזו" תנו! אלא אמר רב ספרא: לא נצרכה אלא לערב ולטלטל מזו לזו, וכדתנא: ספינות קשורות זו בזו — מערבין ומטלטלין מזו לזו. נפקו — נאסרו. תזרו ונקשרו, בין שוגגין ובין מזידין בין אנוסין בין מוטעין — תזרו להיתר הראשון.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

KEHOT 註記

שבת קא, ב ושי"ב.

101 ומתלמידי יותר מכולם

拉比·哈尼納 (רבי חנינא) 說：「我從老師那裡學到很多；從同儕那裡學到的，比從老師那裡學到的更多；從學生那裡學到的，比從所有人那裡學到的都多。」教導本身就是教師獲得理解的一個來源。

Taanit 7a:12-13 תענית ז' א:י"ב-י"ג

אמר רב נחמן בר יצחק: למה נמשלו דברי תורה בעץ, שנאמר: "עץ חיים היא למחזיקים בה", לומר לך: מה עץ קטן מדליק את הגדול, אף תלמידי חכמים קטנים מחזיקים את הגדולים. והיינו דאמר רבי חנינא: תרבה למדתי מרבתי, ומחבירי יותר מרבתי, ומתלמידי יותר מכולן. רבי חנינא בר פפא רמי: קתיב "לקראת צמא התיו מים", וקתיב: "הוי קל צמא לכו למים". אם תלמיד הגון הוא — "לקראת צמא התיו מים", ואי לא — "הוי קל צמא לכו למים".

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

KEHOT 註記

תענית ז, א.

第 37 段

102 ישי שמת רק בעטיו של נחש

四人唯因蛇的謀議而死，其中包括大衛 (דוד) 的父親耶西 (ישי)。在此，他是完全義正的王侯之典範。

Bava Batra 17a:6 בבא בתרא י"ז א:ו

תנו רבנן: ארבעה מתו בעטיו של נחש. ואלו הן: בנזמין בן יעקב, ועמרם אבי משה, וישי אבי דוד, וכלאב בן דוד. וכולהו גמרא, לבר מישי אבי דוד דמפרש בקה [קרא], דקתיב: "וְאַתָּה עֲמָשָׂא שֵׁם אֲבִשְׁלָם תַּחַת יוֹאֵב עַל הַעֲבָא, וְעֲמָשָׂא בֶן אִישׁ וְשֵׁמוֹ יִתְרָא הִישְׁרָאֵלִי, אֲשֶׁר בָּא אֶל אֲבִיגַיִל בַּת נָחָשׁ אֲחֻת צְרוּיָה אִם יוֹאֵב" — וְכִי בַת נָחָשׁ הִיא? וְהֲלֹא בַת יִשִּׁי הִיא, דְּקָתִיב: "וְאַחֲתֵיהֶם צְרוּיָה וְאֲבִיגַיִל!" אֵלָּא בַת מִי שְׁמַת בְּעֵטָיו שֶׁל נָחָשׁ.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

KEHOT 註記

ב"ב יז, א.

第 38 段

103 זכרו תורת משה

最後一位先知臨別的囑咐：「要記念我僕人摩西（משה）的托拉，就是我在何烈山吩咐他、為全以色列所立的。」摩西是托拉的教師。（背景：《Steinsaltz Tanakh》）

מלאכי ג' כ"ב:22 Malachi 3:22

זכרו תורת משה עבדי אשר צויתי אותו בחרב על-קלי-ישראל חקים ומשפטים:

Remember ye the law of Moses My servant, which I commanded unto him in Horeb for all Israel, even statutes and ordinances.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

מלאכי ג, כב.

104 גדולה שמושה יותר מלימודה

親自侍奉一位托拉學者，勝於向他學習托拉。此處表明，包圍式的影響力超越內在的教導。

ברכות ז' ב'כ"ו:26 Berakhot 7b:26

ואמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי: גדולה שמושה של תורה יותר מלימודה, שנאמר: "פה אלישע בן שקט אשר יצק מים על ידי אליהו". "למד" לא נאמר, אלא "יצק" — מלמד שגדולה שמושה יותר מלימודה.

R. Johanan also said in the name of R. Simeon b. Johai : Greater is the service of Torah than its study : as it is said, "Elisha the son of Shaphat is here, who poured water on the hands of Elijah" (II Kings iii. 11). It is not mentioned that he studied [with Elijah] but that he poured water. That teaches that its service is greater than its study.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) · Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

זח"א צה, בב98 Zohar I, 98b

KEHOT 註記

ברכות ז, ב. זח"א צה, ב.

105 גדולה שמושה יותר מלימודה

Kehot 的註釋與 Talmud 一同引述此文，以說明侍奉賢者的殊勝。

ספר הזהר, וירא ג' ל"ג-ל"ז:33-37 Zohar, Vayera 3:33-37

106 לא קאים אינש אדעתא דרבי'

一個人要到四十年後，才能領會老師的心意。學生透過學習所領受的，只是一絲微光。

עבודה זרה ה' ב'ב'2:5 Avodah Zarah 5b:2

אף משה רבינו לא רמזה לקו לישראל אלא לאחר ארבעים שנה, שנאמר: "ואולף אתכם במדבר ארבעים שנה", וכתוב: "ולא נתן ה' לכם לב וגו'". אמר רבה: שמע מינה לא קאי איניש אדעתיה דרביה עד ארבעין שנין.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

KEHOT 註記

ע"ז ה, ב. וראה בד"ה והחרים תשי"ג, שעד הזמן ההוא הוא קאים רק על התיצויות בלבד.

第 39 段

107 למשמאילים בה

拉瓦（רבא）：對於走在妥拉右側的人，妥拉是生命之藥；對於走在妥拉左側的人，妥拉是死亡之藥。妥拉的內在之光需要受到護衛。

שבת פ"ח בב88b Shabbat 88b

108 וכל האומר אין לי אלא תורה

拉比約西（רבי יוסי）：一個人若說自己只有妥拉，甚至連妥拉也沒有，因為「學習它們並實行它們」：只有實行的人，也才有學習。此處，妥拉必須與慈善行為相結合。

יבמות ק"ט ב'ד'5-4:109 Yevamot 109b:4-5

ערבי שלציון — דעבדי שלוח דוין. תוקע עצמו לדבר הלכה — דתניא, רבי יוסי אומר: כל האומר אין לו תורה — אין לו תורה. פשיטא! אלא: כל האומר אין לו אלא תורה — אין לו אלא תורה. הא נמי פשיטא! אלא דאפילו תורה אין לו. מאי טעמא? אמר רב פפא, אמר קרא: "ולמדתם ועשייתם" — כל שישנו בעשייה ישנו בלמידה, כל שאינו בעשייה אינו בלמידה.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

KEHOT 註記

יבמות קט, ב.

第 40 段

109 ההפרש בין הרועים לנסי'

指出七位牧者源自內在之光，而八位人中王侯源自環繞之光。

KEHOT 註記

ראה ד"ה למען דעת תרס"ט ע' לט דז' רועים היו מבחי' אור פנימי וח' נסי' היינו שהו מבחי' האו"מ.

110 בר' יוחנן בן זכאי . . אמר לר' חנינא בן דוסא

拉比約哈難·本·撒凱（רבי יוחנן בן זכאי）的兒子病倒時，他請自己的學生拉比哈尼納·本·多薩（רבי חנינא בן דוסא）祈禱，孩子便得以活命。他說：「本·撒凱若整日把頭抵在兩膝之間，他們也不會垂聽他的祈求。」拉比哈尼納猶如侍立在君王面前的僕人，而他則猶如一位大臣。

ברכות ל"ד ב'כ"ח:28 Berakhot 34b:28

ושוב מעשה ברבי חנינא בן דוסא שהלך ללמוד תורה אצל רבי יוחנן בן זכאי, וקלה בנו של רבי יוחנן בן זכאי. אמר לו: חנינא בני, בקש עליו רחמים ורחינה. הניח ראשו בין ברכיו ובקש עליו רחמים, ורחינה. אמר רבי יוחנן בן זכאי: אלמלי הטית בן זכאי את ראשו בין ברכיו כל היום כולו — לא היו משגיחים עליו. אמרה לו אשתו: וכי חנינא גדול ממך? אמר לה: לאו, אלא הוא דומה כעבד לפני המלך, ואני דומה כשר לפני המלך.

It also happened with R. Hannina b. Dosa that he went to Torah with Rabban Johanan b. Zakkai. The son of Rabban Johanan b. Zakkai fell ill, and he said to him, "Hannina, my son! Pray on his behalf that he may live" R. Hannina laid his head between his knees, and prayed on his behalf, and he recovered. Rabban Johanan b. Zakkai said, "Were Ben Zakkai

to press his head between his knees all the day long, no notice would be taken of him." His wife said to ...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) · Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

KEHOT 註記

ברכות לד, ב.

第 41 段

111 שלא נברא העוה"ב אלא בשבילו

拉夫 (רב)：世界只為暗利 (עמרי) 之子亞哈 (אחאב) 和多薩 (דוסא) 之子拉比哈尼納 (רבי חנינא) 而創造：今世是為亞哈，來世則是為拉比哈尼納。

ברכות ס"א בבבא Berakhot 61b

KEHOT 註記

ברכות סא, ב.

112 והקימונו עליו שבעה רועים ושמונה נסי"א

對抗亞述而興起的七位牧者與八位王子。

Micah 5:4 מִיכָה ה' ד'

וְהָיָה זֶה שְׁלוֹם אֲשׁוּר כִּי־יָבוֹא בְּאַרְצֵנוּ וְכִי יֵרְדֹךָ בְּאַרְמְנוֹתֵינוּ וְהִקְמֵנוּ עָלָיו שְׁבַע רְעִים וְשְׁמוֹנֶה נְסִיכֵי אָדָם:

And this shall be peace: When the Assyrian shall come into our land, And when he shall tread in our palaces, Then shall we raise against him seven shepherds, And eight princes among men.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

第 42 段

113 וע"כ הוצרך להמשיך מבחי' שלמעלה מהחכמה

雷貝的三篇maamarim，論述為何對抗希臘人的補救必須來自智慧之上。

KEHOT 註記

ראה ד"ה ת"ר מצות נר חנוכה תשל"ח ס"ב [סה"מ מלוקט ח"ב ע' יח]. ד"ה ואתה ברחמך תשמ"ח ס"ד [סה"מ מלוקט ח"ד ע' קא]. ד"ה ביום השמיני תשמ"ו ס"ו [סה"מ מלוקט ח"ד ע' קיב].

114 כך של שמן

哈斯摩尼人得勝後，搜尋一番，只找到一小罐油，上面封有大祭司的印璽，油量只夠燃燒一天；奇蹟使它燃燒了八天。

Shabbat 21b:10 שבת כ"א ב'

מאי חנוכה? דתנו רבנן: בכ"ה בכסליו יומי דחנוכה תמונא אינון דלא למספד בהון ודלא להתענות בהון. שששששסו יוונים להיכל טמאו כל השמנים שבהיכל. וקשגברה מלכות בית חשמונאי ונצחום, בךקו ולא מצאו אלא פד אחד של שמן שהיה מונח בחותמו של כהן גדול, ולא היה בו אלא להדליק יום אחד. נעשה בו נס והדליקו ממנו שמונה ימים. לשנה אחרת קבעום ונעשאו ימים טובים בהלל והודאה.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

115 ורב חסד

在向摩西 (משה) 宣告的十三項慈悲屬性中，有：「היי' (Havayah) 慈悲而恩慈，遲於發怒，並有豐盛的

慈愛與真實。」大祭司的印璽與「豐盛的慈愛」相連。(背景：Steinsaltz Tanakh)

Exodus 34:6 שמות ל"ד:ו'

וַיַּעֲבֹר ה' עַל־פָּנָיו וַיִּקְרָא ה' ה' אֵל רַחוּם וְחַנוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חַסֵּד וְאֱמֶת:

And the L-RD passed by before him, and proclaimed: "The L-RD, the L-RD, G-d, merciful and gracious, long-suffering, and abundant in goodness and truth;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

116 עדות היא לבאי עולם

聖殿燈臺 (מנורה, Menorah) 的西燈，是向全世界作見證，表明聖者的臨在 (שכינה, Shechinah) 安住在以色列中。

Shabbat 22b:2 שבת כ"ב ב'

מתביב רב ששט: "מחוץ לפרוכת העדות נערוך", וכי לאורה הוא צריך? והלא כל ארבעים שנה שהלכו בני ישראל במדבר לא הלכו אלא לאורו! אלא עדות היא לבאי עולם שהשכינה שורה בישראל. מאי עדות? אמר רב: זו נר מערבי שנותן בה שמן כמדת חברותיה, וממנה היה מדליק ובה היה מסתרים. והא הקא מין דקביעי גרות, לא סגיא דלא משקל ואדלוקי. קשאנא בין למאן דאמר משום בזוי מצוה, ובין למאן דאמר משום אכחשי מצוה!

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

KEHOT 註記

שבת כב, ב.

117 ועמ"ש לקמן ע"פ כי אתה נרי הוי"ה

在該maamar中，阿爾特雷貝將「你是我的燈，Havayah」解作油與燈芯之燈中的Havayah，其兩道光在 ה 的字母中有所暗示；他又將「而Havayah (多了一個 ה) 照亮我的黑暗」解作更高一層的Havayah。接著，他將此應用於哈努卡節對抗希臘人「外殼之智慧」的奇蹟。

KEHOT 註記

לקמן מא, א.

118 יגיה חשכי

大衛 (דוד) 蒙拯救後所作的歌：「因為你是我的燈， ה' ה'，照亮我的黑暗。」maamar將兩個聖名解讀為兩個層次：第一個在世界層層下延的鏈條之內 (即聖殿的燈)，第二個則在其上 (即哈努卡 (חנוכה, Chanukah) 的燈)。(背景：Steinsaltz Tanakh)

II Samuel 22:29 שמואל ב כ"ט

כִּי־אֶתָּה יְיָרִי ה' וְה' יִגִּיהַּ חֹשֶׁכִי:

For Thou art my lamp, O L-RD; And the L-RD doth lighten my darkness.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

119 ההפרש בין בחי' שבעה רועים לבחי' שמונה נסי"א

該段引述了這裡的文字。

KEHOT 註記

מובא באוה"ת נ"ך כרך א ע' תעט.

120 המצות הן נק' מצות המלך

在〈Vayedaber Moshe ... Anochi〉的解釋第二節中，誡命是「君王的命令」，屬於環繞的層面，因為君王高居於僕人之上，兩者不可同日而語。在Vaeschanan的〈Lemaan

中，阿爾特雷貝探討：誠命既以王權（מלכות，Tira）為根源，並稱為「君王的命令」，又如何同時是衣服與環繞之光。

KEHOT 註記

ראה לקו"ת פ' במדבר ביאור לד"ה וידבר משה גו' אנכי ס"ב. ופ' ואתחנן ד"ה למען תירא. וראה לקמן לה, ב.

121 בד"ה מזמור שיר חנוכה הבית

該論述闡明食物、衣服與房屋三個層次：食物與人合而為一，衣服環繞著人，房屋則在更外層環繞著人；然而食物最廉價，房屋最珍貴。因此，妥拉是靈魂的食物，誠命是靈魂的衣服；它們在引下的次序上較低，但在根源上較高。

KEHOT 註記

לקו"ת ס"פ ברכה.

122 מזמור שיר חנוכה הבית

「一首詩篇，一首奉獻聖殿之歌，出自大衛。」這是所引《Likkutei Torah》（לקוטי תורה）論述所依據的詩篇標題。（背景：Steinsaltz Tanakh）

Psalms 30:1'א:1 תהילים

מזמור שיר-הקדשה הבית לדוד:

A Psalm; a Song at the Dedication of the House; of David.
Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

123 משיח הוא ג"כ מנס"א

指出這段關於 משיח 屬於人間王子的文字。

KEHOT 註記

בד"ה למען דעת תרס"ט (סה"מ תרס"ט ע' לט) מציין לכאן.

124 והריחו מורח ודאין

以賽亞（ישעיהו）論到出自耶西（ישי）家系的君王，說：「הריחו」（vaharicho，「他將嗅聞」），在敬畏ה'中；他不按眼見來審判。」直白而言，這是「他將因敬畏ה'而受感」；這個詞也有「他將嗅聞」之意，而《塔木德》正是如此解讀：משיח（Moshiach）將感知真相並作出審判。（背景：Steinsaltz Tanakh）

Isaiah 11:3'א:3 ישעיהו

והריחו בְּרִיאת ה' וְלֹא-לְמַרְאֶה עֵינָיו וְשֹׁפֵט וְלֹא-לְשִׁמְעַת אָזְנוֹ יוֹכִיחַ:

And his delight shall be in the fear of the L-RD; And he shall not judge after the sight of his eyes, Neither decide after the hearing of his ears;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

סנהדרין צ"ג ב:ח'8-7 Sanhedrin 93b

אמר רבי אלכסנדר: מלמד שהטעינו מצות ויסורין כריחיים. רבא אמר: דמורח ודאין, דכתיב: "ולא למראה עיניו וישפוט", וישפט בעצק דלים והוכיח במישור לעניי ארץ". בר כושיא מלך תרמין שניו ופלגא. אמר להו לרבנן: אנא משיח. אמרו לקה: במשיח כתיב דמורח ודאין, נחזי אנן אי מורח ודאין. כיון דחזויה דלא מורח ודאין, קטלוגא.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

KEHOT 註記

ישעיה יא, ג. ראה סנהדרין צג, ב. רמב"ם הלי מלכים פ"א ד"ג. וראה לקמן קרי. ב.

125 דבמשיח יש ב' הבחי'

雷貝指出，塔木德將 משיח 列在人間王子之中，是因為這是他的主要特質，儘管他兼具兩者。

KEHOT 註記

בסוכה נב, ב נחשב בנסיכים, י"ל מפני שזהו העיקר בו (הערת כ"ק אדמו"ר זי"ע בספר המאמרים תש"י ע' 255).

第 43 段

126 בש"א יום ראשון מדליק שמונה מכאן ואילך פוחת והולך

塔木德中的爭論，如今從整篇論述（מאמר，maamar）的角度加以闡明。

Shabbat 21b:5'ה:5 שבת כ"א ב:ה'5

תנו רבנן: מצות חנוכה, גר איש וביתו. ומהדרין, גר לקל אחד ואחד. ומהדרין מן המהדרין, בית שמאי אומרים: יום ראשון מדליק שמונה, מקאן ואילך פוחת והולך. ובית הלל אומרים: יום ראשון מדליק אחת, מקאן ואילך מוסיף והולך.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

127 כי גבר עלינו חסדו

最短的一篇詩篇：「萬國啊，你們要讚美 ה'（Havayah）……因為祂對我們的慈愛已強盛得勝。」在住棚節（סוכות，Sukkos）所顯露、勢不可擋且遍及一切的慈愛。（背景：Steinsaltz Tanakh）

Psalms 117:2'ב:2 תהילים

כִּי-גָבַר עָלֵינוּ חֲסִדּוֹ וְאֶמְתָּהּ/ לְעוֹלָם הַלְלוּקָה:

For His mercy is great toward us; And the truth of the L-RD endureth for ever. Hallelujah.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

第 44 段

128 הללו את ה' כל גוים

「萬國啊，讚美 ה'；萬民哪，頌揚祂，因為祂向我們大施慈愛。」顯然，列國看見 ה' 對祂子民所施的浩大慈愛，便讚美祂；而在此，當祂那包羅萬有的慈愛顯露時，甚至統御列國的勢力也在它面前自我消融。（背景：Steinsaltz Tanakh）

Psalms 117:1'א:1 תהילים

הַלְלוּ אֶת-ה' כָּל-גּוֹיִם שִׁבְחוּהוּ כָּל-הָאֻמִּים:

O praise the L-RD, all ye nations; Laud Him, all ye peoples.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

第 45 段

129 בשם ה' כי אמילם

詩篇作者遭敵人四面圍困：「他們圍困我，確實四面圍住我；我必奉 ה'（Havayah）將他們剪除。」藉著這名得勝，這是作戰的方式。（背景：Steinsaltz Tanakh）

Psalms 118:11'א:11 תהילים

סְבוּנֵי גַם-סָבְבוּנִי בִשְׁם ה' כִּי אֲמִילָם:

They compass me about, yea, they compass me about; Verily, in the name of the L-RD I will cut them off.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

130

טוב לחסות

「投靠 ה', 勝過信靠權貴。」倚靠超越自然的名, 也就是環繞一切的層面。(背景: Steinsaltz Tanakh)

Psalms 118:9 ט"ז:ט' תהילים

טוב לחסות בה' מבטח בנדיבים:

It is better to take refuge in the L-RD Than to trust in princes.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

第 47 段

131

מעלין בקודש

希列學派 (בית הלל) 的理由是: 在神聖之事上應當逐步增進, 不可減損。

Shabbat 21b:6-7 ט"ז:ו' שבת כ"א

... חד אמר טעמא דבית שמאי כנגד ימים הנכנסין, וטעמא דבית הלל כנגד ימים היוצאין. וחד אמר טעמא דבית שמאי כנגד פרי החג, וטעמא דבית הלל דמעלין בקדש ואין מורידין. אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן: שני זמנים היו בצידן. אחד עשה כבית שמאי ואחד עשה כדברי בית הלל. זה נותן טעם לדבריו כנגד פרי החג, וזה נותן טעם לדבריו דמעלין בקדש ואין מורידין.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

132

ואורייתא מח"ע נפקת

妥拉源自上層智慧 (חכמה, Chochmah)。妥拉所定的節日, 是由上而來的啟示。

ספר זוהר, יתרו כ"א:שע"ח-22:389 Zohar, Yitro 21:378-22:389 כ"ב:שפ"ט

According to R. Judah, "father" represents Wisdom (Hokhmah) and "mother" Understanding (Binah). Said R. Judah: 'Both interpretations mean one and the same thing, for we have been taught that the Torah emanated from the Supernal Wisdom.' R. Jose said that the Torah emanated from Understanding, for it says: "to perceive the words of understanding" and "forsake not the Torah of thy mother" .

The Zohar; London, Soncino Press, 1933 (Public Domain)

第 48 段

133

כי מי מעכב ומי מונע

以相似方式使用「誰能攔阻」一語, 指由上而來的啟示。

KEHOT 註記

ראה דרך מצותיך לד, ב. מובא בלקו"ש חכ"א ע' 194.

134

שו"ה בתחלה כו'

這份手稿的正文至此為止。

KEHOT 註記

ע"כ נמצא בבוכ 1223.

135

מטעם הנ"ל בפרי החג

此處文字引自 Shabbat 21b:6-7; 下方列出相關段落。

Shabbat 21b:6-7 ט"ז:ו' שבת כ"א

... חד אמר טעמא דבית שמאי כנגד ימים הנכנסין, וטעמא דבית הלל כנגד ימים היוצאין. וחד אמר טעמא דבית שמאי כנגד פרי החג, וטעמא דבית הלל דמעלין בקדש ואין מורידין. אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן: שני זמנים היו בצידן. אחד עשה כבית שמאי ואחד עשה כדברי בית הלל. זה נותן טעם לדבריו כנגד פרי החג, וזה נותן טעם לדבריו דמעלין בקדש ואין מורידין.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

KEHOT 註記

"דבאור מצ"ע גם לב"ש צ"ל מוסיף והולך, אלא שנרות חנוכה הם כנגד פרי החג (שהם כנגד או"ה) שבהם צ"ל פוחת והולך ראה שבת כא, ב. . ועפ"י יתורין הא דודאי גם ב"ש ס"ל דמעלין בקודש". לקר"ש ח"ה ע' 446.

136

עול מצות

拉比耶書亞·本·科爾哈 (רבי יהושע בן קרח) 說:「聽啊」經文 (שמע, Shema) 先於「若你們聽從, 事情便會如此」, 為的是先承擔天國王權之軛, 然後才承擔誠命 (מצוות, mitzvos) 之軛。

Mishnah Berakhot 2:2 ב'ב' משנה ברכות

אלו הן בין הפרקים, בין ברכה ראשונה לשניה, בין שניה לשמע, ובין שמע ליהנה אם שמע, בין יהנה אם שמע לויאמר, בין ויאמר לאמת ויציב. רבי יהודה אומר, בין ויאמר לאמת ויציב לא יפסיק. אמר רבי יהושע בן קרח, למה קדמה שמע ליהנה אם שמע, אלא כדי שיקבל עליו על מלכות שמים תחלה, ואחר כך יקבל עליו על מצות. ויהנה אם שמע לויאמר, שיהנה אם שמע נוהג ביום ובלילה, ויאמר אינו נוהג אלא ביום:

These are the breaks between the sections: between the first blessing and the second, between the second and "Shema," between "Shema" and "And it shall come to pass if you listen" between "And it shall come to pass if you listen" and "And the L-rd said" and between "And the L-rd said" and "Emet veYatziv" (true and firm). Rabbi Judah says: between "And the L-rd said" and "Emet veYatziv" one should not interrupt. Rabbi Joshua ben Korhah said: Why was the section of "Shema" placed before that of "And it ...

Torat Emet 357 (Public Domain) · Mishnah Yomit by Dr. Joshua Kulp (CC-BY)

137

נר ה' נשמת אדם

「נר ה' הוא ה'': 靈魂是人的靈魂」: 靈魂是火焰所依附的燈芯。

Proverbs 20:27 כ"ז:כ' משלי

נר ה' נשמת אדם חפש כל־חֲדָרֵי־בֶטֶן:

The spirit of man is the lamp of the L-RD, searching all the inward parts.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

138

ע"פ ראיתי והנה מגורת זהב

在那篇論述中, 撒迦利亞燈臺的七盞燈是七位牧者的靈魂, 藉著他們, 全以色列都領受; 這些靈魂是燈的器皿, 誠命

（מצוה，mitzvos）是燈的油和燈芯（「一項誡命（מצוה，mitzvah）就是一盞燈」），而妥拉則是附著在它們上的光。

KEHOT 註記

לקר"ת פ' בהעלותך.

139

ראיתי והנה מנורת זהב

天使問撒迦利亞（זכריה）看見什麼，他回答：「我觀看，看哪，有一座全金的燈臺，頂上有一個油盞，其上有七盞燈。」這是所引述的 Likkutei Torah（לקוטי תורה）maamar 的主題。（背景：Steinsaltz Tanakh）

Zechariah 4:2: זכריה ד'

וַיֹּאמֶר אֵלַי מָה אַתָּה רֹאֶה וְאָמַר רֵאיוֹתִי וְהִנֵּה מְנוֹרַת זָהָב כָּלָה וְגִלָּה עַל־
רֹאשָׁהּ וְשִׁבְעָה נִרְתִּיָּהּ עָלֶיהָ שִׁבְעָה וְשִׁבְעָה מוֹצְקוֹת לְנֹרוֹת אֲשֶׁר עַל־
רֹאשָׁהּ:

And he said unto me: 'What seest thou?' And I said: 'I have seen, and behold a candlestick all of gold, with a bowl upon the top of it, and its seven lamps thereon; there are seven pipes, yea, seven, to the lamps, which are upon the top thereof;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

140

וספרתם לכם ממחרת השבת

「你們要從安息日的次日起，為自己計算……七個完整的星期。」眾賢者把「安息日」解作逾越節（פסח，Pesach）的第一天；maamar 則把「安息日的次日」解作高於 Sabbathos 的一個層次：「我的神聖性高於你們的神聖性。」

Leviticus 23:15: ויקרא כ"ג ט"ו

וּסְפַרְתֶּם לָכֶם מִמָּחָרֵת הַשַּׁבָּת מִיּוֹם הִבִּיאְכֶם אֶת־עֹמֶר הַתְּנוּפָה שֶׁבַע
שָׁבוּתוֹת תְּמִימֹת תִּהְיֶינָה:

And ye shall count unto you from the morrow after the day of rest, from the day that ye brought the sheaf of the waving; seven weeks shall there be complete;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

ויקרא כג, טו.

141

אנכי

西奈山上最先說出的話是：「我是 ה'，你的 ה'。」接著是「你不可有別的神祇」：這表示先接受 ה' 的王權，然後才是其他誡命。

Exodus 20:2: שמות כ' ב'

אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים:

I am the L-RD thy G-d, who brought thee out of the land of Egypt, out of the house of bondage.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

142

בש"א יום ראשון מדליק שמונה

此處文字引自 Shabbat 21b:5；下方列出相關段落。

Shabbat 21b:5: שבת כ"א ב'ה'

תְּנוּ רִבְנוֹן: מִצְוֹת חֲנוּפָה, נֵר אִישׁ וּבִיתוֹ. וְהַמְהַדְרִין, נֵר לְקָל אֶחָד וְאֶחָד. וְהַמְהַדְרִין מִן הַמְהַדְרִין, בֵּית שְׁמַאי אוֹמְרִים: יוֹם רִאשׁוֹן מְדַלִּיק שְׁמֹנֶה, מִקְּאֵן וְאֵילָף פּוֹחֵת וְהוֹלֵךְ. וּבֵית הֵלֵל אוֹמְרִים: יוֹם רִאשׁוֹן מְדַלִּיק אֶחָת, מִקְּאֵן וְאֵילָף מוֹסִיף וְהוֹלֵךְ.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

KEHOT 註記

שבת כא, ב.

143

הללו . . כי גבר עלינו חסדו

KEHOT 對這些文字所列的出處指引（註記見下方）。

KEHOT 註記

תהלים קיז.

144

סבוני כ"ו

KEHOT 的註記指出，這些文字見於 Psalms 118:11。

Psalms 118:11: תהילים קי"ח:י"א

סבוני גַּם־סָבְבוּנִי בְּשֵׁם ה' כִּי אֲמִילֶם:

They compass me about, yea, they compass me about; Verily, in the name of the L-RD I will cut them off.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

תהלים קיח, יא.

145

טוב לחסות

此處文字引自 Psalms 118:9；下方列出相關段落。

Psalms 118:9: תהילים קי"ח:ט

טוֹב לְחַסוֹת בַּה' מִבְּטֹחַ בְּנָדִיכִים:

It is better to take refuge in the L-RD Than to trust in princes.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

תהלים קיח, ט.

146

דלא דמי ללמוד זה מפרי החג

KEHOT 的註記指出，Or HaTorah 對此有進一步解說。

KEHOT 註記

מובא באוה"ת כרך א ע' רנט.

147

ואורייתא מח"ע נפקת

KEHOT 的註記指出，這些文字見於 Zohar II, 85a。

Zohar II, 85a: זח"ב פה, א

KEHOT 註記

זח"ב פה, א. וראה שם קכא, א.

148

והיד ה' תקצר

當摩西（משה）懷疑是否能找到足夠的肉給全體人民時，ה' 回答他：「難道 הו"י（Havayah）的手臂太短嗎？現在你就要看見，我的話是否實現。」從上而來的顯現不受任何限制。（背景：Steinsaltz Tanakh）

Numbers 11:23: במדבר י"א:כ"ג

וַיֹּאמֶר ה' אֶל־מֹשֶׁה הֲיֵד ה' תִּקְצָר עֲתָה תִּרְאֶה הֲיִקְרַךְ דָּבָרִי אִם־לֹא:

And the L-RD said unto Moses: 'Is the L-RD' S hand waxed short? now shalt thou see whether My word shall come to pass unto thee or not.'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

第 49 段

149 מבחי' פנימית של התחתון

另有一處平行論述，將牧者說成較低層面的內在部分，將王侯說成較高層面的外在部分。

KEHOT 註記

ראה בדרך מצותיך מצות נר חנוכה פ"ג. ד"ה למען דעת תרס"ט.

第 52 段

150 כי תקון לאלפים הוא בחי' או"פ

指向此處，並解釋引入智慧的方式是「教導」，而教導是透過收縮而來。

KEHOT 註記

בד"ה למען ידעו תרס"ט ע' מה מציין לכאן: "והיינו שההמשכה בחכמה הוא בבחי' אולפנא ולימוד שזהו ע"י צמצום".

151 כי לאלפים היינו אאלפך חכמה אאלפך בינה

提出此處的「直到千人」(la' alafim) 有兩種含義：智慧與理解的層面，以及藉收縮向下引注的方式；兩者彼此相連，因為只有在光被引入內在時，才需要收縮。

KEHOT 註記

ראה בארוכה בספר הערכים-חב"ד מערכת אות אלף במילואים טור תרנה להערה 125 שלכאורה הכוונה שבאלפים — שני פירושים (א) שקאי על בחינת חו"ב שנק' בשם "אלפים" (ב) שקאי על סדר ואופן דהמשכה (ע"י צמצום וכו'). והקשר דשני הפירושים הוא: אופן זה דהמשכה (ע"י צמצום וכו') המרומו בתמונת אל"ף — הוא דוקא כשההמשכה היא לבחי' פנימי (משא"כ לבחי' מקיף), ומכיון שתקון "לאלפים" (חו"ב) הוא התחלת בחי' פנימי (כמ"ש כאן בתו"א שהמזלות שקודם "לאלפים" הם בחי' מקיפים) — לכן, בכדי שיומשך לבחינה זו (פירוש הא' ב "אלפים"), צ"ל אופן ההמשכה ע"י צמצום וכו' (פירוש הב' ב "אלפים") ע"ש בארוכה.

152 אאלפך חכמה אאלפך בינה

以利戶 (אליהוא) 對約伯 (איוב) 說：「若不然，請聽我說；靜默，我要教導你 (אֵלֶפְכָּא, a' alefcha) 智慧。」這個詞將「教導」與字母 א (Alef)，以及 לאלפים (la' alafim, 千人) 連結起來。(背景: Steinsaltz Tanakh)

Job 33:33 איוב ל"ג:ל"ג

אם-אין אתה שמע-לי תהרש ואאלפך חכמה:

If not, hearken thou unto me; Hold thy peace, and I will teach thee wisdom.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

שבת ק"ד Shabbat 104a

KEHOT 註記

איוב לג, לג. שבת קד, א.

153 נוצר חסד לאלפים

「祂為千代存留慈愛」，是十三項屬性之一。「千代的修復」(חכמה, tikkun la' alafim) 是智慧 (Chochmah) 與理解 (בינה, Binah) 的內在之光。

Exodus 34:7 שמות ל"ד:ז

נצַר חֶסֶד לְאַלְפִים נֶשָׂא עוֹן וְשָׁשׂוּ וְחִשְׁתָּהּ וְנָתַח לֹא יִנָּקָה פֶקֶד עוֹן אָבוֹת עַל-בָּנִים וְעַל-בָּנֵי בָנִים עַל-שְׁלָשִׁים וְעַל-רִבְעִים:

keeping mercy unto the thousandth generation, forgiving iniquity and transgression and sin; and that will by no means clear the guilty; visiting the iniquity of the fathers upon the children, and upon the children's children, unto the third and unto the fourth generation.'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 註記

שמות לד, ג.

第 53 段

154 האל"ף תמונתו יו"ד למעלה ויו"ד למטה וי"ו באמצע

那裡說明，字母 אל"ף 由上方一個 יו"ד、下方一個 יו"ד，以及中間一個 וי"ו 構成；這表明，每一次引降 (וי"ו) 都必須經由收縮 (上方的 יו"ד)，一層層向下，直到能成為上層伊甸園中受造者的喜悅。

KEHOT 註記

מבואר גם לקמן סט, ג ובד"ה כל המאריך באחד תרע"ח ע' שפז ואילך.

155 ההמשכה בפנימית צ"ל ע"י צמצום

說明將光引降至內在層面需要經過收縮。

KEHOT 註記

ראה ד"ה למען דעת תרס"ט ע' מה.

第 55 段

156 יין המשומר

「自創世六日以來一直保存在葡萄中的酒」，指來世的獎賞。此處指理解 (בינה, Binah)，未曾遭受破碎。

ברכות ל"ד Berachot 34b

157 ע"פ למנצח על השמינית

在那篇論第八日行割禮的講論中，阿爾特雷貝說，破碎只發生在七個屬性中；這七個屬性由由下而起的激發 (אתערותא, שבת, isarus dilesata) 提煉，而其回應在安息日 (שבת, Hadar (הדר), 第八位——「Shabbos」，即第七日到來。第八位——「Shabbos」，第八位王——超越這種提煉，是從上而來的恩賜。他在那裡提到本篇 maamar 的七位牧者與八位首領，也提到 Moshiach 時代那把有八根弦的豎琴。

KEHOT 註記

ראה לקו"ת תזריע כב, א. ובלקו"ש ח"כ ע' 346 הערה 186 הקישור בין ח' נרות חנוכה עם כנור של ח' נימין.

158 למנצח על השמינית

大衛的一篇詩篇標題：「交與伶長，配以樂器，調用第八調 (שמנית, sheminis)」，即一種八弦樂器。《Talmud》(Arachin 13b) 說，משיח (Moshiach) 時代的豎琴將有八根弦；此處指第八個層次，超越七個層次之上。(脈絡: Steinsaltz Tanakh)

Psalms 6:1 תהילים ו:א

לְמַנְצֵחַ בְּנִינִית עַל-הַשְּׁמִינִית מִזְמוֹר לְדָוִד:

For the Leader; with string-music; on the Sheminith. A Psalm of David.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

LikuteiTorah.com

哈西迪的帕拉沙

關於本版

This edition contains the Hebrew text、the English translation、our explanations和the notes.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

Our explanations, with the overview, the questions and the page for children: CC BY-NC 4.0.

The notes: Kehot's marei mekomos ("Sources and References" , including the Rebbe's notes) © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted; our notes on them: CC BY-NC 4.0.

引述來源（經由 Sefaria）：William Davidson Edition - Vocalized Aramaic (CC-BY-NC); Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA); The Holy Scriptures: A New Translation (JPS 1917) (Public Domain); Kehot Publication Society (CC-BY-NC); Sefer Yetzirah, Warsaw 1884 (Public Domain); Sefer Yetzirah, trans. by Isidor Kalisch. New York, 1877 (Public Domain); Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain); The Zohar; London, Soncino Press, 1933 (Public Domain); Daf Shevui (CCO); Torat Emet 357 (Public Domain); Mishnah Yomit by Dr. Joshua Kulp (CC-BY).

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

英文譯文與解說：由 AI 協助（openai/gpt-6-luna-pro:batch）為 likuteitorah.com 編寫，並對照希伯來文及 Sefaria 核對；尚未經人工編輯審閱。重要內容請務必對照希伯來文查核。

雷貝曾要求，在該週內將本週帕拉夏的瑪瑪爾——「哈西迪帕拉夏」——分散於七日中學習（Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306–309）。為何要學習，以及雷貝的祝福：likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

免費的非商業計畫；此處沒有任何內容出售。本計畫與 Kehot、Sefaria 或 Lubavitch Library 均無關聯。© likuteitorah.com

摘自 likuteitorah.com/zh-Hant/torah-ohr/mikeitz/4/

為尊崇.....而奉獻

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Rebbe 的父親 Reb Levi Yitzchok